

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izjava vsak dan središnji izdajatelj in praznik.
Inserati veljajo: petostopenjski peti vira za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Ministrstvo kapacitet.

Dunaj, 3. novembra.

Najbrž že jutri bomo čitali v uradni dunajski imena novih članov Stürgkhovega ministrstva. Novi kabinet proglašajo za ministrstvo kapacitet in res se nahajajo v ministrski listi imena strokovnjakov, ki slove deloma daleč čez meje avstrijske. Zvečer se javlja, da se je udal tudi prof. Bráf, eden izmed najslavnejših zastopnikov moderne narodnogospodarske vede, poleg njega je bodoči trgovski minister Rössler, ki kot temeljiti poznavalec trgovinske politične resorte in zlasti gospodarskih odnosov med Avstrijo in Ogrsko, mladi minister javnih del Trnka in za seboj naravnost sijajno karijero, pri meščanskem in povrh še slovenskem uradniku do kaz izrednih sposobnosti, novega ministra notranjih del Heinolda slove se le kot upravni talent temveč tudi kot človeka iz uradnika izredno koncilijantnih forem — za vsako ime označuje kakšno izredno zmoglost — doli do Hohenburgerja kot nepre magljivega mojstra justične uprave po naukih bojevitosti — nemškega sistema in doli do bodočega naučnega ministra Hussareka, ki smatra obstoječe cerkvene politične zakone iz 70 let za kršenje pravice katoliške cerkve.

Ministrstvo kapacitet, sestavljeno za daljšo dobo. Tudi kapacitete pa morajo pri nas delati račune s parlamentom; naš državni zbor zdemoralizira in raztrgan od nacionalističnih strasti, ki jih vedno znova vžiga nemški šovinizem žal za največje strokovnjake nima smisla in parda, ker ne deluje po onih načelih, kakor parlament ostalih konstitucionalnih držav. Baš to je neodpravliva težkoča in hiba naše zbornice, da se stranke v njej ne grupirajo po gospodarskih in kulturnih načelih temveč v narodnih skupinah, ki vežejo najreakcionarnejše elemente za najnaprednejšimi. Dokler so te narodne organizacije le bojnje, naše slovenske torej pred vsem obrambne, vzdrže enotnost in skupni taktični nastop, ki se seveda pred vsem negativnim, opozicijskim. Narodno enotni parlamentarni klubi so v bistvu opozicijske organizacije, oziroma skupine, ki so možne le v parlamentu, kjer se stvarne predloge presoja pred vsem pod vtiskom narodnega boja.

Naj upravljajo vladne posle še taki strokovnjaki vedno mora dobiti kabinet tudi nacionalno politično barvo, ako hoče vladati s parlamentom. In ker je v naši politiki postalo aksiom, da so voditelji Nemci, zaradi tega bo tudi »najobjektivnejše« in najbolj birokratično strogo uradniško ministrstvo v danih razmerah vedno tudi nemško, ne le po osebah temveč tudi v stvarnem, političnem oziru. V kolikor smemo v takih kabinetih zasedati tudi nemški ministri, velja morda označba objektivnosti — Bráf, Trnka bodeta korektna upravitelja svojih resortov. Napram nemškemu Nationalverbandu pa je treba takozv. »svet« in »zaupanje«. Zato najdemo med kapacitetami tudi Hohenburgerja, zato se je med nje vzel nekdanji šefa barona Forsterja, ki je svak bivšega vsenemško-avstrijskega ministra Schreinerja, in tudi pri dr. Rösslerju niso bili merodajni zgolj stvarni oziri. In baš, ker novi naučni minister ni le zagrižen klerikalec temveč skoraj še bolj zagrižen Nemeč — se dopada tudi nemškemu Nationalverbandu, ki pravi da je združeno naprednih, da deloma celo radikalno — svobodomislernih nemških poslancev. Kakor krvavo zasmehovanje je slišati besede dr. Schreinerja, ki jih je izgovoril v danes se vršči konferenci Nationalverbanda: Če se Čehi tega ministrstva res veselo, jim veselje lahko privoščimo.

Čehi pa se nikakor ne morejo veseliti. Res, da je sedaj dejanska priznana upravičenost njihove zahteve po dveh resortih, toda že zgodovina rekonstrukcije kaže, da se v tem trenutku, ko stopa pred nje vprašanje za ali proti vladi, ko je torej treba opustiti zgolj obrambno pozicijo in se odločiti za pozitivno sodelovanje s Poljski in Nemci, kažejo v »Enotnem češkem klubu« difference, ki ne pomenijo za enotnost in skupnost češke delegacije ničesar dobrega. Je to naravni razvoj, ki se mora pojaviti vedno takrat, kadar se srečajo tako nasprotujoči si nazori, kakor so oni pozitivnega mladošstva in radikalne — državno-pravnega narodnega socializma. Ta naravni razvoj pa razganja tudi nemški Nationalverband. Še predno je v njem definitivno rešeno vprašanje ali boj za nadaljnjo absolutno nadvlado nemstva ali mirno skupno delo z ostalimi narodi.

Naše klerikalec pušča novo ministrstvo popolnoma bladne — kakor pravijo. Dr. Šusteršičeva politika je

zabredla v ono slepo ulico parlamentarnih neuspehov, v kateri zmanjka politikom navadno sape. Zato ostaja klerikalni voditelj »hladen«, seveda le v časnem poročilu. V drugem stavku pa že izbruhla vsa zatajena jeza zapostavljena in išče vsepovsodi krivce lastnih neuspehov. Proti Čehom, ki da kažejo čimdalje manj razumevanja za naše interese, divja »Slovenec«; moral bi pa povedati, kako malo razumevanja kažejo baš naši klerikalec za vse, kar je narodu in ljudstvu koristno. Za ponesrečene spekulacije delati odgovorne druge, je po ceni in mestu nujno potrebne revizije taktičnega postopanja gnati se v slepi strasti v boj, je lahkomišelnost.

Čehi bodo Šusteršičeva očitavanja preboleli — a baš oblika, v kateri so bila izgovorjena, jih ne bo poboljšala, temveč razmerje med njimi in Jugoslavi, katere žal vodi dr. Šusteršič, poslabšala. Cui prodest! Dr. Šusteršič se pripravlja k mali ekspediciji na lastno pest, kakšen je plen, to si lahko mislimo.

V parlamentu povsod rezerviranost, neresenost medstrankina razmerja, na obzoru politični fronderji — kabinetu kapacitet se ne obetajo rožnati dnevi. Stoji pred dilemomo upravičiti svoje ime, kar pomenja brezpogojni boj Nationalverbanda, ali pa iskati »stika« na levi, kamor mu mora slediti vsa dosedanja nezaprta Slovanov. Kapacitete so parlamentu potrebnejše kakor kabinetu.

Novi ministrski predsednik se ni mogel odločiti nastopiti ono jasno, od predsednika mu zahtevano pot, katere edina more vesti do trajnih uspehov. Cela parlamentarna javnost si je danes na jasnem, da začenja novo politično življenje in konča sedanji kaos le pod egido parlamentariziranega kabineta, ki ga je kot dosegljivi cilj svoje sanalne akcije ne sicer v odkritih besedah, pa vendar dovolj jasno napovedal baron Gautsch, in ki se zdi, kakor zatrjujejo dobro poučeni, tudi najvišjim mestom pravi in definitivni izhod iz nemirnega kolisanja političnega položaja. Iz neumljivih vzrokov se je grof Stürgkh odločil svojemu ministrstvu odvzeti prehodni značaj — birokratičnemu definitivu, ki ga uvaja, pa hoče pridobiti zaupanje parlamentarnih strank z opetovanjem povdarmov, da veljajo vse sile njegovega kabineta le nepolitični, objektivni administrativni, ki imajo edino in veliko nalogo, delovati s ko-

likor mogoče malim političnim balantom ter pridobiti z najkoreknejšim zadržanjem zaupanje strank.

Zaupanje strank do vlade pa da je tudi najboljša priprava za medsebojno zblizanje odločilnih parlamentarnih skupin.

Z zastarelim sredstvom »vsakega nekaj«, hoče grof Stürgkh uglati svojo cesto. Čehom daje dva ministra, krščanskim socialcem žrtvuje naučni resort, izročujoč ga pronosiranemu klerikalcu, hvalečnost Nemeč si pridobiva z naravnost presenetljivo popustljivostjo, obdržavši si v kabinetu njihovega zaupnika Hohenburgerja — katerega definitivno odstranjenje je bilo na najodličnejšem mestu že sklenjena stvar.

Kakor kameleon se sveti novi kabinet v vseh narodnih političnih in kulturnih barvah. Poleg reakcionarja Hussareka — »svobodomislec« Hohenburger, poleg konservativnega, agrarnega Zaleskega eden izmed najenergičnejših zagovornikov industrijske politike — sekčni šef Rössler. Toda navzlic temu, da gleda na vsako parlamentarno skupino iz kabineta prijazen obraz, ni dvomiti, da je Stürgkhova metoda že v naprej pogrešena in da bo tudi brezuspešna.

K največji previdnosti pozivlja že oseba kabineta šefa samega. Grof Stürgkh ima zelo kolisavo preteklost — je pravi nemški Šuklje, s katerim sta nekoliko tudi tovariša v karieri. Nam Slovincem je njegova oseba v marsikaterem neprijetnem spominu — kot šajterski poslanec je ponovno nastopal v graškem deželnem zboru proti nam, in v boju zoper celjsko slovensko gimnazijo je njegovo ime zapisano z najnernejšimi črkami. Spretnost, s katero je grof Stürgkh predsedal politične konjice in se prelevil iz naprednega bojvika v reakcionarnega ministra, pa ne zatajuje le njegove politične individualitete, temveč ga dela nesimpatičnega tudi kot osebo. V senci tega moža stoji novo ministrstvo. Obiljija objektivno upravo — a pridržalo si je Hohenburgerja, znak, da velja beseda »objektivni« morda do dela v zmislu Bienerthovega sistema; kaže Čehom prijazno lice, brskira pa istočasno češko po svoji veliki večini napredno delegacijo s Hussarekom: od vseh zahteva zaupanja, toda le pri Nemcih, ki so že zdavno izgubili čut, da je pravo narodnjaštvo vedno le mogoče v duhu naprednosti in svobodomiselnosti, ga zasluži.

Grof Stürgkh je baje prevzel program svojega neposrednega pred-

nika — toda kako slabo, kako nespretno ga interpretira in izvaja.

Z birokratičnim definitivom zastavlja pot ideji parlamentarizacije vlade in s tem tudi ozdravljenju notranjepolitičnih razmer, s Hohenburgerjem se vrača v čase Bienerthove »objektivne vlade«, s svojo malodušnostjo, ki se že sedaj zadovoljuje z možnostjo, da se posreči za enkrat vsaj stara »fortwurstelei«, ostaja v močvirnatih nižinah, katerih megle zastrupljajo vsako kal mlade, demokratične Avstrije.

Vlada Stürgkhova je, da bi bila. Za častite bralce pomeni to nebroj novih »položajev«, ki bodo zopet sledili drug drugemu, kakor morskakaja. Ime Stürgkh in značaj njegovega kabineta že na sebi pomenja krizo in dokumentuje, da so našli merodajni faktorji sicer pogum izreči pravi program z besedami, da pa so v trenutku, ko je bilo treba pokazati tudi dejanja, omahnil v ono staro avstrijsko kunktatorstvo, ki je bilo v naši zgodovini že tolikrat usodopolno.

Današnja »Wiener Zeitung« prijavlja imenovanje novih ministrov. Odstopivšemu ministrskemu predsedniku baronu Gautschu je cesar podelil briljantno k velikemu križu Stefana reda, odstopivši vodja trgovskega ministrstva dr. Mataju je dobil velik križec Franc-Jozefovega reda, odstopivšemu vodji železniškega ministrstva, dr. Böllu, pa je cesar podelil baronstvo.

Gautsch.

»Lidové Noviny« so priobčile očitvidno od poslanca dr. Stranskega samega spisan članek, ki podaja interesanten portret odstopivšega ministrskega predsednika barona Gautscha in sicer podoba, ki se znatno in bistveno razlikuje od podob drugih popisovalcev tega državnika. Rečeno je v tem članku:

Gautscheva osebnost bi zadostovala za okrajnega glavarja velikega kopalniškega mesta, kakršno so Karlove vari, Marijine vari itd. Tudi vodstvo velikega hotela bi se mu lahko poverilo. On ima to, kar se pri takih nalogah imenuje reprezentanco. Nekoliko je večji, kakor drugi ljudje, drži se pokonci in oblečen je brezhibno. Blesk njegovega cilindra ni bil nikdar zatemnen. A njegove misli in njegovi čuti, ne samo, da so se tudi ravnali po trenutni modi, nego so

slavljali na obedne strani; mudilo se mu je.

Takrat je prihitela čez prag učiteljica žena, vsa sključena, ostarela, in je pokleknila kar v blato. Za njo pa, tik ob durih, v polumraku, pa sem ugledal njega. Nikoli, ne prej in ne posej, nisem videl takega obraza — tolike vdanosti, tolike goreče, koprneče prošnje, tolikega vernega zaupanja. »Gospod, ki greš mimo, ozri se še mene, grešnika, in na mojo bolečino!«

Stopil sem od okna. Koliko je bilo tebe bolesti, da je kamen zavzdihnil? —

Otrok je seveda ozdravel in učitelj je bil ves kakor poprej. Ali morda me je bil videl takrat ob oknu; zakaj časih me je hitro in plaho pogledal postrani; nato pa je strmel s tihimi, velikimi očmi v daljavo — Bog vedi kam. . . .

Ivan Cankar.

Student Milan.

Spical Fr. Studenko.

(Konec.)

Dobro leto pozneje. Bil je mrzel zimski večer. Po velikomestnih ulicah je utihnilo vrvenje, le iz kavarn

LISTEK.

Pred pragom.

Govorili smo o prazni veri in smo rekli, da je iz strahu porojena, pa če se razodene v kakršnikoli podobi. Kar imenuje človek spoznanje, je le omet ki se odkruši ob najrahljšem udareu ter pokaže golo telo plahega, trepetajočega otroka. Neki zdravnik, ki je bil v družbi, je omenil tisto besedo: »Ob smrti uri se boš tresel!« — In povedal nam je tale zgodbo:

Ko sem bil okrožni zdravnik nekje v hribih, sem se seznanil ter naposled sprijateljil z mladim učiteljem, ki je bil takorekoč vsa in edina inteligenca v kraju. Ustanovil je bil knjižnico in pevski zbor, razumel je veliko o sadjarstvu in živinoreji in je s kmeti prav dobro izhajal, posebno se zategadelj, ker je bil iz trdne hiše. Slabo pa je izhajal z župnikom in še slabše s kaplanom. To napako je namreč imel, da je bil fanatik svobodne misli. . . . Napako sem rekel; zakaj po mojih mislih se vsi fanatizmi tako tesno stikajo, da se lahko hipoma preljujejo drug v drugega; in

fanatizem ni prepričanje. . . . Imel je vse polno brošur, po veliki večini bazarsko blago brez vrednosti; in če ga je človek poslušal, je imel prav tisti neprijetni osladni občutek, kakor da bi bral tako brošuro. On je verjel vse do besede, z nekakim genljivim, preprostim, čisto stroškim zaupanjem; krvave historije o papežih in kardinalih so bile zanj potrjena zgodovina. V kraju smo imeli staro, zgodnjegotško cerkev, kakor jih je malo še po naši domovini. Jaz sem stopil vselej z veseljem vanjo, vsako okno mi je bilo domače in ljubo. Učitelj se je hvalil sam, da še nikoli ni prestopil cerkvenega praga ter je popolnoma odkritosrečno mislil, da je junak in da se boji za svoje nazore. Tako ravnanje mu je delalo mnogo neprijetnih sitnosti, ali on je bil celo ponosen na svoje radovoljno mučeništvo. Mene je zmerjal z mladenčjem in lenuhom ter mi je celo zameril, da se redim in da sem časih malo posedel na solnčnem farovski vrtu.

Oženjen je bil in je imel prelepega, komaj šele dvehletnega otroka; Bojan mu je bilo ime. In zgodilo se je nekoč na spomlad, da je Bojan obolel; takrat so imeli skoraj v vsaki hiši gripo v gostih.

Prišel je k meni.

»Bojan je ves vroč. . . ali ne bi malo pogledal!«

Šel sem tja in sem videl, da je bil otrok obolel za gripo.

»Ali je kaj hudega?«

»Kaj še!«

Ko sem se nasmehnil, se je veselo zasvetil njegov nemirni pogled.

Cez štirinajst dni so bili drugi otroci že zdravi, že na cesti; Bojan je ležal. Vsaki dan dvakrat sem bil tam. Obadva, oče in mati, sta bila bolna; lica splahnela, oči udrti. Saj veste, kako ravnaajo z otroki od prvega do petega leta. . . ni več ljubezen, strast je in bolečina.

»Ali morda. . . ali morda. . .?« je vprašal nekoč, pa ni vprašal do konca. Vedel sem, da je hotel reči: Morda pa le ni gripa!«

Lahko si mislite, da mi je bilo vroče. Zdravnik, če še tako zaupa nase in na svoje znanje, streže rajši stoterim neznanecem, nego enemu sarremu prijatelju. Ali pa še celo prijateljcemu otroku! Tam stoji za teboj ali poleg tebe, gleda nato z žarečimi očmi ter si misli: »Zdaj pokaži, kdo da si. . . zdaj se izkaži!«. . . . Pa mine teden, mine štirinajst dni in prijatelj te sovraži: »Kaj pa sem klical tega človeka? Zaradi prijateljstva ne bom ubijal svojih otrok!«. . . . Morda celo vstane ponoči, napreže ter se pelje v sosednji trg, dve uri daleč, po drugega zdravnika. Vse mu

lahko razložiš, čisto po knjigi in izkušnji. . . . tako je in tako; temno te bo gledal, ne besede ti ne bo verjel in te bo sovražil. Pameten neznanec bi bil rekel: »Zdravnik ni Bog!« Prijatelj pa pravi: »Prijatelja se mi je delal, pa me je izdal!«

Tako se je stvar vlekla, da sem bil nazadnje res v skrbeh in dvomih. Vedel sem, da je otrok zelo nežen in občutljiv in da je gripa nerodna in zavratna bolezen, ki pokaže vsakemu človeku in vsakemu dnevu drugačen obraz. Ali takega razlaganja bi oče ne bil razumel, ne bil bi ga niti poslušal. . . in glasilo bi se kakor plaho opravičjenje.

Zelo slabe volje sem bil tiste dni. Vreme je bilo vlažno, sivo; droben dež je tiho potrkaval na okna. Nisem mislil toliko na otroka in njegovo bolezen, kakor na očeta, učitelja. Stanovali so mi nasproti, tako da sem videl preko ceste v okna in v mrežo. Morda je sedel tam ob mali postelji, gledal s topimi, zakravljenimi očmi na otroka, ki je stokal vroč in poten. Neznosno mi je bilo.

Nekoč, po kosilu, se je oglašil tenak zvonček na cesti. Kaplan je šel obhajati. Cerkevnik je stopal poleg njega; v eni roki je držal dežnik, v drugi zvonček. Na pragu so se prikazovali ljudje in so poklekali; kaplan je hitro in malomarno blago-

bilj vedno nekako odrgnjene in oguljene in imeli sumljivo podobnost z bleskom kavčukvega perila. Na njegovih govorih, ne samo parlamentarnih, nego tudi na tistih, ki jih je imel privatno o političnih vprašanjih, je bilo vedno opaziti tisti anani gub po vsi dolgosti blač, s katerim se ponasajo salonski junaki. Ta vseokoli stilizirani gospod je bil vedno stvor dvornih krogov. Govoril je mnogo krat o pomenu parlamenta, a čutil ni zanj ničesar in se tudi ni znal z njim organsko spojit. Petkrat je bil poklican in sicer trikrat celo kot premier, a je bil vedno samo mož stiske. Na državnem vlaku je imel bolj vloga puferja, kakor parnega stroja. Dvor ni nikoli precejeval njegove vloge. Kamor so ga poslali je šel, naj je bilo plavati s tokom ali proti toku. Bil je nasprotnik splošne in enake volilne pravice, a nasvetoval jo je drž. zboru, ko se mu ukazali, naj tako stori. Vendar je znal spletakariti, kar je dokazal za Badenja, čigar zaupanje je grdo prevareval. Nekega dne leta 1897 je bil delegacijski obed pri grofu Goluchowskem. Tja gredeč sem videl na cesti okrog parlamenta množice ljudstva. Lueger in socialni demokrati so demonstrirali proti Badeniji vladji. V sprejemnem salonu mi ista zunanjih del nas ni pozdravil grof sam, marveč njegova žena, rojena princezinja Murat, ki je opravičevala svojega moža, da je ne pričačkovano zadržan. Bil je pri cesarju. Pristopil sem h grofu Badeniju in ga vprašal, če odsotnost kakega gospodarja na napoveduje kakega neprijetnega presenečenja. »Ne bojte se«, je odgovoril grof Badeni »stojimo trdnost. Drugi dan, v nedeljo zjutraj ob 10. uri, je stopil baron Gautsch v palačo ministrskega predsedništva in je naznanil začudenemu grofu Badeniju, da ima naročilo, prevzeti ministrsko predsedstvo. Badeni je bil odstopil, a baron Gautsch je bil še tako brezobrazen napram svojemu bivšemu šefu, da je dal še tistega dne dopolne, dasi je bila nedelja, tiskati in razširiti posebno izdajo uradnega lista, ki je naznanil odstopljenje grofa Badenija. Ne dosti za tem, je dal to vest s posredovanjem okrajnih glavarjev in postajačelnicov telegrafično razširiti po celi državi. Nehvaležnost je ena najhujših človeških lastnosti.

Češki narod se ni pozabil na Gautscheve znane ordonance, s katerimi je hotel nekaj srednjih šol zapreti, drugim pa vzeti državne subvencije. Obenem je nameraval z novim skladenjem redom iz visokosolskih profesorjev napraviti policijske organe. Burjo odpora je takrat potolažila močna roka grofa Taaffeja.

Profil ravncar padlega premiera bi ne bil popoln, če bi zamolčali sledeči avtenčni dogodek: Kratko predno je bil Gautsch zadnjič imenovan za ministrskega predsednika je nekega dne kot predsednik najvišjega računskega dvora dal poklikti v svojo uradno sobo vse predstojnike in višje uradnike tega urada. Vsi so bili silno radovedni, kaj more biti vzrok, da so bili tako nepričakovano sklicani. Baron Gautsch je stopil prednje in jim s slovesnim glasom naznanil, da je na stopnicah nalezl na slugo, ki je imel za vratom drugačno kravatno, kakor pa je predpisano. Izrekel je svoje začudenje. Kako morejo gospodje kaj takega trpeti in dostavil upanje, da bodo gospodje vse sluge strogo opozirili na predpise o uradni obleki. Na to so bili gospodje milestno odsvoljeni.

To malenkostni človek se ni mogel nikdar dolgo vzdržati na mestu premiera. Avstrijski ministrski

predsednik, ki boče konstitucionalno vladati, ima poleg svojega urada še drugo nalogo: biti voditelj zbornice. Ta razdrapan, politično in socialno razpetena zbornica potrebuje močno roko, ki zna imponantno vedno ne samo sestaviti nego tudi vzdržati. Da je tako velike in težke naloge, kakor je brambna predloga in finančna reformna, več vojačev in več novih davkov, mogoče rešiti samo s sodelovanjem zastopnikov češkega naroda, to je prepričanje vseh političnih strank in ljudi in baron Gautsch je s svojim zadnjim govorom izrekel samo nekaj, kar je že vsakdo vedel, a drugo in glavno vprašanje je, kako doseči to sodelovanje. Gospod Gautsch je ponovil samo znano formulo, a se je dolčtvi njenega obsega previdno umaknil. Ena beseda o ravnopravnosti bi bila več pomenila, kakor priznanje naše pravice do ministrskih sedežev. Zakaj ni govoril o imenovanju sodnikov, zakaj ne o nerazdeljivosti češke dežele, zakaj ni govoril o drugem češkem vseeuilišču in o našem manjšinskem šolstvu? Zato ne, ker bi tega je prenesla misel o nemški nadvladi. A ravno v tem leži avstrijski problem in ne v rekonstrukciji ministrstva. Baron Gautsch je bil pač prešlab za jedino potrebno reformo, namreč glede razmerja Nemcev napram državi in njenim narodom. Njegov padec je prvi žarek lepše prihodnosti. Ne obetamo si mnogo od njegovega naslednika, vemo pa, da mora tudi ta živeti samo, če mu to mi sami omogočimo.

Samo Izvolite, klerikalna gospoda!

Nadomestna deželnozbornska volitev v Ljubljani je končana. Klerikalci so si zopet osmislili pri tej volitvi prste — bolj kakor kdaj prej. Od zadnje deželnozbornske volitve v maju, torej v petih mesecih, je padlo število njihovih volilcev za celih 21%.

To je rapidno, katastrofalno nazadovanje, ki bi moralo klerikalce siliti k resnemu razmišljanju o vzrokih nepričakovanega prevrata v mišljenju znatnega dela do včeraj še klerikalnega volilstva.

Toda kaj vidimo? Klerikalno časopisje igra vlogo ptiča noja, tišči glavo v pesek in skuša s skrajno nespretnim žongliranjem postaviti dogodke, ki so se dogajali nad glavo ter jih naslikali tako, kakor da bi značili pravcati triumf klerikalne stvari.

Potem pa tisti refren, ki jim je prešel v navado, odkar so s pomočjo vlade in korupcije zlezli na površje v naši deželi, in ki se ponavlja z matematično gotovostjo redno po vsakih končanih volitvah!

»Mi smo mi, mi imamo moč v rokah in nam se mora pokoriti vse, od vzhoda do zahoda. In tako nam boga — že danes lahko rečemo, da bo ta in ta napredni poslanec, čeprav je bil sedaj izvoljen, sramotno spoden iz državnega, iz deželnega zbora. Za to bomo že skrbeli mi, ki imamo moč v rokah.«

Takšne fraze imponirajo morebiti prvič — ne morda po svoji izvirnosti in duhovitosti, marveč po svoji nebotični neumnosti in brezmišelnosti, ako pa se ponavljajo in postajajo stereotipne, potem vzbujajo samo veselost in pomilovalno preziranje.

Leta 1907., ko je bil župan Ivan Hribar izvoljen za ljubljanskega državnega poslanca, je »Slovenec« prvič pisal: »Že danes lahko rečemo, da ne bo Ivan Hribar niti štirinajst dni

državni poslanec, ker bomo mi poskrbeli za to, da ga bodo nemudoma spodili iz zbornice.«

Pa pretelka so štiri leta, a Ivan Hribar je bil ljubljanski poslanec, dokler ni bil državni zbor razpuščen.

Ko je bil nadestvnik Višniakar izvoljen za deželnega poslanca dolenskih mest, je »Slovenec« gonil iste lajne.

Toda Višniakar sedi še sedaj v deželnem zboru.

To so dejstva, ki tudi v občinstvu ne ostanejo neopažena.

Ali se je potem nadejati, da bodo na javnost še nadalje učinkovale takšne bobneče sicer, a prazne grožnje? Človek, ki ima le še trohico soli v glavi, se bo zavedal, da ne.

Toda k tem pametnim ljudem klerikalci očividno ne spadajo, zato je jel po Reiserjevi in Ribnikarjevi izvolitvi »Slovenec« bas zopet hreščati obrabljeno melodijo o poslancih, ki jih bodo iz zbornice zapodili — kdo drugi kakor oni — vsegamo gočni klerikalci.

Klerikalne grožnje in pretnje že sicer učinkujejo kakor dolgočasni refren v kaki banalni popevki, vendar pa ni izključeno, da bi klerikalci to pot vendarle ne poskušali uresničiti svojih groženj.

Le izvolite, gospoda klerikalna, mi smo pripravljeni tudi na to.

Le proglasite izvolitev poslanecv Reiserjevi in Ribnikarja za neveljavno, nas pušča to v dno duše hladne, ker vemo, da je upravnno sodišče o stališču, ki ga hočejo klerikalci zavzeti napram Reiserjevi in Ribnikarjevi izvolitvi, že izrekel docela jasno in določno svojo sodbo.

Tako globoko pa menda v Avstriji še nismo padli, da bi gotovi elementi zato, ker se imenujejo klerikalci, stali izven zakonov ter imeli pravico uveljavljati in razveljavljati postav.

Zato pravimo še enkrat: Naj se klerikalci le ojunajo ter uničijo izvolitev poslancev Reiserjevi in Ribnikarja, saj je eno več kakor gotovo, da mora vlada na tako nasilstvo in zakonolomstvo odgovoriti s takojšnjim razpustom deželnega zbora.

Ako bo pa ta razpust klerikalcem, zlasti Šukljuetu, po godu, ne vemo, to pa vemo, da se naprednjaki eventualnega razpusta deželnega zbora in novih volitev v nobenem slučaju nimajo bati!

Pred konkurzom.

Naši klerikalci žive v domišljiji, da bodo vsled svojih velikih finančnih talentov v par letih napravili iz kranjske dežele objubljenega dežela. Z velikanskimi načrti so zasedli deželni dvorec ter začeli kar z veliko žlico razmetavati denar kranjskih davkoplačevalcev. In ko so bile blagajne prazne so začeli delati dolgo. Pri tem so se pa zanašali na bogate teto — državo, ki bo s reformo deželnih financ rešila naše klerikalne finančnike pred revolucijo, ki bi nastala, če bi morala klerikalna deželnozbornska večina zvišati deželno doklado. Tako trdno so se klerikalci zanašali na državno pomoč, da se je njihovi voditelj dr. Ivan Susteršič v zadnjem zasežanju deželnega zbora uprli urediti deželni financ in se z vsilo silo zavzemal za to, da se ne sklene normalni proračun, temveč le provizorij, ker bo dežela do meseca marca 1911 dobila od države vsled uvedbe novega davka na žganje novih dohodkov, ki bodo pokrili vsak primanjkljaj, ki se bo pojavil v deželnem gospodarstvu. In klerikalni deželni finančniki so s tem upanjem v

srečo še nadalje razmetavali deželni denar ...

Toda to njihovo upanje pojde najbrže po vodi. Finančni minister dr. Meyer je izdelal načrt zakona, s katerim naj se zviša davek na žganje. Po tem načrtu bi se zvišal davek na žganje za 50 K, to je od 90 na 140 kron »d hektolitru. Dežele dobivajo od sedanjega državnega davka na žganje 20 K od hektolitru.

Po tem novem načrtu bi pa dežele dobivale 60 K od hektolitru, država pa 80 K, dočim dobivajo do zdaj dežele 20 K, država pa 70 K. Teoritično bi torej država dobivala 10 K več od vsakega hektolitru ali 10 milijonov kron od vsega kontingentnega kotsuma. V resnici bi pa nekaj let država ne dobila teh 10 milijonov in bi najbrže še manj dobila nego do sedaj, ker bi se konsum vsled višjih cen prva leta nedvomno zmanjšal. In to je finančni minister prav dobro vedel. Vsled tega je pridal temu načrtu določilo, da mora imeti država iz tega novega davka na vsak način najmanj osem milijonov kron več dohodkov. To se pravi, da dežele v doglednem času ne bodo iz tega novega davka dobile prav nikakih dohodkov.

Morda se bo ta ali oni tolažil s tem, da ni več Gautscheve vlade in da bo morda nova vlada prišla z drugimi načrti. Toda finančni minister je ostal isti in trezdomno ne bo dosti izpreminjal svojega prvotnega načrta.

Kakor torej kaže, se bodo našim klerikalcem računni precej prekrizali. V nadi na izdatno pomoč od strani države niso poznali v deželnem gospodarstvu onih mej, katerih se mora držati vsak razumen gospodar, ki noče, da bo v kratkem zapel boben. Vsled tega nerazumnega in neekonomičnega gospodarstva se nahaja naša dežela v najhujši krizi. V prihodnjem zasedanju deželnega zbora bodo dobili kranjski davkoplačevalci pravo sliko o gospodarstvu, ki so ga uvedli klerikalni finančniki v deželnem dvorcu. Klerikalci so bili prepričani, da bodo že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora razglasili veselo novico o velikem darilu, ki ga je dala država kranjski deželi. In zato so zavlačevali in še zavlačujejo sklicanje deželnega zbora. Tega darila pa še ne bo tako kmalu. In tako nastaja vprašanje: Od kod naj pride rešitev kranjski deželi, ki je prišla vsled nezmožnosti in zapravljenosti klerikalne deželnozbornske večine na rob finančnega propada? Morda bodo pa velemogočni klerikalni prvaki posegli v svoje lastne žepce ter na ta velikodušen način pomagali rešiti kranjsko deželo finančnega poloma. Po naših mislih pa ne bo tako in ne bo klerikalnim finančnikom, ki so tako katastrofalno zavozili deželno gospodarstvo preostalo drugega, nego da napovedo — konkurz in si na to kupijo vrv.

Posledice te zavožene klerikalne finančne politike bo pa nosil kranjski — davkoplačevalec, ki bo leta in leta krvavel za grehe dr. Lampeta in Konp.

„Slovenec“ v album.

Na dopis iz uradniških krogov v »Slov. Narod« je odgovoril »Slovenec« točno, toda po svoji stari maniri. Iz celega članka je povzel baš to, kar se je najmanj poudarjalo, glavnih očitanj pa se je previdno ognil. Na težko obtožbo sramotnega narodnega izdajstva, ki jo je dopis podprl s korektnimi dokazi, odgovoril je »Slovenec« z enim samim stav-

kom: »Kar se pa drugih očitaj v »Slov. Narod« bere, je vse prazno žlobudranje.« Pač silno komodno stališče, prav po znanem geslu: »pridno greši, pa še bolj pridno vse vtajile!« Če »Slovenec« meni, da bo zgolj s prostim tajejnem tkzv. »voditeljem« slovenskega naroda zbrisal s čela pečat sramotnega narodnega izdajstva, se pač prokleta moti. To enostavno metodo lahko uporablja pri kakšnem kozjem pastirju, ne pa pri omikanih ljudeh. Naj nam »Slovenec« točno in jasno odgovori, vsaj na ta-le vprašanja:

1. Zakaj je privolil dr. Susteršič pešiči Kočevarjev državnozbornski mandat in s tem pritislil Kranjski za zmerom pečat dovozične dežele? Ali more normalen človek sedmi slovenski štaterski mandat sploh smatrati kot kompenzacijo za kočevski mandat?

2. Kako je z nemško-nacionalno gimnazijo v Ljubljani? Upeljava slovenščine za nekatere predmete na I. in II. gimnaziji je bila že davno popreje sklenjena stvar in bi se dala brez vsake kompenzacije izvesti.

3. Zakaj so klerikalci septembreske dogodke zlorabljali v svoje strankarske namene in iz kakšnega razloga še danes neprenehoma pišejo o njih

a) ko vendar sami Nemci že davno več ne mislijo na nje,

b) ko so vendar klerikalci takrat sami najbolj divjali. Glej »Slovenec« z dne 21. in 22. septembra 1908. Kaj več bi lahko tudi vedel povedati Štefe, Terseglav, Gostinčar, artilerist Robida i. dr.

4. Kako morete opravičiti svoj nastop proti Ciril-Metodovi družbi? Kako, da se piscu članka »Cirilmetodarija« pri misli na vzorne družbene šole ob meji ni vstavila roka?

5. Kako je že bilo »z denunciranjem ob času bosanske aneksije«? Kakšni klici so se čuli takrat po Ljubljani? In si bilo nobene roke, ki bi izsledila povzročitelje tistih klicev? Kje je bila roka, ki je neizprosno sodila septembrske žrtve, kje roka, ki je bila v stanu »zapisati krvavi bratomorni« članek »Cirilmetodarija«?

6. Kako je z Nebenführerjem in Kraulandom? Ej, »Volksrat« tudi »S. L. S.« zastoj nobene usluge ne stori!

7. Kako je z vašim spletkarjenjem proti Hribarju? S svojim sramotnim nastopom v deželni zbornici ste javno dokazali, da ste sokrivi Hribarjevega padca!

8. Kdo je spravil 7. beri in piši sedem Nemcev v ljubljanski občinski svet? Ali more še taka strastna vladoblenost in mrznja do brata opravičiti tako sramotno postopanje?

9. Kako je z vseučiliškim zakladom? Hvaležni bi vam bili, ko bi nam samo to raztolmačili, zakaj odobravate nabiranje prispevkov za solnograško katoliško univerzo, dočim smatrate slovenski vseučiliški zaklad za Hribarjevo — oslarijo?

10. Kako je že z Elsnerjem? On je sad 20. septembra. Posito, sed non concessio. Zakaj pa še z mazinem niste ganili, da bi preprečili njegovo imenovanje? Zakaj »Slovenec« še pozničnega protesta nikoli ni objavil? Zoper premeščanje revnega subalternega uradnika, ki je morda član Sokola, v kako klerikalno gnezdo, znate moško protestirati, v Elsnerjevem slučaju ste se pa skrili pod klop. Ej, junaštva!

11. Zakaj ste imeli korajžjo nastopiti proti Ljubljani, Idriji, Kamniku in dr. naprednim občinam, dočim je bilo za vas Kočevje vedno noli me tangere?

12. Zakaj se prav nič ne brigate za slovensko šolstvo na Kočevskem? Koliko srebrnikov vam je dal za to Volksrat?

Čestiti »Slovenec« (tudi patra Maczoha so svoj čas vsi tako titulirali) naj nam točno in jasno na vsa ta vprašanja odgovori. A naj se nikar ne opravičuje, da na primer on ni kriv, da je zdaj nastala na Kitajskem revolucija. Tega sploh trditi nismo. Zgorajšnjih vprašanj naj se drži in če bo dovoljno in brez vsake sofistike na vsa ta vprašanja odgovoril, bo lahko igral vlogo sv. Frančiška spreobrnjevalca. Dokler pa »Slovenec« naših očitaj ne bo zavrnil in ne bo dokazal, da Slovenec z vladanja nekronanega dr. Susteršiča nismo — kar se tiče političnih naših pravic — najmanj za 30 let nazadovani, naj nikar ne misli, da bi kak narodno-zavedni slovenski uradnik »sledil načelom« S. L. S.

Narodni ozir se v prvi vrsti in pred vsem merodajni slovenskemu uradništvu, da se s studom obrača od »S. L. S.« »Narodov« dopis je skoraj izključno iz tega stališča presojal so vražno razmerje med klerikalno stranko in uradništvom. In vendar se drzne »Slovenec« trditi, da »izvaja« »Narodov« članek pred vsem to misel, da uradniki ne morejo biti »S. L. S.«, ker jim slednja ni baje nič izposlovala. »To je perfidno zavajanje. Kot poslednji razlog za sovražno razpoloženje uradništva napram »S. L. S.« so bili v »Narodovem« članku

in gostilen so udarjali nejasni glasovi poznih veseljakov. Student Milan je hitel, zavil v uboren plašč, na svoje stanovanje. Zadovoljno se je oddahnil, ko pride do hiše, kjer je stanoval. Kajti zeblo ga je do kosti. Hitro je prehodil dolge stopnice in hodnike ter vstopil v svojo skromno sobico.

Prižge luč. Na mizi je ležalo pismo. Znana pisava ... S tresočo roko seže po njem ... Bilo je Kristinino, ki mu je pisala:

»Dragi mladostni prijatelj
Milan!

S trudno roko, izmučeno v viharjih življenja, Ti pišem prvo in zadnje pismo kot žena. Velikokrat mi je že segla roka po papirju in napisala je že celo pismo in naslov na Te, a vselej sem zatrla v srcu vsa čustva in v hudem premaganju pismo zopet uničila. Hotela sem pretrgati vse vezi, ki so me še vezale na Te in obvarovati Tebe pred hudimi borbami, ki bi Ti jih bila morda nakopala. A danes, ko sem blizu mejnika svojih bednih dni, Ti povem vse. Zvedel si gotovo vse, kako sem se poročila. Bila sem že takrat mrtva in nisem čutila več kaj se godi z menoj. Kajti prišlo je vse tako nenadoma, da se nisem zavedla in nemila in kruta usoda je tako kruto posegla vmes, da je morala biti uničena na veke moja

sreča. Prišla sem semkaj v Trst, v tuje mesto, med neznane ljudi. Edini moj znanec, moj mož, mi je postal kmalu zapern, dasiravno sem se premagovala na vse načine, da bi se mi vsaj malo priljubil. A prišlo je še hujše. Spoznala sem, da se je šlo za mojo doto in da o bogastvu mojega moža ni bilo ne duha ne sluha. Popisovala Ti ne bom nadaljnega življenja, ker je bilo pregrenko, da bi ga mogla naslikati v resnični luči ...

Še bolj kot lastna nesreča me je bolelo to, da si prišel še Ti po moji krivdi v bedo. Misli la sem cele noči, kako naj Ti povrneim, kar sem Ti vzela. In našla sem pot. V Ljubljani sem izvedela za gospoda, ki je direktno pošiljal nekaterim visokošolcem podpore. Prosila sem ga, naj naroči kakemu visokošolcu, da bi še Ti prošil tega gospoda za pomoč in objubljal sem mu, da mu dam jaz za kolikor mu boš pisal. Bil je on samo posredovalec med menoj in Teboj, ker nisem hotela, da bi vedel, da je denar iz mojih rok. Pisal si res onemu gospodu in dobival si, kakor veš. Denar ki sem ga izdala zate, sem prihranila pri gospodinstvu in zanj me nič ne peče vest. To Ti pišem vsled tega, da ne boš začuden, če se v kratkem stvari izpremene. Dotični gospod je bil tako

prijazen, da je naredil vse, kakor sem ga prosila.

A sedaj mislim, da bo kmalu končano zadnje dejanje mojega življenja. Eno leto sem umirala in sedaj sem v zadnjih hipih. Dete, ki sem ga porodila, je umrlo in z njim zadnji žarek moje sreče ... Rada bi umrla doma, a strah me je trpečega očeta in matere ... V teh zadnjih hipih se poleg domačih spominjam tudi Tebe. Vso zlatino in razne darove, ki sem jih dobila ob poroki, mi je dovolil mož, poslati svojem, ker ve, da kmalu umrjem. To je bila moja zadnja želja, ki mi jo je izpolnila z neko jezo. Manj dragocene spomine pošljem domov, a drugo je Tvoje. Vredno je več stotakov. A prosim Te, nikar ne hrani tega! Prodaj zlatarju, kajti Tvoje življenje je več vredno kot blišč zlata in spomin v takih malenkostih. Spomin mi ohrani samo v srcu ... Prilagam Ti tudi za prvo potrebo v denarju. In ko mene več ne bo, spomni se me časih. Obišči moje starše in tolaži jih ... Neizkušeni so, a dobri ... Bodi srečen in misli name samo kot na mladostno prijateljico.

Rada bi Te videla še enkrat. Vidim Te bledega in izmučenega. In morda sem tudi jaz kaj kriva tega? Odpusti mi! Moči mi peša-

jo ... Sreče utripa tako mirno kot prvo uro življenja.

To pismo uniči. Pisano je že, ko se mračni dan mojega življenja. Bodi srečen!

Kristina R.

* * *

To pismo je Milana skoro uničilo. Cele tedne je hodil sam po samotnih ulicah. Ni govoril, ne mislil in tovarišev se je ogibal. In ko je čez dober mesec bral v domačem časopisu, da je umrla v Trstu gospa Kristina R., rodod Slovenka, je bil tega skoro vesel. Želel je je počitka, kakršnega tukaj ni našla ...

Študiral je dalje in ničesar več se ni več bal. Zdelo se mu je, da je ni več nadloge, da bi je on ne premagal. Postal je miren, kakor veletok. Zazdelo se mu je časih, da je velikan, ki hodi svojo pot dalje, ko je pretrgal najhujše ovire. Tekla so leta in Milan je končal bedo dijaških let. In zahrepenela mu je zopet duša po daljnih dolenskih gričih, obraslih s temnozelenimi gozdi in posejanih z belimi cerkvami. Tako čudno mehko mu je postalo pri srcu, kakor bi se vrnil v ono otroško dobo, ko si je domišljal, da so v njegovi domačiji sami dobri ljudje, z veliko ljubeznijo, kakršne niso mogle opaziti njegove otroške oči na tujcih ...

baš stanovski ozir omenjeni. Preračun-
jena pa so bila ta izvajanja bolj sa-
one, pač bele vrane med slovenskimi
uradniki, ki uravnujejo svoje raz-
merje do političnih strank zgolj po
tem, kako ta ali ona stranka njih sta-
novske težnje podpira.

Ogromna večina slovenskega
uradništva pa ima — in to danes jav-
no povdarjamo — kljub svojemu iz-
loštenemu gmotnemu stanju, še ved-
no druge ideale pred očmi, kakor —
trebuh.

Narodno uradništvo ve prav do-
bro, da bi v istem hipu, ko bi »z ban-
derami in godbo« prestopilo v tabor
S. L. S., vsi klerikalni poslanci po-
stali najvnetejši zagovorniki njih
teženj. Če torej slov. uradništvo ven-
dar-le vestaja pod praporom nar. na-
predne stranke, ki mu prav ničesar
ne more nuditi, je to vendar sijajen
dokaz, da slov. uradništvo ni pod-
kupljivo in da se ne lovi za »napitni-
nami«. Vaj hinavski klic: »Bog nas
varuj kupljenih duš, te bi bile naša
smrte«, je torej zelo deplaciran. Ljubi
Bog vas itak zadosti že varuje s tem,
da se vam nobeden neče več prodati.
Kar jih je bilo na prodaj, ste pa itak
že z veseljem kupili.

»Slovenec« naj nam slednjič do-
voli, da se le še nekoliko pomenimo
z njim glede njegove demagoške tr-
ditve, da »prihajajo nekateri urad-
niki šele ob 11. uri dopoldne v urad
in zato še najrazličnejše (sic!) na-
klade vlečejo in da v gotovih uradih
polovica gospodov ne ve, kaj naj v
roke vzame.« Ne vemo sicer, če je
»Slovenec« tu mislil na g. Jarca,
svetnika Zajca, ali pa na tistega
uradnika, zagrozenega klerikalca, ki
je po cele mesece marodiral in se
pred uradnim poslopjem sprehajal,
svoje akte pa velikodušno prepuščal
kolegom. »Slovenec« naj kar imeno-
ma navede vse tiste gg., katerim mo-
re ponoviti svoja običanja v obraz in
sme biti prepričan, da mu bo vse
uradništvo iz srca hvaležno, če so
kje taki troti, ven z njimi! Bojimo se
že, da se bo moral »Slovenec« kam
drugam potruditi, recimo na Dunaj,
v kako ministrstvo, kjer so pa žal
Slovenci, kaj redko posejani. Mogoče
bi se na Kranjskem tudi kak trol do-
bil, a stavimo, da se po njegovih ži-
lah ne pretaka rdeča kri. Nasprotno
pa gospodički »Slovenec« svetuje-
mo, naj si pride malo ogledat različ-
ne temne, zaduhle urade po Kranj-
skem, kjer gara in se ubija po 8—10
ur na dan ubogi subalterni uradnik,
ki tvori pretežno večino slovenskega
uradništva. Pride naj si pa tudi ogle-
dat nekoliko stanovanj oženjenih
slovenskih uradnikov in videla bo
slavna gospoda, kaj je z zlato peno
prevlečeno siromaštvo. Marsikaka
uradnika rodbina bi bila Bogu hval-
ležna, ko bi na največji praznik do-
bila na mizo to, kar dobi navaden
kmečki fajmošter vsak petek za ko-
silo.

Pa dosti o tem. Kaj bi govorili
ljudem, ki z blaznim navdušenjem
votirajo vladi milijarde za kanone
ter milijone za zboljšanje častniških
plač.

Le še neko laž »Slovenec« ho-
čemo malo višje na drog pribiti. Po-
višanje uradniških plač, pravi, bo
stalo ljudstvu 100.000.000 K! To je
taka infernalna laž, kakor je more
pač človek, ki ne veruje ne v Boga,
ne v hudiča, zamisliti. Če bi vlada
hotela prošnjam svojih uslužbencev
v celotnem obsegu vstreči — seveda le
glede spodnjih 4 čin. razredov in ni-
žjih uslužbencev — veljalo bi to dr-
žavo k večjem 46 milijonov kron. Ker
pa uradniki predobro poznajo skrb-
no našo krušno mater, vemo, da po-
višanje še 20 milijonov ne bo dalo.
Ko so se zadnjič povisale plače leta
1907 se je n. pr. XI. razredu zvišala
plača dnevno za celih 16 krajercjev!
Ako pa bi tudi Avstrija hotela biti
ženerozna, kakor Nemčija, ki je pred
kratkom, dasi do vrata v dolgovi,
res dostojno poboljšala svojim urad-
nikom plače, bi to ne bila nikaka ne-
sreča za državo. Kam se pa steka ves
denar uslužbencev? Ali ne spet med
ljudstvo. Koliko je pa uradnikov —
zlasti med Slovenci — ki bi liki mo-
gočni g. dr. Šusteršič vsako leto za
par mesecev odpotovali v inozemstvo
in tam zapravljali svoj denar! Rav-
no tako tudi ne more država zahteva-
ti, da bi se vsak državljani posvetil
le trgovini, obrtnosti in drugim sa-
mostojnim poklicem. Sploh smo pa
Slovenci poslednji, ki bi se smeli pri-
toževati, radi nadproduciranja urad-
ništva, vsaj itak še sedaj pri nas naj-
boljša mesta zasedajo — tujei.

Da bi »Slovenec« ublažil nekoli-
ko svoje skrajno sovražno stališče
napram uradnikom čveka nekaj, da
se morajo le nižjemu uradništvu
zbojžati plače. V isti sapi pa pravi,
da bo treba preje premisliti, kje de-
nar vzeti. Tako piše list, ki mu je
bilo pol milijarde za vojaške potreb-
ščine še premalo! Ali slovenski na-
rod res nima moči, da bi se otrešel
takih farizejcev, kakor so naši kleri-
kalci?

»Slovenec« članek je pokazal
slov. uradništvu klerikalce v vsej
njihovi nagoti. Enkrat demaskirani,

ne bodo mogli več nastopiti v vlogi
prijateljev uradništva. Upamo torej
trdno, da nam bodo gospodje okoli
»Slovenca« od sedaj naprej pred vsa-
ko volitvijo priznali s svojim lju-
bimkanjem.

Iz Radeč pri Zidanem mostu.

Naši klerikalci govore v št. 42.
svojega »Lažljubca« o radeških libe-
ralcih, kričajočih, Nemcih, njihov
gospodarstvu ter pijančevanju in ple-
su. A naj le pazijo, da se ti liberalci
ne spremenijo na dan volitev v močno
liberalno stranko. Kajti tudi mi se
gibljemo, akoravno ne ravnamo ta-
ko, kakor klerikalci. Ti hodijo agitir-
at pod pretezo, da kupujejo prašič-
ke, krompir ter druge take stvari in
ogledujejo ceste ter mostove, kakor
naš načelnik cestnega odbora, začas-
no še župan g. Jakob Rižnar. Tega
nam ni treba, ker imamo v klerikal-
cih samih najboljših agitatorje za na-
šo stranko. Klerikalci so s svojimi
kozliarji in nesramnostmi ljudi
že precej spametovali, kakor tudi z
njihovimi gospodarstvom. Naj nikar
ne mislijo, da smo njih nesramnos-
ti že pozabili. Prvo junaštvo, kate-
ro je storil g. župan Rižnar, ko je bil
izvoljen, je bilo to, da je 12 ali 14 od-
ličnejših tržancev naznanil radi ka-
ljenja nočnega miru. Naznanil jih je
le za to, ker so bili liberalci. Eden
obtoženih, neki trgovec je bil nazna-
njen, da je ob pol eni uri ponoči pi-
jan domov kolovratil in kričal po
trgu, v resnici je pa dotični gospod
že ob pol deseti uri zvečer doma v
svoji postelji mirno spal. Da se ne
dovoli tega, so bili klerikalci še tako
skrajno neumni, da so še nočnega
čuvaja ovadili radi kaljenja nočnega
miru, akoravno je bil popolnoma ne-
dolžen. To bil je precej neumen čin.
Razum tega pa postopa Rižnar tudi
kot župan do skrajnosti krivično. Do-
voljenja, da smejo posamezni gostil-
ničarji ob posebnih prilikah gostil-
nicah in slavnostih imeti svoje
gostilne odprte, je tako pravilno po-
deljeval, da sedaj te pravice sploh
več nima nego se mora vsak v to
svrhu direktno na glavarstvo obrniti.
Povemo tu le en slučaj. Predpu-
stom letos je priredil radeški »Sokol«
pri g. Gmeinerju prvo svojo maske-
rado, ter je gostilničar g. Gmeiner
prosil pri glavarstvu v Krškem za
dovoljenje, da sme imeti dotični ve-
čer svoje gostilno čez policijsko uro
odprto. To se mu je dovolilo. To se
pa seveda našim klerikalcem in g.
županu Rižnarju ni dopadlo. Kaj si
zmislijo zvite glavoce? Mislijo si:
»Dobro!« Če nima naš general, žu-
pan g. Rižnar pravice, veselice pre-
povedati, če nima pravice, razvelja-
viti glavarstvenega dovoljenja, da
sme biti Gmeinerjeva gostilna na
večer maskerade čez uro odprta, ima
na pravico, godbo prenehati.«
Sklanjeno in storjeno. G. župan, či-
gar slava naj še dolgo obseva čuke
in Marijine device, je prepovedal
Sokolu, imeti na maskaradi godbo!
To početje je naravnost nizkотно
Kajti, ko bi bili pri »Sokolovem« od-
boru res tako neumni ljudje, da bi
bili ubogali in ne bi imeli godbe, bi-
la bi to ne samo za društvo »Sokol«
nego tudi za gostilničarja g. Gmei-
nerja precejšnja škoda. Da bi pa
smel klerikalni župan obrtnike, ka-
teri ne trobijo v njegov rog, na tako
podel način pri obrti oškodovati, o
tem dvomimo. Niso pa na ta način
naši klerikalci napadali le g. Gmei-
nerja, ampak tudi druge. Ker rade-
ške Marijine device in njih čuki več-
krat kako igrice igrajo, seveda v »Na-
rodinem« (v resnici čukarskem) do-
mnu v Radečah, bi naši klerikalci
menda radi vse druge priredbe one-
mogotili. Za to so vse domače pre-
dustne in druge domače veselice in
plese, katere so gostilničarji prejšnja
leta prirejali, uničili na ta način.
da so licenco za vsakega godca tako
zvišali, da gostilničarji tega ne mo-
rejo plačevati, ter rajši opuste vese-
lice in s tem zaslužek. Razum tega so
pa prežali. In vsakega liberalnega
gostilničarja, če bo imel le malo nad
deseto uro odprto gostilno, kakor
vkljovi, da ga takoj ovadijo. Sploh
poskušajo na vse možne načine go-
stilničarje uničiti. Kajti gostilničar-
ji ob delavniških podnevi gotovo ne
zaslužijo ničesar, ker naš trg nima
kavaliirjev, penzionistov in drugih
takih ljudi, kateri bi podnevi posedali
po gostilnah. Na večer pa tudi
vsak obrtnikov in trgovcev precej
časa dela, potem še večerja, potem
gre šele v gostilno, da spi, kakor ka-
zarček vina in se malo pomeni. Zve-
čer morajo biti pa gostilne ob 10. za-
prte. Tudi ob nedeljah gredo ljudje
malo na sprehod, potem k večerji in
po večerji šele v gostilno, da se malo
povesela. Takrat bi gostilničar v isti-
ni kaj zaslužil, zato pa mora ob 10.
zvečer svoje goste in z njimi tudi
svoj zaslužek izgnati iz gostilne. To-
rajo gostilničar: Ob delavniških in ne-
deljah podnevi, ko ničesar ne zaslu-
žiš, smete imeti gostilne odprte, zve-

čer, ko bi pa imeli kaj zaslužiti, mo-
rate zapreti, veselice in plesov ne
smete imeti, ker tamkaj bi tudi lah-
ko kaj zaslužili, pač pa smete hoditi
v »Čukarski dom« poslušati in gledat
par tercijalk in čukov, kako žalostno
javkajo po odru.

Kaj ne da, gospodje klerikalci,
manj k bo gostila v Radečah in
bolj kot se bodo teptale, toliko več bo
vreden hotel Narodni dom, last
klerikalne posojilnice in toliko boljše
bo šla naša gostilna in čukarija. Kar
se pa tiče osebe g. Gmeinerja, vam
moremo le to reči, da je vse časti vre-
den človek in v vsakem oziru mož
besede in tudi občepoštovan. Če ga
pa klerikalni hinavci skušajo grdit, se
si to le v čast šteti, ker je to naj-
boljši dokaz, da je boljše človek, kot
so klerikalci. Ker ne vedo o g.
Gmeinerju nič slabega povedati in se
njih besedičenje o »lisjaku« kakor
so ga noštetokrat nazivali, že kleri-
kalcem samim prebada do zdi, zato
naglašajo sedaj, da je Nemec. Vpra-
šamo: je li to kak smrten greh, če je
mati g. Gmeinerja rojena Nemka?
In ali ne živi g. Gmeiner že od mla-
dihi nog med nami Slovenci? Je li
morda Slovencev sovražen? Ali
morda zaničuje naš jezik? Ne! Rad
podpira po svoji možnosti tudi naša
domaća slovenska društva. Seveda
Marijinih devic (kakor se vsaj na-
zivljejo) in čukov ne. To mu pa le v
čast štejemo. Sploh pa svetujemo
klerikalcem, naj Nemcev ne zaniču-
jejo, ker bi jim znal njih pokrovitelj,
g. pl. Gutmansthal, okrog katerega
vsi klečoplažijo in se mu klanjajo do
tal, to v zlo šteti. Ali pa morda g. pl.
Gutmansthal ni Nemec? Kaj pa je
notem, ko vedno le nemško govori?
In on svojega mišljenja tudi ne skriva
ter ga včasih zelo jasno pokaže.
Zato, ne pljuvajte v svojo skledo. O
klerikalnem narodnem izdajalstvu
pa niti ne govorimo, ker je itak vsa-
kemu dovolj znano. Nadalje so še ne-
kaj kvasali o liberalnih gospodar-
skih talentih in radeški šoli, katera
se baje že podira. Tu pa le opomni-
mo na — gotovo — klerikalno stav-
bo cerkve in na to, kako je g. Fran
Hiersche, župnik v Radečah pustil
zidati škaro, na kateri stoji cerkev.
Pozabili so klerikalci gotovo, da sta
mu dva zidarska mojstra odpovedala
in pustila delo, ker tako neumno ni-
sta hotela zidati, kakor je zahteval
g. župnik. Pozabili so tudi, da je
ravno ista škara, ne glede na to, da
je po župnikovem navodilu zidana,
na več krajih razpočila in se skoro
sesula, ko so nanjo napeljali gradivo
za zgradbo cerkve. To je naibže ja-
to nuno gospodarstvo. V bodoče pa
če že želite še kaj zvedeti, prosimo, le
vprašajte. Bomo točno odgovorili.

Italijanska - turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

»Agenzia Stefania« poroča 3. t.
m. iz Tripolisa: Včerajšnji dan in
včerajšnja noč sta bila mirna. Zjut-
raj je prišlo do majhnih sropadov pri
predstražah. Ob pol desetih je nastal
zpet mir. Toredni rušilec »Dardos«,
ki se je vrnil iz Homsa, je poročal,
da je položaj v Homsu neizpreme-
njen. Ravnotako se tudi položaj v
Benghasiju ni izpremenil.

»Messaggero« poroča iz Tripoli-
sa, da pričakujejo tam velikega tur-
škega napada na italijanske čete.

Iz Carigrada poročajo, da je v
žetrek pozval turški novelnik pred
Trinoličnim Nešed - boji italijanskega
poveljnika, naj se uda, kar je pa ta
zavrnil. Na to so začeli Turki bom-
bardirati mesto. Bombardiranje je
trajalo dve uri. Ko so se Italijani
umaknili v hišo, je bombardiranje
prenehalo. Nešed je poslal svojega
adjutanta k tujim konzulom in jih
prosil, naj gre s prebivalci pred me-
sto, ker ne more več odlašati z napa-
dom. Pogajanja med konzuli in ita-
lijanskim poveljnikom so ostala brez-
uspešna, ker je italijanski poveljnik
hotel najprej v Rim poročati. Nešed
pa tega predloga ni sprejel.

Iz Trinolisa poročajo v London:
V predmestjih razni nevarni elemen-
ti plenijo. Italijani so zapustili vse
zunanje utrdbe.

Izjava arabskih šejkov.

»Frankfurter Zeitung« poroča
iz Trinolisa: Arabski šejki, ki so se
prostovoljno pridružili Turkom v
boju okoli Tripolisa, so poslali spom-
enico turški vladi, v kateri izjav-
ljajo, da so Arabi novsod prenehali
s svojimi nasprotstvi napram Tur-
kom in jih bodo podpirali in sicer le
zato, da hranijo muslimansko in
arabsko provinco in rešijo čast sve-
tega kalifata. Arabi pa nikakor ne
marajo skleniti aliance s Turčijo,
ki je postopala z njimi vedno kot s
sužnji.

Cenzura poročil.

Iz Carigrada poročajo, da tam
vojaška oblast kar najstrožje cen-
zura poročila. Tudi carigradski listi
so jeli jako malo poročati o vojni.
Vojni minister je poslal časopisom
pisno, v katerim pod najstrožjo
kaznijo prepoveduje sledeče: Podat-

ke o krajih, kjer se nahajajo turške
čete in prostovoljci v Tripolitaciji,
poročila o moči čet in o času njih-
ovih pohodov, o transportu častnikov,
provianta in denarja, podatke o arti-
leriji in furajih, ki se udeležujejo vojne,
kakor tudi poročila o prometnih
sredstvih s Tripolisom in Bengha-
sijem.

Vojni stroški.

Vojni stroški za tripolitansko
ekspedicijo znašajo vsak dan tri mi-
lijone lir. Prvotno je vlada računala
le s pol milijona lir. Vlada se že po-
gaja, da najame veliko vojno poso-
jilo.

Izganjanje Italijanov.

Vedno več Italijanov se izžene
iz Turčije. Izgnali so ravnatelja
»delle pubbliche« in tudi neki drugi
član tega zaveda je dobil ukaz, da te-
kom 24 ur zapusti deželo. Izgnali so
tudi deset italijanskih uradnikov, ki
so bili nastavljeni pri turških držav-
nih železnica.

Položaj v Egiptu.

Angleške oblasti v Egiptu so
vznemirjene zaradi tujcem sovražne-
ga gibanja v Aleksandriji. Najbrže
bodo proglasili v Aleksandriji preki
sod. Neka angleška križarka je izkr-
cala dvesto mornarjev, ki v varstvo
inozemcev korakajo po mestu. V Ka-
hiri so še vedno nemiri. Noben inoze-
mec ne gre neoborožen iz hiše.

Politična kronika.

V železniškem ministrstvu se je
izpraznilo več mest sekcijških šefov,
in je nemško časopisje že začelo
kričati o nemški posesti. Iz železni-
škega ministrstva sta izstopila baron
Forster in Trnka ter Röll, čegar me-
sta pa ne bodo zasedli. Kot najres-
nejše kandidate za mesta sekcijških
šefov imenujejo dvornega svetnika
Mareka, ki pa baje tega mesta ne bo
sprejel, namestnika ravnatelja dr-
žavnoželezniškega ravnateljstva v
Pragi Brejcha ter tehnika, ministe-
rijalnega svetnika Gölsdorfa.

Državnozbornske volitve v Drohoby-
czu se vrše 28. t. m. Vlada je odredi-
la najobsežnejše varnostne odredbe.
Po uradnih poročilih se bodo vršile
volitve to pot na 6 voliščih v raznih
delih mesta. Volilne komisije bodo v
rokah 6 okrajnih glavarjev in bodo
v volilnih komisijah zastopani tudi
zionisti, socialisti in Rusini. Pred
vsakim voliščem bo stalo 40 orožni-
kov in orožniki bodo razpostavljeni
tudi drugod po mestu. Vojaštva to
pot ne bodo klicali na ceste. Vlada
je dovolila za one, ki so bili pri za-
dnjih volitvah ranjeni in za preosta-
le podnoro 100.000 K. jasno znanje,
da se je preprčala o krivdi vo-
jaštva.

Hrvaški sabor, ki je bil 4. mar-
ca t. l. odgođen, je sklican za 7. no-
vember. Uradni list napoveduje raz-
pust sabora, ter podtika vso krivdo
na razpust hrvaško - srbski koalici-
ji. Situacijo označuje najboljši, da so
bili časopisi koalicije včeraj in pred-
včerajšnjem konfiscirani.

Niti na Hrvaškem se ne gode ta-
ke krivice kakor pri nas. Zagrebški
koadjutor nadškof dr. Bauer in pod-
predsednik državnega zbora dr. Pa-
ratović sta zahtevala na postaji v
Oseku vozne listke v hrvaškem jezi-
ku. Uradnik ju je zavrnil, da morata
zahtevati vozne listke v ogrskem je-
ziku. Ker sta se oba brzojavno pri-
tožila, je odredilo ogrsko trgovinsko
ministrstvo strogo disciplinarno pre-
iskavo proti uradniku, poleg tega pa
je tudi zaukazalo, da morajo železni-
ški uslužbenci uradno občeovati s Hr-
vati v hrvaškem jeziku. Kako daleč
smo še mi!

Pogajanja za bolgarsko posojilo
v Parizu so se razbila, vlada se bo
sedaj obrnila, za posojilo baje v Be-
rolin.

Sedaj šele se izve, da je bil ob
otvoritvi bolgarskega sobranja na-
meravan atentat na kralja. Umorila
ga je hotel ruzki anarhist Bagarin,
ki pa ni dobil vstopnice za sobranje.
Bagarin je zbežal na Romunsko.

Zaroto proti španekemu mini-
strskemu predsedniku Canalejasu so
odkrili v Madridu. Ministrski pred-
sednik objavlja, da bo o zaroti ob-
širno poročal v parlamentu.

Kitajski revolucionarji v Vu-
čavu so proglasili na velikanskem
skladu neodvisnost provincije Kning-
si in Vučava kot glavnega mesta.
Sklénili so tudi, da ne bodo več pošil-
jali davkov v Peking in da bodo sa-
mi oborožili svojo stalno in neodvis-
no vojsko. Narodna skupščina se tru-
di vojaško stranko vzdržati v njenem
delokrogu. Predprave plemena
Mandžu bodo odpravili in noben
Mandžu v prihodnje ne bo mogel po-
stati višji častnik. Tudi bodo razpu-

stili vse organizacije Mandžujev ter
spodili evnuhe z dvora. Noben Mand-
žu ne bo smel več nositi znaka svoje-
ga plemena in kita bo po celem Ki-
tajskega izginila.

Štajersko.

Iz Celja. Občinske volitve
v celjski okolici se bodo post
tudi discriminata rerum vendarle vršile
meseca novembra. Nemci so imeli to
dni v Nemški hiši sestanek, na kate-
rem je dr. A. m. brožič razlagal, da
imajo nemškutarji v I. razredu 7 gla-
sov večine; v tretjem ne opravijo ni-
česar proti Slovincem, vrgli se bodo
torej z vso silo na drugega. V kolikor
je ta račun pravilen, bodo v kratkem
pokazale volitve. Seveda se tudi Slo-
vinci na nje primerno pripravljajo.
V slučaju, da Nemci v I. razredu res
zmagajo, bo novi občinski zastop
celjske okolice nemškutarsko - kleri-
kalen.

Iz Celja. (Naš magistrat
in draginja.) Iz uradniških kro-
gov nam pišejo: Ko je bilo pred ne-
kak tedni povsod na dnevnem redu
razpravljanje o draginji in o dobavi
cenejših živil, se je koncem koncev
zganil tudi celjski magistrat. Mestni
očanci so sklenili neko resolucijo za
uvz argentinskega in srbskega mesa
ter jo izročili poslancu Marekhu, pri
katerem bo uživala večer mir in po-
koj. Sklenili so tudi v lastni režiji ku-
piti, zdi se mi, dva vagona krompirja
in zelja. No, o tem nakupu, ki bi se
gotovo obnesel in bi bil začetek do-
bave cenejših živil, ni ničesar slišati.
Uradniki, obrtniki, delavci in vsako-
jaki drugi uslužbenci so po mnenju
magistratovem že sili samih — ob-
ljub. Sploh se menda v nobenem
spodnještajerskem mestu ne sliši to-
liko pritožb glede neznosne draginje
živil ko ravno v Celju! Se na Zgor-
njem Štajerskem se živi neprimerno
ceneje ko v našem mestu — ležečem
sredi rodovitnih krajev! Mleko je na
primer v Mariboru cenejšo, dasi je
Maribor petkrat večje mesto ko Cel-
je. Mesarji so še vedno tako dragi,
dasi je živina na prodaj po zelo niz-
kih cenah. Pa občinski zastop se ne
gane! Tudi tržno nadzorstvo v Celju
je še vedno skrajno slabo — ali bolje
rečeno, — ni ga. Vsaj mleko, smeta-
no in take reči bi bilo dobro vsak te-
den preiskati in proti tukaj običaj-
nemu mešanju z vodo, moko itd. ostro
nastopiti.

Občinske volitve v Pesnici nad
Mariborom. Mariborski »Slovenski
Gospodar« prinaša zanimivo novico,
da so občinske volitve v Pesnici nad
Mariborom v II. in III. razredu po-
trjene, samo v I. se vrše nove volitve.
Gotovo je, da bodo odledej Slovenci
gospodarili v tej občini, ki je zelo va-
žna postojanka severno od Maribora
in tvori nekako zvezo med žilibože
zelo pomembnim Leiterspergom in
šentiljsko farno. Onim vrlim narodnim
delavcem, ki so si pridobili kaj zaslug
za ta lep uspeh, gre vse priznanje.

Iz Jurklostra. Za gospodarstvo v
tej veliki, lepi občini se bije že dalj
časa sem jako oster boj. Vsled duhov-
niških hujkarije so bili pri občinskih
volitvah izvoljeni v II. in III. razredu
klerikalci in različni njihovi zavez-
niki, od katerih vseh skupaj ni pri-
čakovati, da bi storili za občino kaj
koristnega. Naprednjaki so odgovor-
ili na te farovške mahinacije s tem,
da so izvolili v I. razredu same —
nezmožne starce.

Štajerski nemški nacijskonalci o
novem ministrskem predsedniku gro-
fu Stürgkhu. »Grazzer Tagblatt« piše
o Stürgkhu med drugim: »Ko je bilo
na krmilu Windischgratzovo koalici-
jsko ministrstvo, je bil grof
Stürgkh zopet poklican kot ministe-
rijalni svetnik v naučno ministrstvo,
kjer je dobil referat o srednjih šolah.
Tu je postal potem dvorni svetnik. Po
debatu o celjskem gimnazijskem
vprašanju je izstopil grof Stürgkh
zopet iz državne službe in odložil svoj
državnozbornski mandat. Glede celj-
skega gimnazijskega vprašanja je
stal grof Stürgkh na strani nemške
opozicije. Ob času Koerberjevem
(Stürgkha je štajerski veleposestev
leta 1897. zopet poslalo v državni
zbor) se je trudil rešiti celjsko gim-
nazijsko vprašanje na ta način, da bi
se že obstoječi slovensko-nemški
gimnazijski razredi predstavili iz Cel-
ja in bi se v katerem drugem sloven-
skem kraju na Spodnjem Štajerskem
ustanovila popolna slovenska gimna-
zija. Potem govori »Grazzer Tagblatt«
o tem, kako se je Stürgkh prelevil v
klerikalca in postal bojda čisto »med-
narodne« in končuje: Za nas nemške
Štajerce pride zlasti vpoštev delova-
nje Stürgkhovo v štajerskem dežel-
nem zboru. Tu je bil kot vodja usta-
vovernega veleposestva jako živahno
devaloval dotlej, dokler ni postal na-
učni minister. Bil je načelnik finan-
čnega oddelka. Samoobsebi umevno, je
skušal grof Stürgkh vedno pomirje-
valno vplivati. Tako je sodeloval pri
deležnozbornskih volilnih reformah in
doždel, da so Slovenci v kratkem ča-
su število svojih mandatov podvojili
(?). Z neprestanimi koncesijami (!)

se je Slovence pomagalo do take moči, da lahko danes vstopajo v svoji frivolni obstruktivnosti. Vsega tega je kriv grof Stürgkh in naj bodo Nemci v državnem zboru posvarjeni, ker je malo upa, da bi se kot ministrski predsednik poboljšal... Vse to so seveda samo besede. Grof Stürgkh ima morda v očeh naših nemških nacionalcev to edino napako, da ni le kričal, temveč da se je kot pristni avstrijski birokrat priučil nekoliko tišjega, pa tem nevarnejšega nasprotovanja vsem opravičenim zahtevam Slovencev in Slovanov. V resnici so z njim nad vse zadovoljni. Slovenci ne moremo imeti v njega zaupanja, ker je nazadnjak in ker kaže nam nasproti, da je še vedno tak zagrižen nacionalist kot v 90. letih. Za naše klerikalne poslance bo, kakor sordimo iz prav ponižnega pisanja »Slovenčevga«, najboljši mož. Ako ostane Stürgkh na vladi, nas čakajo težki časi.

Iz Celja. Te dni si je ogledal zdravstveni referent štajerskega deželnega šolskega sveta prostore, v katerih se nahajajo tukajšnji slovensko-nemški gimnazijski razredi. Konstatiral je ravno isto, kar smo minule dni izvajali v posebnem članku: da so ti prostori za gimnazije neprikladni in da je v celji Avstriji edini slučaj, da ima kak srednješolski zavod tako neprikladne prostore kot ta »slovenska« gimnazija. Ogledal si je tudi okoliško deško šolo. Kaj je konstatiral in rekel šele tam! V tukajšnjih narodnih krogih vzbuja pasivnost klerikalnih poslancev napram rešitvi celjskih šolskih vprašanj veliko ogorčenja.

Iz Celja. Na shodu za povzdigo tujskega prometa na Spod. Štajerskem sta veliko sanjarila famozna »govornika« nemškega planinskega društva o »bogatih turistih« iz ljubljene Prusije. Možakarja sta gotovo preslišala prejšnja izvajanja Muljčeva in Hiebaumova, da prihaja na Spod. tajer največ tujcev iz Hrvaške in Ogrske. To potrjujejo tudi uradno dognane številke. Mesto Celje je na pr. obiskalo 1.1909.1896 tujcev; od teh jih je bilo iz Štajerske 538, med njimi gotovo nad polovico Slovencev, iz Dunaja 126 (agentje), iz Hrvaške in Ogrske pa 458 tujcev, gotovo z ozirom na zveze največ Hrvatov. Stričkov iz rajha je bilo komaj 95, pa še med temi gotovo tretjina agentov. Ostali odpadejo na razne dežele in države. Kdo nosi torej denar v mesto Celje? Največ Slovani, a tudi teh je vsako leto manj. Kdo bi pa tudi mogel ostati v mestu, kjer se sicer sila državi živi, a kjer Slovan v večini hotelov in kavarn ni varen, da ga gotove barabe ne napadejo in pretepejo?

Delozmožnost štajerskega deželnega zbora. Iz Kozjega nam pišejo: Tehnična predela za toliko potrebno novo cesto iz Lesičnega proti postaji Grobelno so se že pričela in bo trasiranje kmalu dovršeno. Kljub težavnemu terenu bodo strmine na tej novi cesti uprav malenkostne. Ker pride pri gradnji ceste v poštev deželni donesek, smo vprašali znanega tukajšnjega klerikalnega politika, ali je v doglednem času upati na delozmožnost štajerskega deželnega zbora? Prav gotovo, že v prihodnjem zasedanju — je bil odgovor. — Spominjamo svoje bralce na citat, ki smo ga nedavno tega posneli iz grške »Tagespost« in ki kaže veliko — miroljubnost tudi v nemškem tabornu. Nedvomno bi došlo do delozmožnosti štajerskega deželnega zbora že meseca septembra, ako bi bili nemški nacionalci voljni dati našim klerikalcem le kako malo gospodarsko koncesijo.

Mariborska moška Ciril - Metodova podružnica je poslala preteklega meseca v Ljubljano sledeče prispevke: Narodni davek (nabral g. Majer) 32 K; nabiralniki v »Narodnem domu« 21 K, v Novakovi gostilni v Podovi 16 K, v Medenovi gostilni 2 K, v gostilni gosp. Rapoca 1 K in nabiralnik gđene. Vlaste Vertnikove 2 K. Dalje je daroval »Klub Čehu« v Mariboru za Ciril-Metodovo družbo 200 K, skupaj 274 K. Izvrstno se je obnesel nabiralnik v Podovi, pristrčna hvala! — Kot posebno požrtvovalnost moramo smatrati veliku darilo »Českega kluba«, ki šteje primeroma majhno število članov, izpolnjuje pa vključ temu pri vsaki priliki tako vestno in izdatno svojo narodno dolžnost in sicer na dve strani. Živili naši Čehi!

Za slovensko šolo v Mariboru je daroval »Narodni pipec« v Mariboru 200 K. Če pomislimo, da je prispeval »Narodni pipec« v teku dveh let v narodne namene direktno 600 K in sicer za slovensko šolo v Mariboru 200, kot kamen za Ciril-Metodov obrambni sklad 200, za »Sokola« 100, za »Dramatično društvo« 50 in za »Glasbeno društvo« 50 K, ne moremo skoraj verjeti, da je to mogoče in da se zamore po vinarijih nabirati taka svota. Zahvaljujemo se torej našim »Pipčarjem« za to lepo darilo, slovenskemu občinstvu pa priporočamo, da podpira to društvo in to tembolj,

ker »Pipec« nabira za slovensko šolo v Mariboru še nadalje. Za slovensko šolo v Mariboru je nabrala tudi gospica Tončka Reboljeva 204 K. Posameznim darovalcem prav pristrčna hvala, najlepša hvala pa imenovani gospici, ki je to težavno in nehalno nalogo tako vzorno izvršila! Bilo veliko takih narodnih delavk! — Za slovensko šolo v Mariboru še se je končno nabralo 18 K dne 8. oktobra na zabavnem večeru mariborskih železničarjev v Narodnem domu. Stotera hvala, da bi le še skoraj šola stala! Na zdar!

Iz Maribora. Opozarjamo na zabavni večer, ki ga priredi Ciril-Metodova podružnica v nedeljo, dne 5. t. m. v mali dvorani Narodnega doma.

Kuga sllnavka in grintavka v Savinski dolini? »Slovenski Gospodar« poroča iz Vranskega, da je bolna polovica živine na kugi sllnavki in grintavki. Kuga se je razširila sem iz gornjegrajskega okraja. Treba bi bilo storiti vse, da se razširjenje te hude škodljivke omeji. Veterinarne oblasti bi v tej zadevi pač lahko pokazale malo več energije.

Drobne novice. Državna zveza naših poštinskih uradnikov in uslužbencev ustanovi prihodnjo nedeljo za Celje in okolico lastno podružnico. — Iz Maribora poročajo: Na Vseh svetovnih dan je našel gojenec tukajšnje kadetnice Franc Polak dva neznana fanta v parku pri kadetnici in ju je vprašal, kaj imata tam iskati. Eden fantov se je na to odstranil, drugi pa je zgrabil Polaka za vrat in ga začel daviti. Polak se ga je komaj z bajonetom ubranil, nakar je tudi ta fantin proti Novi vasi zginil. — Iz Gradca. Živinske cene na tedenskem sejmu dne 2. novembra. (Po uradnem poročilu.) Prignanih je bilo 132 volov, 75 bikov, 103 krave in 1 tele, skupaj 311 glav. Cene nižje. Plačevalo se je za 50 kg živce težje: pitani volji 48 do 51, izjemoma 53, napol pitani volji 41 do 47, suhi volji 39 do 40, pitane krave 37 do 41, napol pitane 28 do 35, suhe 24 do 27, biki 36 do 46 K. Zunanji kupci, največ iz Zg. Štajerske, so kupili 96 glav. — Iz Kozjega. V Velikem Kamnu so te dni štiri fanti zapeli o polnoči neki kmečki lepoticci podoknico. Toda ta ni vedela primerno ceniti te časti, kajti odprla je okno in začela vneto prav grdo zmerjati. To je pa fante ujezilo, in eden je vrigel v okno debelo poleno, drugi pa so metali kamenje. Ranjen je bil nikdo, pač pa je precej škode. Konec te podoknice bo pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. — Iz St. Pavla pri Preboldu poročajo: Posestnik Janez Žgank se je sprl z zidarjem Alojzijem Stanzerjem zaradi plačila. Ker mu Žgank ni hotel toliko plačati, kolikor je Stanzer zahteval, je Stanzer Žganka spraskal po obrazu in mu na eni strani strgal brke. — Iz Celja. Posestnika Franca Dornolovčiča iz Ločice pri Vranskem je nek neznani fantalin ogoljufal na prav prefrigan način za jako lepo kolo.

Koroško.

Ljudsko štetje. Kakor so Lahi goljufali in kradli Slovence v Gorici, ravno tako so delali na Koroškem Nemci. Posebno v Celovcu, Beljaku, v Šmohorju in več drugih občinah so zatajili več tisoč Slovencev. Posebno se pritožujejo Slovenci v okolici Celovca. Po vseh jezikovno mešanih krajih se je začelo živahno gibanje, ki zahteva revizijo ljudskega štetja vsaj v zgoraj navedenih krajih.

Mlada roparja. Na cesti na glavni kolodvor v Celovcu sta skočila včeraj okoli 6. zvečer dva mlada palčavca k neki gospe, ji iztrgala ročno torbico in zbežala, predno se je gospa zavedla, kaj se je zgodilo. V torbici je imela večjo vsoto denarja in ravno kupljeno novo zlato oro.

Goreč železniški voz. Blizu Spitala ob Dravi se je vnel v nekem tovrnem vlaku voz, na katerem je bila velika razložljiva baraka. Ogenj je zanetil iskra izpod zavore kolesa. V Spitalu so poklicali pomoč in ogenj kmalu pogasili. Baraka je popolnoma zgorela, pri vozu pa so zgoreli samo slabejši leseni deli.

Nezgode. V celovski okolici je padlo pri podiranju drevoja na delavca Vin. Stoserja debelo deblo in ga smrtno nevarno poškodovalo. — Blizu Bistrice so potegnili iz Drave neznan žensko truplo. Vtopljenka je srednje velika, stara okoli 30—40 let. — V Logovas se je pripodil od nekod stekel pes in popadel nekemu posestniku kravo, drugemu pa kobilo. Psi so pozneje v St. Ilju ustrčili. — Na Šentvidski cesti v Celovcu je padla na delavca Frana Schindlerja velika plast zemlje. Schindlerja so sicer še pravočasno odkopali, vendar pa je dobil težke notranje poškodbe.

Primorsko.

Sankeijoniran zakon. Cesar je sankeijoniral načrt zakona, ki ga je

sprejel tretji delni zbor v predzadnjem zasedanju in ki obsega bistvene spremembe določb glede požarne policije in ognjegašnih predpisov.

Prememba garnitij. Pomladi se premesti iz dunajske garnizije 32. pešpolk, ki je določen za Trst. 19. pešpolk pa bo dislociran v Tolminu, Sežani in Kobaridu.

Nevaren junak. Včeraj je šel v Trstu po Aqueduto 21letni Ivan Hafner v družbi svojih staršev. Naenkrat je počil strel iz samokresa in Hafnerja je zadela krogla v nos in mu razdrola nosno kost. O neznanemu strelu niso mogli dobiti nobene sledi.

Nezgoda ali samomor dijaka. Včeraj so našli v Trstu v svojem stanovanju ustrelenega 17letnega dijaka v 7. gimnazijem razredu Rudolfa Scoropa. Scoropa je imel prestreljeno glavo, poleg njega je ležal samokres. Ker ni imel Scoropa za samomor nikakega povoda, dvomijo, da bi se bil sam ustrelil, marveč se mu je samokres izprožil bržkone le vsled ne previdnosti.

Nezgode. Pri Sv. Andreju v Trstu je padel raz 12 m visok obrežni zid učenec B. Agata. Dečko si je zlomil desno nogo v členku. — V bližini Poreča je obstrelil neki neznan lovec kmeto Ivana Blažiča. Krogla mu je zdobila levo ramo. — Branjevka 39letna Marija Gorgas je padla pri Sežani po 50 m globokem strmeh rebnu. Obležala je nezvestava in jarku. Dobila je nevarne notranje poškodbe. — Pri nogometni igri si je zlomil na tržaškem igrišču desno ramo 19letni trgovski potnik P. Pachner.

Ponarejeni bankovci. V Pulju so zaplenili precej ponarejenih dvajsetkronskih bankovcev. Bankovci so izvrstno ponarejeni in prav malenkostne so razlike, ki jih ločijo od pravih bankovcev. Nekoliko se loči tudi papir, ki je malo bolj lomljiv in preveč mastno gladek. Bankovci imajo vsi letnico 1907. Policija sumi, da je bankovce prinesel v Pulj kak razpečevalec ponarejevalcev avstrijskega denarja iz Amerike.

Goljufivi sofer. Ivan Mezgec, doma iz Maribora, je bil uslužben kot sofer pri znani gledališki igralki Heleni Odila, ki biva sedaj v neki vasi pri Reki. Pred kratkim je dobil igralkin zastopnik odvetnik dr. Frischauf pismo, naj pošlje na njen račun 700 K pošto lažeje glavna pošta Reka. Odvetnik je denar odpisal, toda pozneje se mu je začel zediti ta nalog igralki sumljiv. Informiral se je brzojavno pri svoji klijentini, nakar je prišla goljufija na dan. Soferja so prijeli na glavni pošti, ravno ko je dvignil denar.

Moščani, somišljeniki!

Vabimo vas na

SHOD

ki ga priredi

narodno-napredna stranka

v nedeljo dne 5. t. m. ob pol 4. popoldne v gostilni pri Miškotu na Predovičevem selu.

DNEVNI RED:

1. Občinske zadeve.
2. Občinske volitve.

Govore državni poslanec dr. Vladimir Ravnihar in drugi govorniki.

Dnevne vesti.

Deželni mlinar zopet na poslu. Z Gorenjskega nam pišejo: Prečistitemu gospodu Evgenu Lampe, ki ga tudi kličejo za kranjskega finančnega ministra in namestnika deželnega glavarja, žilica ne da miru. Dasi je slišal v deželnem zboru prav gorke, ker je na svojo pest kupoval razne polomljene mlino, in dasi se mu je prav jasno povedalo, naj v bodoče opusti take kupčije, vendar je moč zopet pričel s svojim starim poslom. Stvar pa se je zgodila takole: Pri Medvodah se je neka ondota tovarna odločila, da si zgradi lastno elektrarno. Z deli za to elektrarno se je imelo že v kratkem pričeti in ker bi bili pri zgradbi zaposleni sami domačini, bi le-ti imeli prav lep zaslužek. Za ta načrt dotične tovarne je izvedel tudi dr. Lampe. In da bi zgradbo elektrarne preprečil, je kupil ob vodi, ki jo je tovarna nameravala izrabiti za svojo napravo, košček zemlje, menda z nekim polomljenim mlinom vred ter se tem dosegel, da tovarna brez njegovega dovoljenja ne sme izrabljati vodnih sil. Dotični košček zemlje je seveda prav drago plačal z — deželnim denarjem. S tem je oškodoval davkoplačevalce, domačinom pa je odjedel zaslužek. Seveda si Lampe domišlja, da je napravil s svojo kupčijo imenitno taktično potezo, mi pa pravimo, da je zapravil samo deželni

denar, ker je čisto gotovo, da dežela dotičnih vodnih sil ne bo mogla nikdar izrabljati.

Pritožbe, ki niso došle na svoje mesto. V prvi polovici letošnjega leta je vložilo neko društvo, katerega ime za sedaj še zadržujemo, pri tukajšnji deželni vladi pritožbo na višjo instanco. Ker do danes ni dobilo na svojo pritožbo rešitve, se je informiralo na kompetentnem mestu na Dunaju in izvedelo, da dotična pritožba še do današnjega dne ni došla na Dunaj. Deželna vlada je torej, krakor se zdi, pritožbo enostavno pridržala in je sploh ni odpelala na ministrstvo. To je sicer prav komodno stališče, dvomimo pa, da bi bilo po volji merodajnim faktorjem. Vprašamo gospoda barona Schwarza, kdaj misli dotični rekurz predložiti višji instanci in če je morda rok šestih mesecev še prekratek, da bi mogel njegov referent temeljito, kakor se spodobi, proučiti pritožbo? Zdi se, da vladajo pri visoki deželni vladi prav turške razmere, da bo treba enkrat prav pošteno posvetiti vanje.

»Zasluge« S. L. S. Včerajšnji »Slovenec« se hudoje, ker je naš list poročal, da se za sedaj ne namerava graditi železnice preko Like. Piše tako, kakor da bi zgradbo te železnice preprečili mi zgolj v svrhu, da bi s tem pokopali »prizadevanje poslancev Es-les-«, nazadnje pa še pristavlja, da stojimo na stališču, da »naj raje vse hudiče vzame, kakor da bi se po zaslugi poslancev »Eseles« izpeljala kaka stvar, ki bi imela koristiti ravno Ljubljani«. Torej liška železnica bi bila, ako bi se gradila, zasluga »eselesov«, ker pa se ne gradi, smo krivi naprednjaki za to, ker nasprotujemo prizadevanjem klerikalnih poslancev. Sicer je prav lepo, da nam »Slovenec« pripisuje takšno moč in tak vpliv, da lahko dosežemo ali preprečimo zgradbo te ali one železnice, mislimo pa, da sta ta naša »moč« in ta naš »vpliv« natanko tako velika, kakor so »zasluge« in »prizadevanja« poslancev »Eseles« pri zgradbah raznih železnic.

Glavna posojilnica. »Slovenec«, ki od časa do časa prinaša neresnične vesti o »Glavnici«, je zopet pred par dnevi objavil novico, da sta že dve instanci odločili, da se tisti člani Glavne posojilnice, ki niso bili pravilno v seji sprejeti, nimajo smatrati za prave člane in da so potemtakem prosti vsake obveznosti nasproti Glavni posojilnici, da bodo tedaj vložniki skoro ves denar izgubili. Po naših informacijah je ta trditel neresnična. Dosedaj se ni izdala še nobena taka razsodba. Samo v enem slučaju, ki je sedaj pri najvišjem sodišču, sta že sodili prvi dve instanci, a iz dotičnih razsodb se ne more sklepati to, kar trdi »Slovenec«. Ker je mnogo njegovih pristajev med člani in vložniki »Glavnice«, hi »Slovenec« dobrohotno svetovali: Bodite pametni in ne begajte nedolžnih žrtve!

Napredna zmaga v Sorci. V Sorci so po ljutem boju zmagali pri občinskih volitvah napredni kmetje. Naprednjaki imajo 12 občinskih odbornikov, klerikaleci pa 6. Ta občina je bila seveda dosedaj v klerikalnih rokah. Na Gorenjskem se torej na vseh koncih in krajih dani, zlasti pa v krajih, kjer delujejo kakšne klerikalne kapacitete. — Čast in slava zavednim volilec v Sorci, ki so se junško otresli klerikalnega jerebstva in klerikalnega jarma.

Politična društva v Ljubljani in okolici naj porabijo ugodno priliko. Vsako društvo, ki hoče, da se njegove ideje in težnje razširjajo in poglobljajo in da imajo trajno bodočnost, mora skrbeti za številni naraščaj v odborih. Strokovno naobrazbo, ki je neobhodno potrebna za vsako javno delovanje, vam nudi obrazlovalno-politični tečaj, ki se otvori v terek ob 8. zvečer v Narodnem domu (I. nadstropje). Na delo torej, prigrisate se v kar mogoče velikem številu!

Že naznanjeni shod narodno-napredne stranke v Logatcu se vrši jutri ob pol 4. popoldne v salonu g. Antona Kunca. Na shodu govori g. deželni poslanec Adolf Ribnikar. Pozivljamo vse somišljenike še enkrat, da se v polnem številu shoda udeležijo!

Z Dunaja. G. Vojko Koprivnik in g. Anton Sodnik, starešini akad. društva slov. agr. »Krase« na Dunaju sta napravila III. gozdarski izpit in zapustila zemljedelsko visoko šolo na Dunaju kot gozd. inženirja.

Sankeijoniran deželni zakon. Z dne 28. oktobra t. l. je sankeijoniral cesar od kranjskega deželnega zbora sprejeti zakon, s katerim se izpremeje §§ 1., 2., 6., 7. in 8. zakona z dne 20. decembra 1884. d. z. št. 17.

Plesna šola. Gojenci in gojenke Cistercijskega učenega zavoda v Ljubljani tvorili so si pod vodstvom g. Ed. Rozmana, plesnega učitelja in pod pokroviteljstvom nadzorovalne dame in učiteljice, gđe. A.

Domianovič, svojo plesno šolo v hotelu »Ilirija«, kjer se vršijo vsak četrtek dotične plesne vaje.

V dobi splošne draginje ne sme seveda zaostajati tudi sladkor in se tudi vedno bolj draži, še bolj, nego druge potrebščine. Časih je bil po 64 vin. kilogram, zdaj pa je nad 1 K! — Kakor znano, porabimo največ sladkorja pri kavi in zaradi draginje sladkorja grozi kava postati revnejšim slojem nedosegljiva stvar. Pa tu imamo Kolinsko kavno primes, izborni kavni pridelek, ki ima tudi to dobro lastnost, da kava, ki je iz nje napravljena, ne porabi toliko sladkorja. Kolinska kavna primes je zaradi svojih izbornih lastnosti in pa zato, ker je pristno domače blago, vedno bolj priljubljena pri vseh slojih.

Z Dobrove pri Ljubljani. Pišejo nam: Na Dobrovi pri Ljubljani se trudi vpokojeni nadučitelj Rant na vse načine, kakor pri vsakih volitvah, da bi obdržal sedanjega župana na stolčku. V drugem oziru bi se rad prikupil občanom, ki mu dajejo v darilo jajca, maslo in druge stvari. Da pa ne bo uporabljal vozne pošte v agitacijske namene, bi mu svetovali, naj prevzame posel pismošne za občino Dobrova, pri čemer bo lahko izvrševal obenem tudi agitacijo za občinske volitve. Na vso moč se mož peha, da bi bil na uslugo dobrovskega farovžu, zato pošilja dopise v klerikalne liste. Svetujemo mu, naj opusti to dopisovanje in naj se raje pouči, da bo znal v prihodnje razločevati politiko od gospodarstva. Sicer pa vam povemo g. Rant, da se bliža čas, ko vam bodo tudi Vičani vrnili, kar ste na Viču posodili v času občinskih volitev. Napredna bo postala tudi Dobrova, kot so zaporedoma druge občine. Klerikalnemu gospodarstvu pri vas bo kmalu odklenalo in potem bo g. Rant lepo mirno sedel za pečjo z županom Jurežem in župnikom. — Župniku in kaplanu pa svetujemo, naj se malo bolj zanimata za Marijine device, da ne bodo tako bledih lic okrog hodile, kakor pa za občinske volitve. Za danes dovolj, prihodnjič posvetimo še v druge kote, čeprav farovžu ne bo povšeči.

Na Brezovici ima župnik zaradi občinskih volitev take skrbi, da je prišel ves ob pamet. Župnik sicer agitira, kar se da, in govori se, da je naložil že 52 pooblastil, a vendar pravijo klerikaleci sami, da se je župniku pamet zmešala. Pretečeno nedeljo je tako zmešan oznanjeval, da so se mu vsi ljudje smejali. Ko je pravil, da se bo na Brezovici štirirazredna šola zidala, ki bo veljala osemdeset kron, so se vsi klerikaleci smejali, da bodo prišli tako poceni do šole. Ta smeh je župnika opozoril, da je bleknil neumnost in začel je praviti, da bo veljala šola osemdesettisoč kron. Zdaj se je pa smejanje izpremenilo v zabavljanje. Župnik je pa naprej pripovedoval, kako naj ljudje volijo, in ker ne vedo kako voliti, naj pridejo v farovž, da jim bo on popisal glasovnice. Naprednjaki pa pravimo: Naj volijo kakor hočejo, samo da ne bo župnik preveč obnoren. Saj se že zdaj ne moremo ravnati po njegovih zapovedih, kajti oznanil je, da bo v terek praznik, v sredo pa verne duše. Najbrže je župnik pogledal v staro prtilko. No, kar se tiče volitev, upamo, da mu bomo že namazali glavo z maslom. Naj le voli s koritarji, saj njegova bera bo kmalu utonila, saj ko mu je neki človek prinesel bera, ga je župnik pošteno obrazil z liberalcem. Ne dajmo se, volileci; v boj za pravično stvar in zoper koritarje! — Volileci.

Skocijan odgovarja »Lažljubcu«. Člindrani »Domoljub« nas sedaj večkrat počasi s kakim mastnim dopisom (ki se pa naših značajnih mož nič ne prime) iz našega kraja. V št. 43. tega laži-lista je naš večni dopis (al' ga g. kaplan Komlanc kaj poznate?) skrpucal nekaj revnih vrstic, s katerimi hoče nekaj očitati našemu občinskemu odboru, ter je z gorčastimi lažmi (kakor znajo le blagoslovljeni gospodje) skušal moč spraviti v slabo luč. Da se vi dopisun — ki krotake v »Lažljubcu« kakor kaka stara baba, ki kadar jo pop zagleda, misli, da je že v nebesih — vam ne bi zameril — a da greste posnemati lažnjivega kljucka in pa »zgovernega« Bohinca — to je pa vendar za vas nečestno. Vas bo treba menda še neštetokrat zehitati — da ne boste vedno enako črni. Kaj pa počenjate?! Ali je taka vaša ljubezen do bližnjega?! Zakaj delate razdor med nami — ter podpihujete naše efjalte?! Ako menite, da je v vaši cunji prostora dovolj za napadanje ljudi, ki nečesto biti vaši petolizci, bodite vsaj toliko kulantni in se podpišite s polnim imenom — kar bomo storili tudi mi. A da vam pokličemo nekoliko o spomin resnice in dopovemo vaši (vključ 12letnemu študiranj) puhli glavi laži, — s katerimi se drznete priti na plan — in koje bo vsak pošten človek najodločnejše obsodil zato pišemo te vrste. Farant poslušajte in sodite sami: 1. Laž je, da bi bilo pod gg. Činkeloto-

vo, Benedičičevo in Durjavovo vlado 1579 K 18 v primanjkljaja — (torej tudi: ni mogoče, da bi se gorajšnja vsota naložila na davke), ker je davkarja poslala šele po novem letu: najdlji četrletni donosek običajnih dklad — torej ni bil sgorajšnji snosek končni rezultat. Odpri ušesa gospode!! 2. Laž je, da bi bil poravnani dolg za most v Dobravi in za brv v Rakitniku s cerkvenim denarjem. Tu naj pisarč razločuje cerkven denar (ki je po »zaslugi« župnika Bohinjca znašal samo 55 vin. preostanka in to v celih 10 letih njegovega »vzornega« župnikovanja) med denarjem farmanskega grunta — ker je le iz slednjega vse to poplačano. 3. Laž je, da bi se sploh kdaj mislila ustanoviti kaka godba, kaj šele z obč. in farmanskim denarjem — tako znajo le gg. v farovžu gospodariti s cerkvenimi dohodki — potem nič čudnega če so toliki preostanki. Da pa niso načrti pri nas samo mogoči, so jasno pokazale volitve — ko se je naš načrt — pomesti s klerikalnimi koritarji — sijajno obnesel. Da se pa liberalnim gospodarjem dobro godi, je dejstvo — ker dosedaj še ni bilo potreba (vsled slabega gospodarstva) nobenemu našemu gospodarstvu pošiljati po vozove za pohištvo v svrhu preseljevanja. 4. Laž je in ostudna trditve, da se zida g. nadučitelj Benedičiču plot iz cementnih stebričev in železnih drogov — ker so vse te priprave za vrt kmetijske podružnice, ki bo pa vse sama plačala iz lastne blaginje, ne pa iz »cerkvene blaginje farmanskega grunta«, ki pa sploh ne eksistira. Koliko se je pa storilo v proevit kmet. podružnice pod načelnštvom »kunštnega Jožeta« ve pa gotovo veliko povedati znajdljivi »Domoljubov« brbrež. Gospoda! hvala bogu, da pozna večina kmetov volkove v ovčiji obleki — a vkljub temu ne bodedo preje mirovali, dokler vas ves pameten svet ne spozna do obisti; tudi slehrna ženica, ki vam še sedaj v svetem strahu poljublja roko — akoprav niste vredni, da bi vam nanjo pljunila. — Več Skociancev.

K poštni tatvini med Novim mestom in Metliko smo dobili vest, da je postiljen Ivan Derganc, o katerem smo včeraj poročali, da je bil v Metliki aretiran, ušel in ga baje še kljub intenzivnemu zasledovanju niso dobili.

Iz malega raste veliko. Rudolf W. prodaja po sejnih različne igranje, ne da bi imel za to dovoljenje. Da mu ne pridejo na sled, se javlja na prenočiščih pod tujimi imeni, pomajneč pod imeni upravičenih obrtnikov. Najčeste se poslužuje imena svojega bivšega šefa K. pl. R., ki je imel radi tega že mnogo neprilik. Tudi v Lacknerjevem hotelu v Črnomlju se je javil pod imenom K. pl. R. Ko je prišlo to na dan in so ga kazenske oblasti zato prijele, je učil svojega soprenočevalca Janeza K., da naj priča po krivem in naj reče, da je njega tako bolel zob, da ni vedel kaj da dela in kaj da piše. Tako se je Rudolf W. vedno globlje zaril v kazenski zakon.

Letošnji most ljudem glave meša. Dolgo vrsto let že ni obrodila trta tako žlahtne in močne kapljice kakor letos. To se pa tudi čuti v življenju. Tu intam razgreje ta kapljica še predno jo je krstil sv. Martin, kako glavo tako, da počenja neumnosti, katerih bi sicer ne počenjala. Dne 8. oktobra je bilo cerkveno prošenje v Vinji vasi na Gorjancih. Umevno je, da so pili ljudje nekoliko čez vsakdanjo mero. Janez Gazvoda je pil tega dne v zidnici Martina Goseničeve, kjer se ga je bil nekoliko nalezel. Ko je bil mahal domov, ga pokliče pit tudi Janko Kulovec v svojo zidnico. Ker pa je bila Gazvodova merica polna, ni hotel iti pit. To pa je po običajih vinorodnih krajev smrtno razžaljenje: Kdor je povabljen v zidnico mera piti, če tudi zbolil vsled tega. Tudi Kulovec je bil tako jezen, da je s puško ustrelil proti njemu, vendar brez kroglice. Gazvoda je šel nato pit. Ker je bilo tam še več gostov in je mošt udaril pivcem v glavo, so se začeli metati in skušati, kdo je močnejši. Šala je postala resnica in nazadnje so enega dobro premislili in strgali hláče z njega.

Z obrestmi mu je vrnil. V sredo dne 25. oktobra t. l. sta pila vsak drugi gostilni na Uršnih selih Tine Klobučar in Jože Vidmar. Ko se rečata na cesti, jima kar ni dala živalca, da bi šla drug mimo drugega. Začela sta se zbadati in sta se nazadnje spopadla. Klobučar je parkrat oddisnil svojo pest na Vidmarjevem obrazu in mu razrezal tudi klobnk. To je bilo pa Vidmarju preveč. Zavrabil je svoj odprti nož in sunil Klobučarja v pleče tako, da je moral iti Klobučar takoj v bolnico.

Žejni tatovi. Dne 21. oktobra večer ali ponoči so vlomili neznani likovci v vrata zidanice Jankota Gošenca iz Herinjevasi pri Novem mestu in so odnesli dve vedri vina in no bučo, iz kakršne pijejo vino. Tatovi so bili pa tako previdni, da so napravili potem, ko so bili prišli z

zidanico, če smo velike luknje v steno tako, da bi bili lahko skozi to luknjo ušli, če bi bil stopil kak nepoklicanec skozi vrata. Radovedni smo le, če ne bo imela storilcev ravno takšne velike previdnost.

Ponarejeni dvajsetkronski bankovci. V prometu krodi zdaj nevarno mnogo ponarejenih dvajsetkronskih bankovcev. Ker se pa ponarejen denar vsakemu, pri komur se dobi, odvzame, ne da bi se mu povrnila škoda in ima vrhutega dotičnik pota ki sodiŝa in v sitnosti, je pač umestno, ŝe opozorimo obŝinstvo na razliko med praviimi in ponarejenimi bankovci. 1. Ogrski grb je risan pri falsifikatih z neŝtejnimi ŝrtami kakor pri pristnih bankovcih. Pri pristnih bankovcih je torej ogrski grb temnejŝi, pri ponarejenih pa svitlejŝi. 2. Cel levi del in leva polovica zgornjega dela robu bankovca ter zgornji del reliefnje glave v sredi na nemŝki strani je pri ponarejenih bankovcih rumeno - zelenkast, pri pristnih bankovcih modro - zelenkast. 3. Srednja ŝrta ŝrke N v besedah »KRON« v vseh jezikih je na falsifikatih ravna, na pristnih bankovcih pa vpognjena. 4. V besedi »SERIE« sta pri falsifikatih zadnji ŝrki I in E mnogo bliŝje skupaj nego ostal ŝrke. 5. ŝrke in ŝtevilke so pri oznamnili serije in ŝtevilke na falsifikatih nepravilne, kakor bi bile pokveĉene. 6. Desni rob ogrske strani in desna polovica robu nemŝke strani sta pri falsifikatih rjavovijolĉasta, pri pristnih bankovcih pa ŝivo - vijolĉasta. 7. Barva modre podobje je pri falsifikatu nevtralna, murta, pri pristnih bankovcih ŝiva, na rdeĉe ŝikajoĉa. 8. Idealna glava nima na ponarejenih bankovcih tiŝtega izraza kakor na pristnih. Nos te glave je na falsifikatih ŝirji in nima na nosniĉah spodaj tistiŝ neŝnih ŝrt, ki jih opaŝamo pri pristnih bankovcih. Tudi papir pristnih bankovcev je mnogo tanŝji in finejŝi, kakor pri falsifikatih. Po teh znakiŝ bo vsak lahko razloĉil ponarejen bankovec od pristnega. Omenjamo ŝe, da ŝrŝava za odvzet ponarejen denar ni ŝesar ne povrne, paĉ pa lahko zahteva vsak, komur se je odvzel ponarejen bankovec, da mu da za isto vsoto drug pristen denar tisti, ki mu je bil dal ponarejen denar, ŝe mu dokaŝe, da je sprejel ponarejen denar ravno od njega, kar je pa silno teŝko dokazati.

Vsi svetniki v Mokronogu. Piše se nam: Praznik vseh svetnikov je vsako leto dan, ki bi se moral nad vse dostojno obhajati. Res ga tudi ni praznika, ki bi ga ljudstvo spodobneje praznovalo, žal, da imajo cerkveni krogi časih drugačne nazore, kajti na tihošno svečanost tega dneva vsaj pri nas nič ne gledajo. Pred leti je prejšnji župnik v Mokronogu na praznik vseh svetnikov napravil procesijo na pokopališče. Tamkaj je hodil okrog »boljših« grobov in pel neke zastarele »libere«, seveda ne zakonske, ampak za »bele zeksarce«. Mežnar je imel grobe v evidenci. Če so živi sorodniki plačali »bele zeksarce«, je župnik na grobu pel, drugače pa ne. Mežnar je vselej pocukal župnika, kakor je prišel do groba, kjer je bilo naročeno in plačano petje, kajti mežnar je moral paziti, da bi župnik svoje libere zastonj ne zapel pri kakem grobu. Pri tem petju je sodeloval tudi takratni kaplan Henrik Bukowitz. Župnik je bil dober laritonist, »ta peli Henrik« pa memorist: ni čnda, če so se mrličji zadaj tega nebeskega petja v grobu preobračali. Ko je takratni kaplan Henrik Bukowitz postal župnik v Mokronogu, je te libera na dan vseh svetnikov odpravil. Rekel je, da je nečasno hoditi v srajci in s svečo v roki ter peti ob določenih grobih »za bele zeksarce«. Vse prebivalstvo je bilo s tem zadovoljno in je pohvalno priznalo župnikovo sklep. Iz tistih časov pa se je ohranila še vedno navada, ki je vse prej, kakor primerna za ta praznik. Na dan vseh svetnikov zvonijo namreč pri nas od popoldneva skoro nepretrgoma do nočnega jutra. Tercijanke pravijo, da je to »andaht« ali »frajhe« vsem vernim dušam, ki prihajajo z onega sveta gledati svoje grobove. Zvonilec pobirajo red to »andahtje« s putrihi mošt od hiše do hiše in kjer nimajo mošta, jim dajo denar. Ti zvonilci popivajo potem v zvoniku, razsajajo in kolnejo na store v pijanosti mnogo več kakor je koristno vernim dušam v vcih. G. župnik bi storil prav primerno delo, če bi napravil konec temu nedostojnemu početju, ki mora žaliti ne samo verski čut, ampak tudi čut spodobnosti vsakega človeka.

iz Begunj na Gorenjskem, C. kr. krajno glavarstvo v Radovljici je odločilo, da je celo dosedanje postopanje našega županstva glede obšč. olinov nepravilno in na podlagi ugovorov proti razsodbam reklamacijske komisije razveljavilo prvotne olilne imenike in ukazalo, da se sestavijo novi. Tako stojimo danes nam, kjer smo bili 25. junija, ko so bili prvič razgrnjeni volilni imeniki. Ker obecnem s tem odlokom ukrajne-

ga glavarstva nastane vprašanje, kdo je kriv, kdo je prišilil višjo oblast do tega aklepa, se nam zdi potrebno, da pojasnimo volilec to vprašanje. Varokov je več, glavna pa sta neznanje volilne postave, torej nevednost, in na drugi strani — milo rečeno — hudobnost župnika in njegovih pajdašev. Pri sestavljanju volilnih imenikov in reševanju pritožb se je od strani župnika in župana kršila postava na tak način, da si je moral pameten človek misliti: postava ne more biti taka, če hoče biti pravična. Priznamo, da se je večkrat kršila postava nehoče — iz nevednosti. Na drugi strani pa je hotel vzeti župnik volilno pravico močem, katera jim po pravici pripada, ki pa ima to napako pri celem svojem poštenju, da niso zadovoljni z dosežanim gospodarstvom v občini, da hočejo za prihodnost preprečiti župnikovo komando v občinskih stvareh, držoč se načela: Kmetu naj gospodari kmet. V tem ravnanju župnika in tovarišev leži hudobnost. Zoper tako ravnanje pa je bila edina pomoč pritožba na okr. glavarstvo, ki je določilo, da naj se razgrnejo še enkrat volilni imeniki in ravna po postavi. — Novi imeniki so že razporeženi, stroške pa, ki nastanejo s tem, bodele pokrili vi davkoplačevalci in se na ta način pokorili za nevednost in hudobnost ljudi, ki imajo sedaj upravo občine v rokah. Ali ni že zadnji čas, da počeno pomežete z njimi?

Tečaj za knjigovodstvo na Bledu
pripravlja zavod za pospeševanje
obrti v zvezi z obrtno zadružno za-
bvejsko okolico in Bohinj na Bledu.
V tečaj: se bo podučevalo 6—8 ted-
nov po dvakrat na teden v tri urnih
predavanjih. Učilo se bo nekoliko
trgovske korespondence ter enostav-
no knjigovodstvo, kakor ga rabijo
samostojni obrtniki v svojem pro-
metu. Sprejelo se bo v tečaj k večjem
25 zlagalčev in naj se zglaši za
sprejem pri načelnstvu obrtne zadru-
ge za blejsko okolico in Bohinj na
Bledu ali pa pisмено v pisarni zavo-
da za pospeševanje obrti v Ljubljani.
Ponk v tečaju se bo začel 9. novem-
bra ob 2 uri popoldne.

Zimsko - športna anketa v Bohinjski Bistrici. V svrhu povzdiganja zimskega športa je sklicalo ravnanstvenstvo c. kr. drž. železnice v Trstu minulo nedeljo posebno anketo v Bohinjski Bistrici, katere se je udeležilo nad 20 interesentov. Pod vodstvom zastopnika c. kr. ravnanstva drž. železnice v Trstu, cesarskega svetnika g. dr. plem. Sauterja se je vršila konferenca v hotelu »Rodica« in se je določilo, da vozi v zimski sezoni 1911/1912 ob nedeljah in praznikih posebni športni vlak na progi Trst-Gorica - Jesenice. Oziraje se na želje tržaških športnih interesentov, bo odhajal posebni športni vlak iz Trsta ob 6. jutraj in bo električna železnica vozila ob tej uri na tržaški državni kolodvor. — Iz Bohinjske Bistricie bo ob odhaja t posebni vlak letos nekoliko prej, in sicer ob pol 6. zvečer. Vsa športna in planinska društva v Trstu, Gorici in Ljubljani imajo kakor prejšnja leta pravico do posebnih zimsko - športnih listkov, katere bodo izdajale ondotne deželne zveze za tujski promet. — Zastopnik kranjske deželne zveze je priporočal, da se oddajajo društveni športni listki tudi v Kranju, ker ima to mesto mnogo prijateljev zimskega športa in bo c. kr. ravnanstvenstvo skušalo tej želji ugoditi. Vremenska poročila namenjajo se bodo potom postajenačelniki in deželnih zvez občinstvu in časopisju. Ker vlada veliko zanimanja za ta krasen zimski šport in se pričakuje, da bo letošnja zimska sezija zelo živahna. Ravnanstvenstvo c. kr. drž. železnice, ki ima v prvi vrsti oblikovati in razvijati zimski šport, nasluga za ta šport, bo izdalo letos posebne plakate za zimsko - športni sezoni red kranjskih športnišč.

Ameriške vesti. (Rojak poročil v rudniku.) Dne 7. oktobra se je ponesrečil v rudniku Mianni Copper Companije v Mianni, Ariz., Janez Breznik iz Nazarjev pri Mojziju. Vdrle se je nanj plavet rude. — (Poroka.) V Pittsburghu sta se poročila Joisep Lajpajne in Kristina Mohar, oba iz Ljubljane.

Elektoradiografje "Ideal". Spored za soboto 4., nedeljo 5. in ponedeljek 6. novembra: Morski klubok. Znanstveni naravni posnetek.) Možno slavje rojstnega dne. (Jako komično.) Požrtvovalni deček. (Senzacionalna drama.) Izdelovanje manilik klubokov. (Krasen naravni posnetek v barvah.) Kristjan ne more videti, da ženske delajo. (Jako komično.) Večerni spored: Bela sužnja. Prvi del. Senzacionalno. Nadaljevanje drugega dela. Drama iz nižav življenja, izdana od društva proti trgovini z dekleti. Zapomnite si natančno datum: 7., 8. in 9. t. m. Serija Asta Nielsen. Ciganeka kri z Asto Nielsen v glavni vlogi. Prekaša siurno vse filme Asta Nielsen. Vask tekež specialni večer z izbranim programom.

Bela sužnja. III. del krasne drame iz nišav življenja se predvaja od

danes naprej do vŕtevi ponedeljka v Elektrodradiografu »Ideal« pri večernih predstavah. Drama je izvrstno inscenirana, je povsod vzbujala največjo pozornost in zadovoljila najbolj razvane obiskovalce kinematografu.

Vojaki imajo v zadnjem času va-
je mesto na vežbališču, po sosednjih
njivah in v Taškarjevem gozdu. Po-
mendrali so več ozimin in vse listje
v Taškarjevem gozdu ter povzročili
s tem obutno škodo kmetom. Pozi-
vamo merodajne oblasti, da poskrbe,
da ostanejo vojaki na vežbališču in
ne delajo škode kmetom v sosesčini
vežbališča, ki imajo že itak mnogo
trpeti od vojaške brezozirnosti.

S ceste. Ko je včeraj snažil delavec pri električni cestni železnici Franc Križman v Florjanski ulici tir, pripelje po progi mesarski vajenec Ivan Parme s samotežvozičkom. Ker ga je Križman opomnil, da naj zapelje s proge, kajti po nji ni opravičen voziti in se Parme temu ni pokoril, mu podstavi z lopato kolo, a je v tem že priletela taka zaušnica po obrazu, da je takoj začel krvaveti, nakar je Križman vajenca revanžiral z lopato. Ko to vidi vajenčev mojster, priskoči k njima, zgrabi Križmana ter ga zakadi po tleh. — Karambol. Ko je včeraj neki trgovski pomočnik s kolesom zavil z Resljeve ceste v Slomskovo ulico, mu nasproti pride nek avtomobil. Zadel a sta skupaj in je pri sunku kolesar padel s kolesa in se pri padcu na desni roki znatno telesno poškodoval. Tudi kolo se je pri tem močno poškodovalo. Soffe je znan.

Velika porotna obravnava se začne dne 27. novembra v Zagrebu, in sicer proti 24 kmetom, ki so obdolženi, da so umorili rokodelskega pomočnika Souchaneka na polju pri Ribniku na kranjsko - hrvaški meji. Kakor smo že poročali, je takrat govorilo na več krajih, vsled česar so bili kmetje zelo vznemirjeni. Nekega dne so dobili na polju Souchaneka, ki so ga imeli za požigalca. Najprvo so ga na vse mogoče načine mučili, potem sežgali. Državni pravdnik je obtožil vseh 24 kmetov umora in zahteval za vse v zmislu zakona smrtno kazen.

Poskušani samomor. Ko je danes jutraj peljal paznik Ivan Leben po Marijinem trgu oddelek prisiljenec na delo, skoči 52letni Jožef Kriegl z vrste ter se vrže pred prihajajoči električni voz, z namenom, da bi bil povojen. Paznik je to še pravočasno opazil in ga potegnil s proge. Kriegl je to storil vsled delomrzneje.

Arctajci. Sročji je na južnem kolodvoru službojči nadstražnik Kršan arctajski krojača Jožefa Mikuš iz Stubice na Hrvaškem, ker je sumljiv, da je izvršil v kupežu med vožnjo neko žepno tatvino. — Tudi slavnoglasni Lovro Muha rodom iz Zaloglanca pri Horjulu je bil prijet, ker ma za mesto prepovedan povratek, vrhu tega je pa še na sumu tatvine nekega sukniča.

Pes naskočil je predvčerajšnjim
na nekem dvorišču čevljarja Jožefa
L., katerega sicer ni poškodoval, pač
ga mu je razparal hlače. Lastnik psa
je znan.

Izgubljeno in najdeno. Kuharica Alojzija Jermanova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Služkinja Ana Zupančičeva je izgubila srebrno žensko uro. — Neki trgovec je izgubil double - ščipalnik. — Antonija Kunstljeva je izgubila 10 K denarja. — Angela Križeva je našla zlato žensko uro, katero dobi izgubiteljica nazaj v Gerberjevi trgovini na Kongresnem trgu. — Šivilja Marija Lukačeva je našla srebrno veržico. — Služkinja Fani Kristofova je našla žepno uro in nekaj denarja. — Najden je wertheimov ključek s krkama W. G.

Izgubil je v Zagorju ob Savi dne 1. novembra neki kramar na sejmu pri stojnici črn notes, v katerem je bil bankovec za 20 K in par računov. Pošten najditelj se prav lepo prosi, da bi najdene stvari poslal uredništvu »Slovenskega Naroda« v Ljubljani.

Narodna obramba.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljub-
jani vsem slovenskim občinam in
enarnim zavodom, pa tudi vsem Slo-
vencem.

Krajni šolski svet in podobne korporacije sestavljajo proti koncu sakega leta proračun za naslednje leto, predložijo ga pristojni blasti, da ga odobri in da izposluje proračunjenje in odobreno vsoto denarja.

Družba sv. Cirila in Metoda je
aroden vselovenški šolski svet.
Stanovila je doslej in vzdržuje 8
šolskih šol s 36 razredi, ki štejejo
941 učencev, in 18 šolskih vrtcev, v
katerih se vzgaja 1120 otrok. Težke
razmere, v katerih Slovenci živimo,
zahtevajo še mnogo novih kulturnih
vzvodov. Da bi družba sv. Cirila in
Metoda ustregla vsaj nekaterim naj-
nujnejšim potrebam; vsprejela je v
svoj proračun tudi stroške za več no-

vih šolskih poslopij, za katerih zgradbo so storjene že vse predpriprave. Tako pa je njen proračun za leta 1912. narastel do ogromne vsote, 686.100 kron.

S proračunom za 686.100 K v re-
ki stopa družba sv. Cirila in Metoda
pred svojo višjo instanco — pred slo-
venski narod in prosi odobrenja tega
proračuna, prosi, da jej slovenska po-
žrtvovalnost z zakladom narodne za-
vednosti in dejanskega rodoljubja
prihiti na pomoč in jej s primernimi
darovi omogoči izvršitev velikega in
plemenitega obrambnega in prosvet-
nega dela v ogroženih slovenskih
pokrajinah.

Čez 3000 slovenskih otrok se vzgaja v zavodih družbe sv. Cirila in Metoda; mnogo tisoč slovenskih otrok pa se potrebuje takih šol in čim delj se jim ne bodo oskrbele, tem več slovenskih otrok bo potujčenih, tem ožja postane naša slovenska domovina.

Cenjeni odbor! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda se obrača do vas z iskreno prošnjo, da sestavljajo proračun za prihodnje leto, ali določijo razdelitev podpor v dobre namene, se spomnite blagovolino s primernim prispevkom zaščitnice in prosvetiteljice slovenstva v obmejnih krajih, družbe sv. Cirila in Metoda.

**Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani,
dne 31. vinotoka 1911.**

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala trdka »Adolf in Aleks. Jacebi« na Dunaju 43 K 9 vin. od prodanega svalčičnega papirja za I. polletje. Priporočamo pušilem svalčič papir, ki donša naši družbi gmotnih prispevkov.

Na sv. Volbenka dan je podaril pod geslom N. O. in U. rodoljub Ivan Čelešnik družbi sv. Cirila in Metoda 5 K. — Hvala!

Z Jesenice. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Jesenice priredi v nedeljo dne 5. novembra vinsko trgatve, katere čisti dobikež je namenjen jeseniškemu otroškemu vrteu za Miklavža. Veselica se vrši v gostilni g. Višnarja. Začetek točno ob 6. zvečer. Ker je Miklavž še vsako leto posetil naše nialčke, jim tudi letos ne moremo odreči tega veselja. Da pa nam bode mogoče obdariti malo deco prosimo Jeseničane in okoličane, pomagajte nam s tem, da se kolikor mogoče udeležite naše trgatve. Ako bi se pri razposiljanju vabil prezrla kaka oseba, naj nam blagohotno oprostí in vseeno pride v veseli vinograd. Da se častiti gostje ne bodo dolgočasilí, zato hoče skrbeti odbor.

Društvena naznanila.

Akademija. V odsotnosti predsednika je tvoril snočni občni zbor Akademije tajnik dr. Mole ter podal kratek pregled delovanja društva v preteklem letu. Sicer je politično gibanje v zadnjem letu absorbiralo skoro vse moči članov, vendar pa je priredila Akademija v preteklem letu 10 predavanj v Ljubljani in 3 predavanja izven Ljubljane in sicer v Kranju 2 in v Gorici eno. Akademija se je po svojem zastopstvu udeležila tudi Vrazove akademije in slavnosti ter 25letnice pisateljskega podpornega društva. Dasiravno Akademija v denarnem oziru ni močno nazadovala, je vendar težko pogrešala podpore denarnih zavodov. Obrnila se je s prošnjami na 10 denarnih zavodov, od katerih pa se je odzvala samo Kmetiska posojilnica za ljubljansko okolico s podporo 100 K, za kar se ji občni zbor najtopleje zahvaljuje. V seji upravnega odbora Simon Gregorčičeve knjižnice je bilo tudi sklenjeno, da naj Akademija skupaj s Prosveto in Sokolom prevzame knjižnico, ki sedaj krasno uspeva in bo lahko postala centralna knjižnica za celo deželo in za vse slovenske pokrajine, če se posreči dobiti primeren stik tudi s knjižnicami Prosvete. Predlog, da naj se ustanovi politično informativen kurs za obrtnike, sedaj ni aktualen, ker je narodno-napredna stranka sama vzela to stvar v roke. Z veseljem pa je treba pozdraviti namero prof. dr. flešča ustanoviti slovensko-hrvaški krožek. Letos namerava Akademija zaprositi občinski svet, da sme adaptirati dvorano Mestnega doma, da ne bo treba vsakokoli sproti montirati skioptika. — Iz poročila blagajnika g. Breznika posnamemo, da je imela Akademija v preteklem letu 401 K 78 v prejemkov, med njimi darilo 100 K Kmetске posojilnice in 379 K 30 v izdatkov. Prebitka je tedaj 22 K 18 v. Polcija je zahtevala precej višje pristojbine, tako enkrat 7 K 20 vin., pozneje pa je pobiranj te pristojbin opustila. Urednik g. R. Puštolemsk ostro kritizira postopanje polcije, ki je Nemcem nasproti veliko bolj kulantna in ne pobira od njih prireditelcev nikakršnih prispevkov, ker so se ti pritožili. Blagajnik nato pojasni, da je opustila polcija pob-

ranje teh pristojbin, ko se je Akademia proti takemu pobiranju pritožila. Najprej pa je zahtevala policija pristojbino 5 K 20 v, pozneje 7 K 30 v in končno ni zahtevala ničesar več. Tiskovine so se letos izdatno posenile, to pa zato, ker je oddala Akademija tiskovine Narodni tiskarni. Društveno premoženje znaša danes 1087 K 35 v in izkazuje nekaj primanjkljaja, ki se bo pa izenačil, kakor hitro bo pobrana vsa članarina za letošnje leto. V hranilnici je založenih 1065 K 17 v. Društvo pa ima poleg tega še dolg 900 K za skriptik in bo moralo v prihodnjem letu dati popraviti tudi mali skriptikon, ki je že nekaj časa pokvarjen. Pri sledečih volitvah, ki so se vršile z vzklikom, je bil izvoljen za predsednika dr. Vojislav Mole, za odbornika pa prof. J. Berce, urednik Zalar, dr. Fetič - Frankheim, urednik Pustoslavšek, odv. kand. L. Lotrič, dr. Lavrenčič, dr. Lipold, Peter Žmitek, prof. Robert Kenda in urednik E. Vodeb. Za namestnike so bili izvoljeni gg. dr. Tičar in Kranjski gorci, Lončar in Idriji in dr. J. Pušnik v Celju. Pregledovalci računov so gg. F. Podkrajšek, dr. Ravnihar in prof. Reiser. Pri slučajnostih so prišli na vrsto razni nasveti članov, tako je nasvetoval dr. Brunčok, da naj se vrše predavanja programatično ter naj se ozira Akademija tudi na slovensko zgodovino. Urednik Pustoslavšek svetuje, da naj se zlasti člani bolj zavzamejo za predavanja, da pa naj tudi še v nadalje vabijo zagrebške vseučiliške profesorje, samo da naj ta predavanja ne izžepajo celega programa. Druželnici poslance g. Ribnikar je nato nasvetoval, da naj stori Akademija tudi delo »Zveze slovenskih izobraževalnih društev« ter dela na ojačanju bralnih društev in čitalnic in se stavi za Kranjsko statistiko izobraževalnih društev ter izdela načrt, kako bi bilo pri nas treba organizirati kulturno delo. Zlasti centraliziranje knjižnic je v tem oziru največje važnosti. Na predlog g. Pustoslavška se nalaga odboru, da skliče, predno prevzame Akademija Simon Gregorčičevo knjižnico, izreden občni zbor.

Sokol I. je preložil svoj Sokolski večer od današnje sobote na prihodnjo soboto dne 11. t. m. Prireditelj se vrši v Mestnem domu. Spored ima značaj sokolske akademije z umetniško-zabavnim značajem. Celotni društveni orkester, ki šteje 14 bratov, nastopi prvič v popolnjeni obliki in bo izvajal skladbe modernih in klasičnih skladateljev. Tudi telovadne ter pevske točke bodo gotovo vsakega prijatelja sokolstva zanimala.

Pevsko društvo »Slavica« priredi v nedeljo 12. novembra v veliki dvorani Narodnega doma Martinov večer s koncertnim in zabavnim sporedom ter plesom. Sodeluje sl. Slov. Filharmonija ter društveni pevski zbor pod novim društvenim pevovodjem g. L. Paherjem. Na sporedu so tudi zbori s spremljevanjem orkestra.

Društvo inženirjev v Ljubljani. V soboto, dne 18. novembra 1911 ob 8. zvečer, se vrši pri »Zlati kapljici« na 8v. Petra čestni izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika ustanovnega običnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Predložitev osnutka za društveni poslovnik. 4. Sklepanje o stališču, ki naj ga društvo zavzame v zadevi »Unije tehnikov«. 5. Sklepanje o predlogu glede odseka za terminologijo in volitev odseka. 6. Sklepanje o zadevi društvenega glasila in volitev tiskovnega odseka. 7. Volitev delegatov za VI. dan inženirjev in arhitektov. 8. Sklepanje o društvenem lokalu. 9. Slučajnosti. — V Ljubljani, dne 4. novembra 1911. — Odbor.

Narodna čitalnica v Krškem ima svoj letošnji občni zbor z običajnim dnevnim sporedom v soboto, dne 11. novembra 1911 ob 7. zvečer. — Takoj po običnem zboru priredi se v Sokolovi dvorani Martinov večer z mnogovrstnim sporedom, na kar se vsi prijatelji društva že danes opozarjajo.

Slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi si je izvolilo na zadnjem običnem zboru sledeči odbor: Predsednik: iur. Vane Radež, podpredsednik: pharm. Hugo Možina, tajnik: pharm. Fedor Gradišnik, blagajnik podpornega fonda: iur. Fran Brčić, blagajnik: pharm. Josip Ančič, knjižničar: iur. Fran Jare, gospodar: pharm. Dragotin Ostan, arhivar: med. Zvonko Janežič, revizorja: iur. Anton Kosi in iur. Jurij Korent.

Pevski zbor slovenskih akademikov v Pragi je kakor vsako leto, tako tudi letos zopet na praških pokopanih dne 1. novembra tamkaj pokopanim Slovcem nagrobnice zapel.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi je na I. rednem običnem zboru dne 28. oktobra 1911 izvolil zimski tečaj

1911/12 sledeči odbor: predsednik: cand. ing. Ivan Leben; podpredsednik: cand. ing. Anton Oswald; tajnik: stud. ing. Ogn. Perko; blagajnik: stud. ing. Anton Terčič; knjižničar: cand. mech. Gustav Zupanič; preglednik: cand. ing. Janko Mačkovec in cand. arch. Jože Jelenc.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju si je izvolilo za zimski tečaj 1911/12 sledeči odbor: predsednik: Stanko Virant; podpredsednik: Rude Trošt; tajnik: Ivan Šlibar; blagajnik: Anton Svetina; knjižničar: iur. Jos. Rus; arhivar: Ivan Oražem; gospodar: phil. Jože Rus; namestniki: Hinko Prelovec in Blaž Lipar; pregledniki: Božidar Küssel, Ivan Sajovic in France Zdolšek.

Učne podpore za uradniške otroke. V zadnji seji »Prvega splošnega uradniškega društva avstro-ogrsko monarhijske je upravni svet dovolil take podpore v skupnem znesku 52.680 K. Vrhutega je razpisano sedaj še 9 ustanov v višini 250 K do 600 K za one, ki bi študirali na srednjih ali visokih šolah. Zdraviliške podpore so znašale v tekočem letu 25.000 K, ustanove za učence dosrede oktobra t. l. 9000 K in druge podpore 23.600. V humanitarne svrhe je bilo od začetka društva pa dosedaj izdanih 31 milijone kron. Kar se tiče uspehov, katere je doseglo gori imenovano društvo v humanitarnem oziru, se ne more nobeno drugo samopomočno društvo z enakimi ponašati.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes zvečer po več letih Joh. Straussa opereta »Cigan baron« (za par abonente). Ta opereta je poleg »Netopirja« edina, ki se izvaja tudi na odru dunajskih opere. Oprema nova. — V nedeljo pop. ob 3. pri izredno nizkih cenah kot ljudska predstava »Mlinar in njegova žena« (za lože nepar); zvečer drugič za par-abonente Smetanova opera »Prodaná nevesta«. — V torek drugič opereta »Cigan baron« (za nepar-abonente). — Pripravljata se izvirna ljudska igra »Slepa ljubezica« A. Peska in izvirna pravljica drama »Kralj Matjaž« Jak. Špičarja.

Umetnost.

Za komorni koncert Ševčikovga kvarteta se dobivajo vstopnice v predprodati v trafiki gdč. J. Dolencev v Prešernovi ulici po 1, 2 in 3 krome. Kvartet obstoji sedaj 5. leta. Koncertiral je dosedaj v več ko 100 mestih Evrope z idealnim, resnično najsijajnejšim uspehom.

Književnost.

— Smotra jugoslovanskih kulturnih društev. O priliki Vrazove akademije Matice Slovenske decembra meseca 1910. Izdala Matica Hrvatska v Zagrebu, Matica Slovenska v Ljubljani, Matica Srpska v Novem Sadu in Srpska književna zadruga v Beogradu. Meseca decembra 1910 se je vršila v Ljubljani konferenca zastopnikov različnih jugoslovanskih kulturnih institucij in podjetij, ki so referirali o dosedanjih poizkusih in bodočih nalogah skupnega delovanja jugoslovanskih kulturnih organizacij. Referati, podani na tej konferenci ali spisani za njo so zbrani v priročni knjigi.

Razne stvari.

* Dvanajst otrok zgorelo. Iz Lvova poročajo: V Strzelno je zgorela skoraj cela vas. Zgorelo je pri tem dvanajst otrok. Okoli dvajset oseb je dobilo težke opekline.

* Velik požar v Manili. Velikanski požar je uničil v Manili na Filipinih cel kitajski mestni okraj. Škoda znaša en milijon dolarjev.

* Nesreča na morju. V bližini rta Hango je ponesrečila norveška ladja »Nistali«. Pet trupel je morje prineslo na obrežje. Ker je morje vrglo na suho tudi desko z napisom »Suzana-Bremen«, mislijo, da ste dve ladji skupaj zadeli.

* Ukradene slike. Iz Prage poročajo, da so bile na gradu Hloubetini, ki je last križevniških redovnikov, ukradeni dve dragoceni sliki in sicer »aristokratinja« od Van Dycka in »Prva žena« od Rubensa. O storilcih nimajo sledu.

* Ponesrečen aviatik. Iz Pariza poročajo: V areodromu v Bonyju je padel aviatik Corisy pri poskušni vožnji iz višine desetih metrov in je obležal s težkimi notranjimi poškodbami. Stanje aviatikov je zelo nevarno. Aparat se je popolnoma razbil.

* Grozovita nesreča z avtomobilom. Pri Vadovcih v Galiciji je neki avtomobil povozil vdovo vsakega sodnika Stolika. Avtomobil je vozil brez luči in brez vsakega signala z

največjo hitrostjo. Ponesrečenka je kmalu umrla. Zapušča osemnajst otrok, od katerih jih je osem še nepreskrbljenih.

* Umor pri Hodoninu. Predsednik okrožnega sodišča v Ogrskem Gradšču je pokazal, da se kar najostreje pazi na zaprega morilca Tomanu, ker mislijo, da se hoče Toman usmrtili. Aretirali so tudi nekega Vacika, ki je pomagal Tomanu pri njegovih goljufijah. Sodišču se je posrečilo, dobiti pismo, ki ga je pisal Toman svoji ženi in v katerem natančno opisuje umor. S tem imajo dovolj dokazov za Tomanovo krivdo. Preiskava je dognala, da je bilo pri celi goljufiji udeleženi več oseb.

* Celo mesto se bo preselilo. Iz Kansasa poročajo, da nameravajo mesto Santa Fé prenesti za 10 km bolj proti jugu. Javna poslopja, kakor magistrat, opera, kinematografsko gledališče, šole, so že na valarjih in pripravljena za transport. Mesto bodo zaradi tega preselili, ker gre železnica 10 km južno od mesta.

* Dvoboj med kmeti. Iz Budimpešte poročajo: V Dolenjem Szekacsu je prišel posestnik Filip Jesenec nepričakovano domov in je dobil svojo ženo pri intimnem sestanku s posestnikom Aleksandrom Marisom. Prišlo je do hudega prepira. Žena je predlagala, naj se dvobojuje. Jesenec je vzel sekuro, Maris pa nož. Dvoboj se je takoj začel kar na dvorišču. Žena Jesenčeva je prisostvovala dvoboju kot nepristranska voditeljica dvoboja. Pri prvem spopadu je Jesenec svojemu nasprotniku preklal glavo. — Zmagovalce je potem šel v Arad, kjer se je javil sodišču z besedami: »V dvoboj sem usmrtil svojega nasprotnika!«

* Zakonska tragedija. Iz Lvova poročajo: Kmet Franc Kiernicki, ki je bil v Ameriki, je izvedel, da ima njegova žena v domovini, v Zalkiewu, ljubavno razmerje z nekim vseučilišnikom. Zaraditega se je vrnil domov ter se natihome naselil v Zolkiewu. Obkel se je kot ženska ter kot beračica opazoval svojo ženo pred svojo hišo. V petek ponoči je s svojim vsakom in s svojima sinovima vdrl v hišo, pod pretezo, da je brzojavni sel. Ljubimec žene, vseučilišnik Storozak, je odprl v nočni opravi duri. Razjarjeni soprog je ljubimca na mestu ustrelil. Žena se je onesvestila in so jo mož in njegovi spremljevalci zrezali na kose. Tudi truplo ljubimčeve so zrezali. Nato se je Kiernicki sam javil sodišču. Dočim so njegovi sorodniki pobegnili.

* Umor pri Hodoninu. Sedaj je dognano, da je Tomanova žrtev dunajski mizar Ernest Schüller. Toman sam priznava, da je bil na Dunaju, kjer se je spoznal s Schüllerjem in ga sprejel v svojo službo. Peljal se je potem z njim v Preslav in od tam v Rohatec, kjer se je s Schüllerjem sprehajal. Na sprehod so njega in Schüllerja napadli neznan ljudje, on je zbežal, kaj pa se je zgodilo s Schüllerjem, ne ve. Iz Rohatec se je peljal nato v Hodonin in od tam v Lvov, kjer je hotel nakupiti nekaj strojev. Od tam se je vrnil v Prerov, kjer je slišal o umoru. Tomanova izpoved je popolnoma neverjetna in policija je prepričana, da je on izvršil umor. Vendar pa policija se poizveduje ali je imel Toman kakoga skrivca ali ne. V stanovanju tudi zaprega gostilničarja. Blahe je našla policija Tomanov kovčeg in v njem razen krvavega perila tudi dve zavarovalni polici, od katerih se glasi ena na 60.000 K, druga pa na 10.000 K.

* Sanitetni svetnik dr. Kunze, Halle na S., sporoča: Zenskam, ki že leta trpe na težkem odvajanju, predpisujem zjutraj in zvečer vsakokrat kak 1/4 kozarca naravnega Frane Jožefove grenčice, kar ima izvrsten uspeh in brez bolečin. Vsakokrat se pojavi izboljšanje teka, ki je v vseh slučajih še v zvezi s splošnim izboljšanjem počutnosti. 14

Prognostice novemu ministru pod predsedstvom grofa Stürgkha se glasi tako-le:

Vitez Zaleski,
Graf Stürgkh,
Hochenburger,
Mayer,
Forst,
Trnka,
Fzm Georgi,
Hornček,
Braf,
Hu marek,
Heinold.

Beri srednjo vrstico in našel bo deč, koliko časa bo trajalo novoimenovano ministrstvo!

Telefonska in drzjavna poročila.

Pogoji justičnega ministra Hochenburgerja.

Dunaj, 4. novembra. Oficijozno glasilo nemškega Nationalverbanda

»Österreichische Volkszeitung« priča danes, kakor sama pravi, na željo justičnega ministra Hochenburgerja samega pogoje, pod katerimi je vstopil Hochenburger v Stürgkhov kabinet. Ti pogoji so:

1. Stürgkhovo ministrstvo mora rešiti vsa narodnostna vprašanja v soglasju s nemškim Nationalverbandom.

2. Imenovanja sodnikov so nedotakljiva. Posebno se ozira to na razmere na jugu (Elsner) in na imenovanje nemških sodnikov na Češkem.

3. V personalnih zadevah ima justični minister proste roke.

4. Za zasedenje višjih, zlasti centralnih, sodnih mest je merodajna le stvarna kvalifikacija.

5. Vsaka izprememba jezikovne prakse se sme izvršiti samo v sporazumu z nemškimi poslanci!

Ti pogoji justičnega ministra so izzvali pravo senzacijo tudi med Nemci samimi, ki pravijo, da je bilo od Hochenburgerja neprevidno, razglasiti svoje nemško - nacionalne zahteve. V slovenskih krogih obstoja nepopisno ogorčenje zaradi teh zahtev in bodo slovenski poslanci že v ponedeljek vložili interpelacijo na vlado. Začetek novega ministrstva je prav lep!

Dunaj, 4. novembra. Z ozirom na poročila »Deutsche Volkszeitung« obzaruje justični minister v današnji popoldanski »Neue Freie Presse«, da so prišle te vesti v javnost ter hoče poročilo ublažiti. V bistu pa potrjuje točko za točko. V poslanskih krogih so mnemja, da je Hochenburger ugonobil Stürgkha in sebe še predno sta stopila pred parlament.

Odhajajoči in prihajajoči.

Dunaj, 4. novembra. Cesar je danes ob 10. sprejel v poslovilni avdijenci odstopivše ministre: Gautscha, Wickenburga, Mareka, Wiedmanna, Matajo in Rölla. Ob pol 11. je sprejel prisego novega Stürgkhovega kabineta ter potem sprejel v avdijenci vsakega posameznega ministra.

Dunaj, 4. novembra. Bivši minister Braf je bil danes sprejet od cesarja v avdijenci, v kateri ga je cesar naravnost vprašal, ali sprejme poljedelsko ministrstvo, ali ne. Kaj je Braf odgovoril, ni znano, najbrže pa je odklonil, ker mu njegovo zdravje sedaj še ne dovoljuje ngoditi tej zahtevi.

Bosanske železnice. — Liška proga.

Dunaj, 4. novembra. Danes so se vršile v skupnem finančnem ministrstvu konference zaradi načrta financiranja bosanskih železnic. Za nove železnice bo treba 80 milijonov kron, za prireditve ozkotirnih železnic kot normalnotirne železnice pa 30 milijonov. Sredi novembra se vrši v Budimpešti še en ministrski svet glede teh železnic. Današnja »Reichspost« potrjuje naša poročila glede zveze Dalmacije s progo Aržana - Bugojna z zvezo Dunaj - Sarajevo. Naš dunajski urednik je dobil na svoja ponovna vprašanja na merodajnih mestih, ali so vesti o liškem železniškem projektu resnične, da z ozirom na to, da to vprašanje še ne sodi v javnost, ne morejo odgovoriti niti z da, niti z ne. Javnost bo o usodi liške proge obveščena najbrže še pred 20. novembrom.

Dvorni tajnik — goljuf.

Dunaj, 4. novembra. Bivši dvorni tajnik dr. Turčanski, ki je veljal v notranjem ministru za enega najbolj sposobnih uradnikov v politično-administrativni službi in je že od majne sam izgubil, je izvršil vliške goljufije v znesku 100.000 K, posebno s tem, da je ponarejal podpise na medicah.

Mme Curie pobegnila.

Pariz, 4. novembra. Mme. Curie, znana raziskovalka radija, ki je bila predlagana za Nobelovo nagrado iz kemije ješla s profesorjem eksperimentalne kemije na akademiji v Parizu, Langevinom, ki je zapustil ženo in otroke.

Hmelj.

Norimberg, 4. novembra. 300, 200. Kupčija in cene neizpremenjene.

Maroško vprašanje.

Berlin, 4. novembra. Maroška pogodba, ki je bila sedaj objavljena, je v nemških krogih napravila slab vtisk. Nemški listi pravijo, da je Nemčija za vedno dala Maroko tudi v gospodarskem oziru Francoski v roke. V Parizu kvitirajo konec pogajanj z zadovoljstvom.

Revolucija na Kitajskem.

Peking, 4. novembra. Juansikaj se brani prevzeti predsedstvo kabineta. Pri Čangtseju se je vršila huda bitka.

Peking, 4. novembra. Cesar je izdal konstitucijo, s katero se dinastija Tahing prizna za večne časa. Cesarjeva oseba je nedotakljiva. Ustavo določa parlament, ravnotako voli tudi ministrskega predsednika. Cesar je poveljnik nad mornarico in vojsko. Če se proračun pravočasno ne reši, mora vlada odstopiti.

Italijansko-turška vojna.

Turška mobilizacija.

Solun, 4. novembra. 300 častnikov tukajšnje turške posadke je odšlo v Tripolitanijo. Nadomestili jih bodo rezervni častniki. Tu so razširjene vesti, da je vlada mobilizirala eno redifno brigado v Mali Aziji.

Turčija in evropske velesile.

Bruselj, 4. novembra. Ahmed Riza, predsednik turške zbornice, se je pritožil pri internacionalnem biroju v Bruslju ter se hudo pritožuje, da postopata Francoska in Anglija nečloveško proti Turčiji.

Turki bolj človeški kakor Italijani.

Carigrad, 4. novembra. Vojni minister Mahmud Šefket paša je dal turškim četam v Tripolitaniji striktno povelje, da naj človeško ravnaajo z vjetimi Italijani.

V sredozemskem morju.

Atene, 4. novembra. Tu se opaža sumljivo gibanje francoskih in angleških vojnih ladij, zlasti med Cyprom, Sirijo in Egiptom. Na otoku Cypri so Angleži postavili dve postojanki za brezzično brzojavljenje. Splošno sodijo, da pripravljata Francija in Anglija važne dogodke v tem kotu.

Atene, 4. novembra. Ruski, francoski in angleški poslanik so zahtevali od porte, da odpokliče svoje vojaštvo s Samosa. Turčija je to obljubila, toda šele tedaj, če bo vojna končana.

Novi italijanski poveljniki.

Rim, 4. novembra. V Tripolitanijo je poslala italijanska vlada generala Fragonija in Ragnija za poveljnika. Caneva ne bo odpoklican. Italijansko vojsko v Afriki bodo razdelili na dva vojna kora.

Gospodarstvo.

— Srečke. Italijanski rdeči križ. Glavni dobitek v znesku 30.000 lir dobi serija 4336 št. 24, po 1000 lir pa serija 4160 št. 35 in serija 9251 št. 3; 500 lir pa dobi serija 13 št. 47.

— Stalna razstavna komisija na Dunaju je naznanila trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se namestava v kratkem zopet otvoriti mednarodno razstavo »Exposition internationale, agricole, industrielle, Reclame« v Rimu kot ponovitev enake prireditve v januarju in februarju prihodnje leto. To razstavo ni zamenjati s točasno jubilejno razstavo v Rimu. Od razstavnega komiteja podeljene kolajne in razstavna odlikovanja so brez vsake vrednosti. Interesenti dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani nadaljnja pojasnila.

— Svarilo pred zakotnimi razstavami. Začetkom meseca septembra t. l. je bilo v tukajšnjih dnevnikih objavljeno svarilo pred udeležbo na razstavi »Exposition Internationale d'Alimentation, Brasserie, Vins et Liqueurs« v Antwerpnu. Ta razstava se je med tem otvorila. V primeru, da so se kakšne trdke tukajšnjega zborničnega okrožja vzle objavljene, svarilo vsled neznanja te razstave udeležili, jih vabimo, da to naznanijo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali za:

»Ciril-Metodovo družbo«: Ciril Vizjak iz Loškega potoka pri Rakeku K 14-40, nabral v razburjeni družbi v gostilni g. Rusa (i. s. g. Aleksander Skaza K 10— in s. g. Leopold Kaftan K 4-40), L. Cimperman, Kamnik K 5—, nabrala violinist »P.« in kitarist »M.« v gostilni »Amerika« o Kamniku, Ivan Goršek, asist. j. z. v St. Petru na Krasu K 35-37, kod narodni davek žel. in poštini uradnikov v St. Petru na Krasu za mesec september in oktober, Minka Rekar, Jesenice na Gor. K 12—, nabrala na vinski trgatvi 29 okt. 1911, pisarna dr. Alojzija Kokalja odvetnika v Ljubljani K 10—, kod globa, katere je plačala Marija Draksler, posestnica iz Spodnje Hrušice št. 14, ker ji je Gabrijela Käffer istotam hiš. 9, odpustila žalitve in odstopila od kazenske obtožbe in g. Viktor Jeruc v Ljubljani K 2—, v nadi na lepšo bodočnost. Skupaj K 78-77.

»Obrambni klad Ciril-Metodove družbe«. Ciril Vizjak učitelj v Loškem potoku pri Rakeku K 40—, daroval neimenovani gospod iz kočevskega okraja na račun enega kamna. Zivel nabiralci in darovalci!

Za »Sokolski dom« na Vrhniki nabralo se je po nabiralnikih v sledečih gostilnah: »Pri Jurcu« 10 K, pri Fr. Kočevanju 2 K 60, pri »Korenčanu« 9 K 20 v, v »Mantovici« 7 K 70 v, pri Ign. Oblaku 6 K 24 v, pri Simonu 6 K 20 v. Darovalcem iskrena hvala! — Na zdar!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Vzemite si, ako imate nahod in ste hripavi, zaslezeni ter težko dihati, Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Mi sami smo se pripravili pri bolečinah v prsih, vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj blažečem, osvežujočem učinku. Tucat za poizkušnjo 5 kron, 2 tucata 8 kr. in 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Feller v Stubici Elzin trg 238 na Hrvatskem

Bodniki in stroški „Družbe sv. Cirila in Metoda“

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1911. sledeči promet:

- I. Projemki:**
- Redni prejemi:
 - Prispevki iz nabiralnikov 822 K 23 v
 - Prispevki podružnic i. s.
 - Kranjska 1794 K 99 v
 - Stajerska 380 „ 15 „
 - Koroška — „ 03 „
 - Primorska 431 „ 03 „
 - Razni prispevki
 - Skupaj 2606 K 17 v
 - 3807 K 97 v
 - Skupaj 7236 K 37 v
- b) Izredni prejemi:**
- Prispevki za obramb. sklad. 1438 K 33 v
 - Iz druž. glav. se je dvignilo 26531 K 06 v
 - Skupaj 3205 K 76 v

- II. Izdatki**
- Redni izdatki:
 - plače, remunciacije učiteljskemu osebju, razni račun. itd. 10144 K 45 v
 - Izredni izdatki:
 - naložitev na glavnicu, ozir. obrambni sklad 1313 K 33 v
 - Izplačila za šolske stavbe 26531 K 06 v
 - Skupaj 37988 K 84 v
 - torej primanjkljaja 2783 K 08 v
- Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnicu toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.
- V Ljubljani, dne 3. novembra 1911.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolezni utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 2.— Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izredno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Kašljajoče opozarjamo na oglaš. Thyrisol Scillae, večkrat zdravniško odrejeni in preizkušeni preparat.

Od leta 1868 naprej se Bergerjeva košarova mila v Avstro-Ogrski in po vseh kulturnih državah rabijo za umivanje in kopeli proti izpuščajem na koži in nečistostim kože. Vsaka etiketa mora imeti znano varstveno znamko in podpis tvorniške firme G. Hell & Comp., ker sicer mila niso pristna, če 40 let v prometu uvedena.

* Gumijevi petnetni svetovna znamka „Salvator“ so pač najboljši, kar se je v tej stroki doslej izdelalo. Po trdnosti in elastičnosti nedosežni hranijo čevlje, varujejo pred utrujenostjo in vsakomur dajo lahko in graciozno hojo. Ta izvrstni izdelek se dobiva povsod enako dobre kakovosti, pazite torej pri nakupu natanko na oblastveno varovano znamko „Salvator“.

Reguliranje telesnega odvajanja je eno glavnih pogojev pri ravnanju z nerednostmi prebave. Premočna odvajalna sredstva so splošno škodljiva. Zatorej naj se rabijo voljno in brez stranskih učinkov delujoča odvajalna sredstva, ki se tudi prebave ne dotikajo, nego jo pospešujejo in jačijo. To pa je dr. Rose želodčni balzam iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi po tukajšnjih lekarnah.

Ne verjemite,

da bolezen premine sama od sebe. Ako ste bolni, se morate takoj ozreti po odpravi, ker kašljanje, bolečine v prsih, zaslezenje, pomanjkanje teka, hripavost, potenje po noči, slabosti so pogovito znamenja hudih bolezni. Ako se pokažejo taki znaki, ne čakajte, nego naročite si Orkényja sirup iz lipovega medu, ki blazi kašelj, ustavlja bljevanje krvi, izborno razkraja slez, poviša telesno težo, olajša sopenje, odstrani potenje po noči, prežene pomanjkanje spanja in zabranjuje razvitek hujših bolezni. Ako si naročite polkusno steklenico za 3 K ali veliko steklenico za 5 K, naslovite pismo ali pošto nakaznico na Hugon Orkényja lekarna v Budapešti, Thököly-ut 28. Depot 47. 3731-11.

KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA kolesa.**

Hajekstirneje lamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Spec. trgovina s kolesin posam. deli.
Izposojevanje koles.

Nihče več ne godrnja
Čez slabosti in težave,
Ako

spozná,
Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 4. novembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11-99
Rž za april 1912	za 50 kg	10-49
Koruz za maj 1912	za 50 kg	8-64
Oves za april 1912	za 50 kg	9-69

Trdno.

Meteorološko poročilo.

novemb.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetri	Nebo
3.	2. pop.	739.0	13.1	sr. svzh.	jasno
4.	9. zv.	740.8	6.3	sl. jvzh.	„
7. zv.	742.5	1-9	„	„	megla

Srednja včerajšnja temperatura 8.5°, norm. 6.6° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ki so nam ob smrti našega očeta oziroma starega očeta in soproga, gospoda

Luka Mikulič
bivšega trgovca in posestnika

podali izraz sočutja in tolažbe bodi na tem mestu izrečena najpristnejša zahvala.

Hvala Sadržanom, Potočanom, Ribničanom, Gregorčanom in vsem onim ki so nepozabnega rajnika spremlili k zadnjemu počitku. Posebno pa se zahvaljujemo c. duhovščini, sodražkemu gasilnemu društvu, vsem darovalcem vencev in sploh vsem, ki so z nami delili žalost in bol še enkrat presrečna hvala.

Sodražica, 2. novembra 1911.

3752 Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Podpisatelj se v svojem, kakor v imenu svojih dveh sester ter ostalih sorodnikov iskreno zahvaljuje vsem neprečutim očečnim pogreb. umrlih ostanov njegovega nepozabnega očeta 3763

dr. Josipa Vošnjaka

ki se je, navzlic skrajno neugodnemu vremenu izvršil dne 24. oktobra 1911 toli sijajno. Posebno zahvalo izrekam iz dalje došlim deputacijam sl. društev in korporacij: „Matica Slovenske“, družbe „Sv. Cirila in Metoda“, „Pisateljskega podpornega društva“ ter „Šišenske čitalnice“. Takisto se zahvaljujem na ganljivem petju običajnih pogrebnih žalostnikov pred pokopajnikovim domom v Visolah, kakor tudi na pokopališču Sv. Vencislava ter na presrečnih govorih ob odprtem grobu, ki so jih imeli naslednji gospodje: prečastiti domači župnik Pankracij Gregorec, v spremstvu osmero tujih gg. duhovnikov, predsednik „Slov. Matice“ profesor dr. Fran Ilešič, moj bratranec dr. Bogumil Vošnjak in predsednik „Slov. pisateljskega podpor. društva“ profesor Rajko Pernšek.

Blagega svojega očeta, kot vzornega, do poslednjega njegovega izdihljaja na svoj mili, zatirani narod mislečega rodoljuba, priporočam vsem vernim in značajnim slovenskim narodnjakom, zlasti pa nadebudni naši mladini v blagohoteni spomin in v posnemajoč vzgled iskrenega, nesebičnega ter vztrajnega narodnega delovnja!

Visole, ob osmici očetove smrti. Sin:

Samo Vošnjak,
c. in kr. nadporočnik 17. pešpolka v Celovcu.

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo bogato zalogo naočnikov ščipalnikov, daljnogledov in vse v to stroko spadajoče predmete. 1389

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne
graver in izdelovatelj kavčkovih štampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Prodajalka

katera je zmožna samostojno voditi trgovino z mehanim blagom (filialko na Bledu) 3755

se sprejme pri O. Homann v Radovljici.

Korespondenca.

Dva mlada, inteligentna slovenska mornarja želita korespondirati s primerljiva gospodičnima bodisi v slovenskem, nemškem, hrvatskem, italijanskem, češkem ali ogrskem jeziku. — Naslova: 1.) „Med valovi“, 2.) „Is tujine“ aut. „S. M. S. Kh. Franz Ferdinand, Pola L.“

Zastopnik se išče.

Za Koroško in Kranjsko se odda edina prodajna pravica za prve vrste ročni gasilni aparat. — Cenj. ponudbe na: Thon & Heidl, techn. Büro, Dunaj, IX/2., Lazarethgasse 13.

A. KUNC
zaloga oblek
za gospode
in dečke.

Dvorski trg šte. 3.
Najnižje cene!
Strogo solidna postrežba!

„GALOPIN“

najnovejša in najbolj praktična zaponka sedanjosti za vse vrste obuval na :: zadrگو. En sam poskus zadostuje, da se o njeni dobroti prepričate. ::

3762 **GLAVNA ZALOGA:**
K. H. KREGAR, LJUBLJANA SV. PETRA CESTA
:: ST. 23 — 25. ::

Z enim potegljajem zaprto!

Dalje ima tudi veliko zaloga šivalnih in vezalnih jermenov ter jermena za stroje v vseh običajnih dolgotih in širjavi.

Z enim potegljajem odprto!

Stanovanje

z 2 sobama in pritlikinami 3738
se odda na Miklošičevi cesti 4.

Meblovana mesečna soba

s posebnim vhodom, se takoj odda.

Vpraša se 3757
v Čopovi ulici št. 19 pri hišnici.

Prodajalka

s petletno špecerijsko prakso

išče primerne prostora.

Nastopi lahko takoj ali decembra meseca
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 3791

Kdor ne ve kaj naj kupi svojcem kot poročno darilo, za god. božično ali priložnostno darilo, ta naj pogleda moj glavni katalog s okoli 4000 slikami, kjer dobi vsak kaj primerne in katerega dobi vsak zastoni in poštne prosto. C. in kr. dvor. dobavitelj Jan Konrad, Most štev. 1177, Česko.

Redka prilika!

Zelo dober skoraj nov **pianino**

se po ceni proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. št. 2, I. nadstropje. 3760

Hiša se proda na prometnem kraju s 3 sobami, kuhinjo in v lepim solnčnem vrtu 10 minut od kolodvora in od tovarne. Prodaj zaradi družinskih razmer. Cena 3200 K. Natančnejša pri Francu Hujanu v Zgor. njem Kačju. 3759

Lokal s stanovanjem pripraven za trgovino ali obrt, na Kongresnem trgu št. 13 se odda v najem s 1. novembrom. Natančnejša pojasnila daje upravnistvo »Slov. Naroda«. 2501

Najfinejše svilnate gumaste specialitete

3 vzorci K 1—, 6 vzorcev K 1-80, 12 » » 3-40, tudi v nimenih znamkah. — Po učna ilustrovana brošura gratis in franco. 2986
Higijska manufaktura J. Singer, Dunaj I., Wiesingerstrasse 8/f.

Dvonastr. hiša

se proda

na prometnem kraju v sredini mesta Idrije.

V njej se nahaja že nad 30 let gostilna, pripravna pa je za vsako obrt. Lepi prostori za manufakturno trgovino, prostori za skladišče, prostorna vinska klet, pripravno za vinsko trgovino na debelo. Cena K 25.000. — Naslov se izve v uprav. »Slov. Naroda«. 3756

V gostilni Dražil

na Rimski cesti 11

danes in jutri kakor vsako soboto in nedeljo **domače klobase**

jetrne, krvave in riževe.

Novo! V sobi »ROŽCA« se streže gostom v 5 literskih na mizo postavljenih mehaničnih sodčkah. 3617

! Postranski zaslužek!

Popolnoma zastoni pošljem amerik. slane double dolgo ali dvojno veritico z obeskom

vsakemu, ki mi pošlje 100 naslovov ljudi, ki jim gratis pošljem svoj nov katalog. Biti morajo naslovi samo rokodelcev, nastavljenecv in uradnikov in sicer ne več nego 10 naslovov iz enega kraja. Teh 100 naslovov mora biti čisto in različno posamezno napisanih na 100 belih listov v velikosti okoli 8 cm v kvadrat in sicer pri vsakem naslovu ime in priimek, opravilo, kraj in dežela. Pošiljatelj se mora frankirati s 30 vin. in najpazneje do 31. novembra poslati na naslov

Leop. Schaechter,

DUNAJ XX/2, Lachenfeldergasse 5.

✱ ☐ ✱
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvasto
plošče itd.
✱ ☐ ✱

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

✱ ☐ ✱
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasji itd.
✱ ☐ ✱

KONFEKCIJSKA TRGOVINA MAČEK & KOMP.

FRANCA JOZEFA CESTA ŠTEV. 3

SE PRIPOROČA SLAVNEMU OBCINSTVU.
STROGO REELNA POSTREZBA. NAJNIZJE CENE.

Hiša

3705
v Ljubljani, z velikim sadnim in zelenjad-
nim vrtom in kletmi
se proda iz proste roke.
Kje pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Lud. Černe

ovlak, trgovec z urami ter
zapriskalni sodniški častnik. 236
Ljubljana, Wolfsove ulice št. 3.

Velika zaloga
juvelov, zlatnine in sre-
brnine, različnih ur, uha-
nov, pr-
stanov,
veržic in
očal itd.

Blago prve vrste.
Solidna postrežba.
Cene na jaižje.

Modni salon

JUST-MASCHKE

LJUBLJANA,
3 ŽDOVSKA ULICA 3
priporoča cenjenim damam veliko izbiro krasnih
pariških in dunajskih modelov kakor najnovejših športnih klobukov.
Popravila točno in ceno. 2306 Cene brez konkurenco!
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Manufakturna trgovina

≡ J. Čuha ≡

:: Stari trg števil. 1. ::

Jesenske in zimske
≡ novosti. ≡

Ranitve

vsak vrst naj se skrbno varujejo vsakega
smotljenja.
ker se s tem lahko najmanjša ranitve razvije do
prav hudih, težko celjivih ran. Če so let se pred
damaške manjše obnaša kot omejujoče obvezilo
sredstvo, ki vije iz rane. Varuje rane, lajša vnetje
in bolečine, hladi in pospešuje zarastanje in zacelitev.
Po polni ali polni vsaki dan.
Cel lonček 70 hel. Kdor
pošlje po pošti naprej 3 K.
16 h dobi 4, kdor 7 K pa
10 lončkov pošlino prosto
na vsako postajo Avstro-
Ogrske.
Pozor na ime izdelka.
Indolvalon, vose in var-
stvene zmanke. Prične cene po 70 h.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. k. dvorni dobavitelj,
lekarna pri »Grossen Grün«, Praga, Mala strana
opel Herduve ul. št. 203.
Zaloga po vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: lekarna J. J. Mayr, dr. G. Pissoli,
J. J. Čimčar.
4026

Ustanovljeno
leta 1860.
M. Drenik
Ljubljana,
Kongresni trg 7.
Prodiskarija.
Risarski atelije.
Pisiranje, kufiranje, montiranje.
Tamburiranje in vezenje na roko.
Največja zaloga ženskih
146 ročnih del
in vsakovrstnega materiala.

Solske akvarelne
barve

Vzorci za slikarje
vedno najnovejši

Oljate firneževe barve

za pleskarje, stavbe in pohištvene mizarje, bišne posestnike ter za domačo porabo

Düsseldorfske oljate barve
za umetnike

Oljate študijske
barve

Firneži, olja in retuši
za umetniške slikanje

Kranjsko laneno olje
in firnež

Emajlne
glazure

Lake za
vrtno pohištvo

Štedilno voščilo
za pode
priznane najboljšo

Jantärjeva
glazura za tla

Marijin trg št. 1.

Vse vrste
čopičev

Olje
za stroje

Suhe kemične,
prstene in
rudnin. barve

Prašno
olje za pode

priporoča
Adolf Hauptmann
naslednik.

prva kranjska tovarna za oljate barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike!

Priznana največja, resnična domača,
že 25 let obstoječa ekspertna tvrdka.

Fr. Čuden

urar y Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Bieleu

on torej lahko po originalno tvorniških cenah
garantirano zanesljivo, v vseh legah in tem-
peraturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tula, srebru, niklju in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

10 ali 20 vinarjev

je za prijatelja glasbe majhen izdelek, za go-
stiliščarja pa

Temelj do blagostanja.

V nobenem lokalu naj bi ne manjkalo

„Hupfeldovega“ instrumenta

ki je v vsakem oziru nedosežen in čez vse druge instrumente. Ljudje z veseljem
obiskujejo lokale, kjer je na razpolago glasba in je torej v dvojnem oziru priporo-
čati nabavo glasbila.

1. direktni dohodki za godbo.
2. povišanje prometa in torej izkupička.

Ludvik Hupfeld d. d., Dunaj IV.

Mariahilferstrasse 3.

Najstarejša in najpomembnejša tvornica v Evropi za
klavirske igralne instrumente.
1500 uradnikov in delavcev. 56 prvih daril.
100 patentov itd. Prospekt brezplačno.

Brzejavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojni Marijin trg-Sv. Petra cesta (v bližini »Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najmodernejše predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih
papirjev. — Promese za vsa zbiranja, izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustnena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

Dijaški vestnik.

Ob prvi obletnici »Dijaškega Vestnika«.

Na Dunaju, 22. oktobra.

Dne 22. oktobra 1910 je izšel v sobotnem »Slov. Narodu« prvič »Dijaški Vestnik«. Takoj s prvimi nastopom je vzbudil pozornost, saj je z njim stopila na dan nova formacija narodno-naprednega dijaštva centralna zveza nar. napr. akademskih društev, »Organizacija svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva«.

Predzgodovina »Dijaškega Vestnika« je v marsičem sorodna tej »Organizaciji svobodomiselnega nar. napr. dijaštva«. V akad. fer. društvu »Sava« je bil izvor ene, kakor druge institucije, v istem vodstvu se je nahajale in se nahajajo uredništvo »Dijaškega Vestnika« in uprava »O. s. n. n. d.« Obe instituciji sta si tako sorodni tako druga od druge odvisni, da se ne moreta omenjati drugo, če se govori o prvem in obratno.

Po dogovoru predsedstva akad. fer. društva »Sava«, katero je reprezentiral inr. Milko Naglič, z upravnim svetom »Narodne tiskarne«, zastopanim po gr. dr. Ivan Tavčarju in dr. Karel Trillerju je bila dana fiktivna podlaga ustanovitvi nar. napr. dijaškega organa.

Da se pa prizna »Dijaški Vestnik« kot oficijalni organ akad. društev, ki so sedaj zvezana v »Organizaciji svob. nar. napr. dijaštva« je predsednik akad. fer. društva »Sava« in obenem urednik »Dijaškega Vestnika« po osebnih intervencijah v vseh nar. napr. akad. društvih dosegel to, kar je oficijelno izrekla 5. junija t. l. tudi enketa nar. napr. akademskih društev, namreč, da je smatrali »Dijaški Vestnik« za oficijelno glasilo »O. s. n. n. d.« in s tem vseh v njem vključenih društev.

Za iz navedenega se izpozna najmožje zvezo »Dijaškega Vestnika« in »O. s. n. n. d.« in zato lahko presoja mo važnost in pomembnost »Dijaškega Vestnika« po uspehih in potrebosti »O. s. n. n. d.«

Ko je 4. septembra 1910 občni zbor akad. fer. društva »Sava« sprejel tisto prevajno in za razvoj nar. napr. dijaštva fundamentalno resolucijo, je bilo neobhodno potrebno popularizirati, razložiti in utemeljiti njen namen in pomen. In tukaj že je »Dijaški Vestnik« napravil svojo prvo veliko nalogo. Kar bi osebno ali pismeno šlo težko, to je »Dijaški Vestnik« napravil v večji lahkoti, kakor bi bilo pričakovati in ni pretirano, če trdimo, da zato vsi prejšnji poskusi hoditi s strani »Mirije«, »Triglava« in še prej liberalne »Slovenije« niso prišli do zaželenega kmeta, ker je takimi idejami in aspiracijam vedno manjkalo vzpodbude, trajnega poudarjanja in vplivanja, kar je z ustanovitvijo lastnega glasila mogoče. »Dijaški Vestnik« je zato, poznavajoč svojo nalogo, vse lansko leto prinašal programatična izvajanja kazoča potrebo in pomen »Organizacije svobodomiselnega narodnega naprednega dijaštva«. V razpravi »Narodno - napredno dijaštvo« so bili zbrani in utemeljeni vodilni principi »O. s. n. n. d.« ki se je ustanovila še ne teden po tem, ko je bil končan ciklus programatskih razprav lanskoletnega »Dijaškega Vestnika«.

Takoj je začel »Dijaški Vestnik« delovati za kar najmožje in najtrudnejšo organizacijo narodno - naprednega dijaštva, zagovarjal je praktična načela, na katerih je sezidana »O. s. n. n. d.« in z vso odločnostjo pobijal nasprotna mnenja, najsi so se pojavljala pri nasprotnikih ali pa tudi v večji bližini.

Ni prezreti dejstva, da se je rodil »Dijaški Vestnik« in se je akad. fer. d. »Sava« zavzelo z vso energijo za uresničenje organizacije v času, ko je mladinski boj v najbolj neprimernih oblikah sodeloval narodno - napredno stranko. Tedaj se je jamejšje kot kdaj prej videlo, kako nezanesljiva in neuporabna je mladina, prepričana s tujimi, od severa importiranimi idejami, ki so za nas direktno pogubne. Vedelo se je pa tudi, da je v koristi slovenskega napredništva in svobodomiselnosti, če se dabi zopet dolgo pogrešani zdrav narodno - napredni naraščaj, ki bo svoje kulturne in narodne principe tudi politično znal braniti v enotni in močni narodno - napredni stranki.

Zato je »Dijaški Vestnik« iz svojega najglobkejšega prepričanja priporočal delovanje v smislu nar. napr. stranke pri izvrševanju narod.

ne - kulturnega programa »O. s. n. n. d.«, dasi si v splošnem mora ohraniti »O. s. n. n. d.« popolno samostojnost, glede svobodnega samoodločanja.

V splošnem je to stališče, propagirano po »Dijaškem Vestniku« prodrlo tudi tam, kjer so bili pojmi vsled zanemarjenosti in ignoriranja načelnih vprašanj, ali pa napačnega razumevanja praktičnega pomena svobodomiselnosti v popolni nejasnosti; če pa naše načelo še kje ne bi prodrla, pa je vsaj provzročilo delitev duhov iz brezlične svobodomiselnosti v praktične forme narodno-naprednosti, socializma itd.

Tako je posegel »Dijaški Vestnik« globoko v duševno življenje svobodomiselnega dijaštva in provzročil neutajljivo evolucijo, ki se kaže v zbiranju in ojačenju sorodnega in homogenega in ločitvi od heterogenih elementov, ki so vedno le zadržali enoten razvoj narodno - naprednega dijaštva in ga v fantastične teorije oklenjenega zadrževali pri praktičnem delu in v napreduku.

Poleg te svoje višje naloge pa je bil »Dijaški Vestnik« glasnik gibanja in življenja v svobodomiselnih akad. društvih. Vsaka važnejša stvar je v »Dijaškem Vestniku« našla neko kroniko, kjer se je vedno beležilo vse, kar je bilo pomembno za naše dijaštvo in zanimivo za javnost.

Pa ne samo važni sklepi, dogodki in napredek naših društev ter slov. srednješolske razmere so se objavljale po »Dijaškem Vestniku« vsem v »O. s. n. n. d.« vključenim društvom, tudi neomnjeni napadi nasprotnikov so našli v našem glasilu krepak odgovor.

Tak je bil »Dijaški Vestnik« v prvem letu svojega obstanka.

Nikakor nečemo trditi, da je bil »Dijaški Vestnik« vzgled kakšnega stanovskega glasila, dasi je razven vodilnim načelom obračal primerno pozornost tudi vprašanjem glede izbire visokošolskega študija in gnotnim dijaškim razmeram ter je naznanjal vse društvene in posebne velike organizacijske prireditve, kakor skupščina »O. s. n. n. d.«, ki je poleg evetlični dan ter slavnost »Triglavske« 35letnice itd.

Res je mnogo bolj, da »Dijaški Vestnik« še rabi izpopolnitve, kakor tudi že prvi njegov letnih hrani naravnost neizčrpno bogastvo idej, principijelnih razmotiranj in načrtov, ki bodo vedno tvorili bazo narodno - naprednemu dijaštvu.

Z izpopolnitvijo »Dijaškega Vestnika« in striktno organizacijo poročevalnega sistema se je pečala I. skupščina »O. s. n. n. d.«, ki je poleg drugega sklenila predlagati vsem svojim društvom, da izvolijo na svojih prvih občnih zborih posebne stalne in redne poročevalce za »Dijaški Vestnik«.

Ti poročevalci bodo imeli ne samo skrb v dogovoru s predsedstvom in tajništvom društva pošiljati redna poročila o društvu, ampak tudi nalogo referirati o dijaških razmerah v dotičnem okrožju sploh. Ti referati naj ne bodo samo pisani za »Dijaški Vestnik«, torej za javnost, ampak tudi v informacijo »O. s. n. n. d.«, katere vodstvo bo že ločilo, kar ni primerno za »Dijaški Vestnik«.

Mnogo bolj bo pa naše dijaštvo še moralo skrbeti, da se v veliki meri prične pisati samostojni spisi o najraznovrstnejših, za dijaštvo aktualnih stvareh, naj bodo znanstvene, socialne, politične ali kake druge vsebine. »Dijaški Vestnik« jih bo priobčeval v razmerju s prostorom in časom in posebno pri programatskih razpravah strogo pazil, da je vse kongruentno z našim sedanjim tokom. Nasprotno teze se pa lahko razvijajo na skupščinah in dopisih na »O. s. n. n. d.« vodstvo, ne pa v našem oficijelnem glasilu.

Toliko se nam je zdelo primerno pripomniti o prihodnem načrtu »Dijaškega Vestnika«, ki danes praznuje obletnico preprodonosnega svojega dela. Brez strahu za njegovo še lepšo prihodnost naj velja »Dijaškemu Vestniku« naš akademski: Vivat, crescat, floreat!

Vse depise in pošiljke za »Dijaški Vestnik« kakor za »O. s. n. n. d.« je naslavljati: Milko Naglič, Dunaj VIII., Hernalsgürtel 4/III., vrata 28. Pripominjamo, da je sklep redakcije »Dijaškega Vestnika« vsak torek sveder.

Radikalno »Jutro« od dne 27. oktobra se je zopet zaletelo v »Savane«. Zgodilo se je namreč, da je bivši »Savan« suplent Sever na klerikalni volilni listi za občinski zastop Novomeški. Dasi se nikoli nismo zavzemali za take uskoke, ki so za klerikalce ravno primerni, je skrajno smešno, da razno radikale tako poudarjajo to, kar smo mi že 9. septembra t. l. v »Dijaškem Vestniku« sami odločno obsodili. Radikale bi radi s tem elučajem ovrgli Slovenske značajnosti, katerega dejstvo, da je tokom 19letnega obstoja fer. Save in 10letnega obstoja dunajske Save zapustilo njena načela samo pet bivših

članov, gotovo ne omaja. Popolnoma drugačne stvari smo pa videli in slišali od gospodov, ki so »Jutru« snatno bližji in morda naj bi gospod »pisatelj« tiste notie izpral svojo vest, pa bi prišel do tipično - radikalnega zaključka. Seveda je večkrat koristno, opozarjati na druge, da se sene skrije. Resnično, nature has fram'd strange fellows in her time.

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

Ustna voda

KALODONT
Zobna krema

CERESIT
dela (in k) v vlažna stanovanja (in) suha
Avstr. ceresita družba 122, Dunaj XVIII, Martins-Strasse 71. Telefon 22299.

Papier à Cigarettes
ABADIE

Ceno češko posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 900, boljšega K 12- belega, jako mehkega skubljenega K 18-, K 24-, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30-, K 35-. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vname proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Plazu na Češkem. 2847

Zajamčen vspoh
sicer doner nazaj. 3735
Zdravniška priznanja o izvršnem učinku.
Med. dr. A. Rixa
krema za prsi.

Reizkujivo porabo na ruzaj, trajna osamljena uspeh. Buje prsi, polne, krepke telesne oblike, za vsako starost v kratkem času. Poizkusni lonček 3 K, velik lonček 8 K.
Zeporne košice v obrazu odstrani v 5 minutah dr. A. Rixa odstranjevalec kocin. Cena 4 K. Zajamčeno neškodljivo. Vsa zdravniško obvestena preizkušena lepota.
Kosmet. laboratorij dr. A. Rixa Dunaj IX., Berggasse 17 B.
Razpošiljanje diskretno po povzetju ali franco če se vsota naprej pošlje.

Proti 163
zobobolu in gnijolobi zob
Izberno deluje dobro znana antiseptična
Melusine ustna in zobna voda

ki udrži dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodilom i kremo. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rožljova cesta štov. 1 poleg Franc. Jožetovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajna jaz. Zdravnica, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani. Melusina-ustna in zobna voda. Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod lekarnar! Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborne delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekošljivo sredstvo soper zobobolu, udrži dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem Mato Kaurinovič, kr. pošte možar.

Iščem zanesljivega 3714
ključarskega pomočnika
Fran Smajdek Jesenice, Gorenjsko.

Tigraste spalne odeje
dobro stannovitno kakovost. St. 2051. Okazijake tigraste flanelaste odeje, debele, temelj meliraa, s paasto borduro 175 x 100 cm velikosti K 2-20. St. 2051 1/2. Ista, 124 x 200 cm velika K 2-00. St. 2050. Izredno cena spalna odeja, svetlo-siva s pisano borduro 175 x 100 cm velika K 1-70. St. 2050 1/2. Ista boljše, kakovosti 190 x 130 cm K 2-40. Največja izbira v mojem glavnem katalogu. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Pošilja naravnost privatnim po povzetju ali denar naprej priznana jako zmorna svetovna firma c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Komrad, razpošiljalnica v Mostu štov. 1156, Češko. — Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franco. 2923

Globin
čistilo za čevlje
najboljše čistilo za čevlje

Gramofoni — avtomati
iz prve roke se dobe le v
:: ateljeju za gramofone ::
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica št. 5.
Velika tvorniška zaloga.

Gramofon za gostilničarje z magnetnim vmetom, popolnoma sam delujoč, začne injenja sam K 60—Enoletno pismeno jamstvo. Pišite po cenik. Igle K 1-50 za 1000 Velika zaloga gramofonskih plošč. ..
Pisite natančno na naslov. ::

Kupujte samo najpopolnejše!
Stroji Remington
pišejo, soštevajo in odštevajo!
Brez konkurence! Najboljši! Prospekti gratis in franco.
Glogovski & Co.
o. in kr. dvorni dobavitelji
Grod. Joannsmaring št. 1. Telefon 304.
Pojeanila brezobvezno. 3507

Franc Kos
Ljubljana, Sodna ulica.
Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina
za površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne oblike zoper trganje, pletilni material itd. na drobno in debelo. Šivalni stroji od 70 K naprej: pletilni stroj patent „Wedermann“ je edina in najuglednejša prilika za dober zašit, podak brezplačno, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur, so cene veliko nižje. 232
Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

SALVATOR
gumijevi podpetniki
so nedosegljivo trpežni.
Svetovna znamka.
Glavna zaloga: Anton Krisper, Ljubljana.
:: Dobiva se povsod. ::

Dobro idočo restavracijo ali večjo gostilno
3724
sprejem takoj ali s 1. februarjem v najem.
Ponudbe pod „Restavrater“ na upravništvo »Slov. Nar.«

Platnine in pavolnine
2883
kupite naravnost pri izdelovalcu najceneje.
Novosti finih flanel in barhentov.
Zgotovljeno perilo. Popolne opreme za neveste in opreme za hotele, zavode itd.
Vzorci gratis in franco.
Tkalnica Bratje Krejcar, Dobruška 305, Češko.

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvodnja priznana najboljših pšeničnih mok in krmičnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 66
V Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Boljaku, Bolcanu, Inomostu, Tridenu, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzjav: Valični mlinu, Kranj.

M. Rosner & Co
:: veležalnica sadnega žganja ::
v Ljubljani
priporoča v lastni žganjarni kuhano
2544 **Slivovko Tropinovec Brinjevec Hrušovec Vinsko žganje zanesljivih kakovosti.**
Eni spiti po dnevni trnoviški cenl. Eni spiti po dnevni trnoviški cenl.

USTREDNI BANKA PIAZZA del
Čestitah spoštovanj
Področje V TRSTU PONTEROSSO 3
Govednja banka Gledila kreditna.
VLOGE NA KRAJICE PREMIJSKE VLOGE
4 1/4 % 5 1/4 %
VLOGE V TEKOCIM RAČUNU
in VLOGE FIKSNE NAJUGODNEJSE.
BANČNO POSLOVANJE VSEH VRST.
Gledila sa vadijo in havijo.
Trstina na ul. 9.—12. dep. in ul. 2.—4. dep.

izdelovalci vozov

Franc Visjan

Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Edina izvrstna priložnost za trgovce in za zasebnike nakup nepredanega blaga sadnje sezije v komadih od 3 do 9 m, zajamčeno brezhibni pralni ostanki obstoječi iz: 30-35 metrov ostankov letnega sortimenta K 17-50

Volle de Lame za damske obleke, fazona Saten s svinastim sijajem, blago za obleke v krasnih novostih, Mase sefiri za srajce in bluze, krasni ripci. 50 do 60 metrov ostankov letnega sortimenta K 17-50

Krasne burbenke, fino tkanje flanelo za bluze in srajce, valonase in plišaste burbenke, vrhčaste in pikotaste burbenke razpoložljive po povzetju

: Mehanična tkalnica za pisano blago :

KAREL KOHN, Nachod 301.

IZVIRNI **SINGER** „66“
ŠIVALNI STROJ 20. stoletja.

Kupujte samo v naših prodajalnicah ali od njih agentov.
Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.
Ljubljana Kranj Kočevje Novo mesto
Sv. Petra cesta 4. Glavni trg 53. Glavni trg 79. Veliki trg 88.

Orehe v vsaki množini kupuje po
solidnih cenah tvrdka .:

I. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

Tvrdka oddaja najboljše vrste

krompir zdrav in brezhiben v
vsaki množini tudi

cele vagone po prav solidni nizki ceni. .:

12 K! Cena, solidna sestava božičnih daril za dečke!

3letno pisano jamstvo. Št. 98. Pristna srebrna remontoarka puncirana od c. kr. kovnega urada z belim ali barvnim kazalnikom, sekundnim kazalcem, okrovi s šarnirjem, natančno reguliranim kolesjem „Gloria“ s triletnim pisanim jamstvom, ter s zvrsteno spadojočo pristno srebrno oklepno verižico 30 cm dolga, s karabinerjem in pristno srebrnim kompasem kot privešek, kompletno samo 12 K. Nikak
riziko! Zamenja dovoljena ali denar nazaj. —
Razpošilja po povzetju c. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad v Mostu št. 1145, Česko.
Zahtevajte moj bogato ilustriran glavni katalog s ca. 4000 slikami gratis in franko.

Edina zaloga
izvirnih ameriških čevljev.
Avstr.-Ameriška zaloga čevljev
Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.
„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavnica K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinov razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih stvari, nadalje proti požarnim škodam živine, zalogo vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in kijažo v poslopih in kopalih;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrcalnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vseh tatinskih vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančneje pojasnila daje radovoljno
Generalni zastop v Ljubljani
Sočnijska ulica šte. 1.
Vodja generalnega zastopa: **Jos. Proseno.**

August Repič
soder v Ljubljani 40
Kolezijska ulica št. 16 (v Trnovem)
zdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejše fazono
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Popravila in preslebe točno in cenovno.
Popravila in preslebe točno in cenovno.
Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Simona Kmetiča
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kislovrstna Pojasmila doje se brezplačno

F. K. Kaiser puškar
v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 6
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetniški ogenj
po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in
biciklov točno in solidno.

do 2 vinarja obratnih stroškov na uro in HP z mojim pat.
motorjem z močnim pristiskom in za sarvo olje od 16 HP naprej;
4 do 5 vln. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2-10 HP tudi stojče motorje.
Tvorilca motorjev **I. WARCHALOWSKI**
Dunaj III., Paulsgasse 1.
Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji.

Pokusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejevicah.
To je izborno, na pizenjski način varjeno pivo.
Zalogo: Ljubljana: V. H. Rohman. Trst: Schmidt & Pelosi. Postojna: Emil pl. Garzaroli. Pulj: Lacko Križ. Trnovo: Rudolf Valentič. Reka-Sušak: Ante Sablich.

Neobhodno potrebna za vsakogar je moja novo konstruirana
acetilenska ročna svetilka
cela iz med, fino penikljana, svetlo gorča. Pripravna za nositi v rokah in za pasem, z ročajem, ki se da odstraniti. Zelo praktična za hišno in poulično razsvetljavo. Cena K 5.—
Acetilenske svetilke za kolesa d K 3, 4, 4-50.
Razpošilja po povzetju
A. WEISSBERG, Dunaj II., Untere Donaustr. 23.
Cenik za svetilke, kolesa in šivalne stroje gratis in franko.

ad F. Z. 5668 **Razglas.**
3744
C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za dobavo pohištva na dan 22. nov. 1911 konkurenčno razpravo.
Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 10. ure omenjenega dne c. kr. tobačni tovarni vpsolati.
Popolna vsebina razglaša, katera se tu uradno lahko vpogleda, nahaja se v uradni »Laibacher Zeitung«.
C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani,
dne 2. novembra 1911.

FERNET-BRANCA
2765
Specialiteta tvrdke Fratelli Branca, Milan
je vsled svojih silno dietetskih in odlične žolodec
krepečih lastnosti
najboljša želodčna grenčica sveta.
Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu
Ustanovljena leta 1831.
Jamstveni zakladi znašajo nad 392 milijonov kron.
Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca oktobra 1911	od 1. januarja 1911
Vložilo se je ponudb	1987	2006
za zavarovano vsoto	K 16,723.632.99.	K 160,106.180-80
Izgotovljenih polic je bilo	1675	17386
za zavarovano vsoto	K 14,061.179.72	K 138,815.877-95
Naznanjene škode znašajo	K 634.595-10	K 7,973.428-75

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v
NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Zmote in prorokovanja.

V dunajski »Uraniji« je imel zadnje dni nemški pisatelj dr. Kemmerich nekaj prav zanimivih predavanj, ki se dajo razdeliti na dve veliki skupini na znanstvene zmote in na prorokovanja.

Človek se mora čuditi, kakim zmotam so se vdajali znanstveniki, resni in učenjaki vseh časov, kadar je prišla na dan kaka nova resnica ali kaka nova iznajdba.

Vsak šolarček na deželi ve danes, kaj so meteorji. Toda v 17. in 18. stoletju znanstveniki, ne samo da niso pojmi, kaj so meteorji, nego so sploh tajili, da bi padali z neba. Veliki naravoslovec Bertholot je zastopal mnenje, da je boljše, padanje meteorja sploh utajiti, kakor pa poskusiti ta pojav raziskovati. Še slavnejši znanstvenik Lavoisier pa se je na vso moč trudil, vednostno dokazati, da meteorji sploh ne morejo padati z neba. Leta 1801. je astronom Piazzi razkril nov planet, ki se zdaj imenuje Ceres, a nemški filozof Hegel je obstoj tega planeta sploh tajil, a samo zato, ker mu je motil njegov filozofski sistem. Ko je zgoraj omenjeni Lavoisier prvi razkril zrak na njegove sestavine in se na podlagi tega upr. nauku o štirih elementih, je znamenit član francoske akademije proglasil to znamenito najdbo za prazno čenčo. Franklinu se je smejal skoro ves svet, ko je v Londonu pokazal prvi streljivo.

Časopisi niso hoteli priobiti njegovega predavanja, kakor bi se bali, da bo Franklin nebeškemu očetu iztrgal imenitno orožje iz rok. Montgolfier in Laland tudi nista imela dolgo časa sreče z zrakoplovom, vse se jima je rogal, češ, da je blaznost misliti, človek bi se znal kdaj z zemlje dvigniti v višave. Galvaniju so se rogali znanstveniki in govorili o njem, da ni zabeležen, in rogali so se tudi izumitelju plinove razsvetljave, ker ni znal teoretično dokazati svoje toli praktične iznajdbe. Jean Richet je našel leta 1671., da je zemlja ponekod gostejša kakor drugod in zapadel je vsled tega občnemu zaničevanju, Roberta Mayerja pa so vtaknili v blaznico, ker je našel teorijo o ohranitvi energije. Toda njegovo telo je prestalo to neizgovorno doživetje srečno dan, ko je bil njegov nauk obče pripoznan. Še leta 1806. so pametni znanstveni ljudje tajili Kopernikov sistem in neki učenjak je javno razglasil svoje mnenje, da se zemlja vendar ne more sukatati okrog svoje osi kakor kapun na ražnju.

O hitrosti železniških vlakov so imenitni možje učili, da provzročajo pretesanje možgan. Da, železnica se je zdelala ljudem celo nevarna za tiste, ki jo gledajo in z vso resnobo so modri možje zahtevali, da mora biti železniški tir z deskami zagrajen, da ne bodo ljudje vlakov videli, češ, sicer obole. A pred avtomobili je svaril še sedaj živeči odlični znanstvenik. Kako se morejo pametni in učenjaki ljudje tako motiti, je res neumljivo. Ravno tako pa je neumljivo, kako je mogoče, da so nekateri ljudje znali prorokovati. Te dni umrli pater Stojalowski, bivši državni poslanec, je že pred desetimi leti sam sebi prorokoval, katero leto in kateri mesec in dan bo umrl, in njegovo prorokovanje se je izpolnilo. Ko je cesar Maksimilijan I. v Welsu obolet, mu je njegov zvezdoznanec prorokoval, da umrje še tisto leto in zgodilo se je tako. Cesar Rudol. II. Habsburški je poklical praškega astrologa, da mu prorokuje. Ta, z imenom Tiho de Brahe, mu je »dokazal«, da umrje še tisto leto in tudi to se je izpolnilo.

Slučaj! Res je, da ti dogodki ničesar ne dokazujejo. Zanimivejši je slučaj iz novejšega časa. Brugsch-paša je prišel v Bremen, da bi se ukrcal na parnik. Tik pred odhodom je dobil od egiptovskega paše brzojavko, naj se pelje po najkrajši poti v Kairo. Brugsch se je odpeljal čez Trst v Kairo in, stopivši pred Kediva, vprašal, kaj ukazuje. »Ničesar«, je odgovoril Kedive, »a sanjalo se mi je, da se vam zgodi nesreča, če vas takoj ne pokličem semkaj.« In res, vsled Kedivevega poziva je Brugsch-paša utekel gotovi smrti. Tisti parnik namreč, na katerega se je hotel Brugsch-paša ukrcati, je namreč na morju zletel v zrak.

Znan je slučaj neke pariške vedeževalke. Ta je na neki prireditvi zbranim damam prorokovala, da bo v dohodnem bazarju, ki so ga l. 1897. pripravljali v Parizu, nastal požar, da bo mnogo ljudi zgorelo, a da ne bo ponesrečila nobena tistih dam, ki so bile navzočne na omenjeni prireditvi. In izpolnilo se je vse do pičice in s strašno natančnostjo.

Oktober meseca je v Berlinu neka vedeževalka prorokovala, da bo ponesrečila nemška ladja, katere kapitan bo imel dolgo brado kakor cesar Friderik, in ki bo v trenutku nesreče dvigal roki proti nebu. Šest tednov pozneje je pri Malagi ponesrečila nemška ladja »Gneisenau«, kapitan je imel brado kakor cesar Friderik in je v trenutku nesreče dvigal

roki proti nebu. Drugikrat je ista vedeževalka natančno uganila strahovito nesrečo v premogokupu v Mostu (Brux) na Češkem.

Se celo dolgo vrsto takih slučajev iz starih in novih časov je navedel dr. Kemmerich. Zdravniki so razne vedeževalke preiskali in so rekli: histerične so. Pa to ničesar ne pojasnjuje. Vprašanje je le: ali so te vedeževalke in vedeževalci slučajno uganili resnico, ali ne samo slučajno. Na to ni dal še nihče odgovora. Doktor Kemmerich je mnenja, da to ni samo slučaj. Naj bo že slučaj ali ne: srečnejši ljudje pač ne bodo, če bodo lahko izvedeli vso svojo prihodnost.

S prav dobrim uspehom se

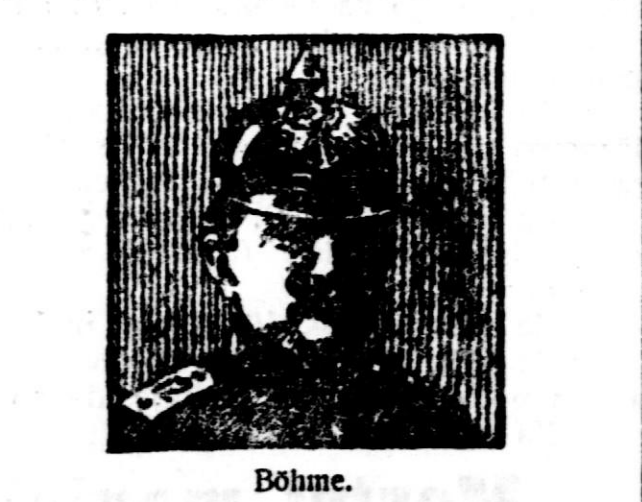
MATTONIJEV
GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina
rabi pri:
obolelosti sopil
katarjih v požiralniku
bronhij, vnetju
pljuč in prsne mrene.
Zaloge: Mihael Kastner, Peter Lassnik
in A. Šarabon v Ljubljani.

Apollo
sveče

Vrnitev od vojakov.
»Ako Vam pišem, tedaj je zaradi mojega dna, ki vrnitvi se od vojakov, kašlja. Vsako uro kašlja uro dolgo; meče iz sebe slino in catar, ki se le težko ločijo. Po zajutru ga zapusti kašelj. Poleg tega je zdrav ter ima dober tek. Njegovi starši niso nikoli kašljali; v svoji družini nima nobenega, ki bi bil bolan v prsih. Ker imamo neko prijateljico, ki je ozdravila po vašem katranu, Vas prosim, da bi mi poslali steklenico istega zdravila. Ana Böhm, Berlin, Schönhauser-Allee 141a.
Lekarnar dobivši to pismo dne 19. oktobra 1896, je takoj odpisal zaželeno steklenico. Nekaj tednov pozneje, je pisala gospa Denois: novič: »21. novembra 1896. Gospod Dujot, kateri je moj sin zavzel zdravilo, ki ste mi ga poslali, je nehal dajati od sebe slino in catar,

Böhm.

in ni kašljal skoro nič več. Moči je zopet dobil, in ko je še nekaj časa rabil ono zdravilo, je bil popolnoma ozdravljen. Najsrčnejša hvala. Vse svoje življenje Vam bodem hvalečna. In bala sem se že za njegovo življenje in zdravje, ki mu je potrebno za svoj vsakdanji kruh.
Jaz Vam radovoljno dovolim moje pismo razglasiti, in ne morem zadostno priporočiti to zdravilo, vsem ki trpe na pljučah in na prsih. Ana Böhm.

Rabljenje zdravila »Goudron-Guyot«, pri vsaki jedi, in sicer enakomerno in zaporedoma, zadostuje, da v kratkem odpravi najhujši katar, kakor tudi vnetje sapnika. S pomočjo tega zdravila zamore ozdraviti celo začenjajočo omotico, kajti katran zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vzlovov, s tem da uničuje mikrobe same. Ni mogoče si predstavljati bolj priproste in uspešnejšega zdravila.
V slučaju, da bi se komu ponujalo, kako drugo sredstvo namesto pravega »Goudron-Guyot«, tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Ako se hoče kdo zdraviti od vnetja v sapniku, od katarja, tedaj naj zahteva v lekarni le pravi »Goudron-Guyot«. Dobiva se istega iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljen lastnoročno od Guyota, izumitelja raztopljivega katrana, in tako tudi uspešnejši kot vsa druga sredstva. Za odstraniti vsako pomoč naj se natančno pazi na znamko; Goudron-Guyotova nosi ime »Guyot« natiskano v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi ozdravi.
Oni, ki se ne morejo privaditi katranovemu okusu, lahko nadomestijo istega z kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega katrana, in katere zavzemajo, 1-2 pred ali tudi med jedjo, so lahko prebavljive, koristne želodcu, in stanejo jako malo.
Barva pastil Guyot je bela, in vsaka je zavarovana s črno natiskanim podpisom »Guyot«.
Zaloge: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris, in v vseh lekarnah.
Dobiva se v lekarnah: Gabr. Piccoli, Sušnik, U. pl. Trnkoczy in pri vseh priznanih lekarnah.

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na zalogi.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse more se obravnavajo in zasnemajo. — Pri naročilih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglaševalec in trgovac glasovirjev
Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Prodajam in posojujem glasovirje, pianine in harmonije izključno le iz najslavnejših tovaren, ne prekoslivo dobre kakovosti po glasu Solidne cene! Tudi na delna odplačila in brez zadatja! Pismeno jamčim 10 let za vsak pri meni kupljen instrument. Uglaševanje izvršujem specijalno sam osebno, brez pomočja ali posredovalca ter vsa popravila. — Glasbeni Matic in drugi slovenski zavod uglašuje edino le

koncesijonirana trdnjaka Jurásek.

Gramofoni od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke. Zahtevajte takoj brezplačno cenilo gramofonov in raznih plošč.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Josip Stupica

jermenar in sedlar

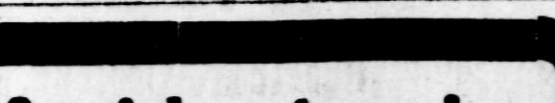
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svoje bogate zaloge najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

Specialna trgovina

ročnih del
TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

Se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predele stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro viruje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zahtevati.

STOCK COGNAC MEDIZINAL

parne destilerije

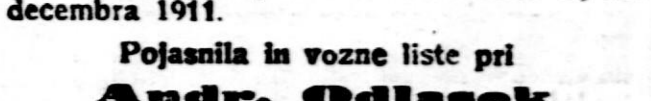
CAMIS & STOCK

Barkovlje

v vseh ploščastih steklenicah.

Dobiva se povsod!

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.

Franconia iz Reke, dne 9. novembra 1911.

Pannonia iz Trsta, dne 14. novembra 1911.

Carpathia iz Trsta, dne 28. novembra 1911.

iz Liverpoola: 274

Največji in najlepši parnik sveta.

Lusitania, 18. novembra, 16. decembra 1911.

Mauretania, dne 11. novembra 9., 30. decembra 1911.

Pojasnila in vozne liste pri

Andr. Odasek

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 28,

poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 160

za odraslo osebo z davkom vred 90 K

za otroka pod 12 leti z davkom vred.

KASLJAJOCIM

otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkroja in odločuje sluz, lajša in pomirja dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thyomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.

Prosimo vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco ako se pošlje naprej 2-20 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj
Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah: Jos. Mayr, dr. G. Piccoli in Jos. Čizmar.

Dobro ohranjen klavir

se takoj proda. 3688

Kje, pove upravništvo »Slov. Narod«.

Lastniki tovarn za opeko in cement

zahtevajte samo stroje preizkušene sestava trdnice

K. Novotný

Specijalne tovarne strojev za keramiko in livarno

Praga-Visočany

Opreme za krožne peči, transmisije, posode za impregnovanje lepenke i. t. d.

Na vpogled mnogo priporočil. 3620

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni in zdravi iz hrastovega lesa, od 400—800 l

se dobivajo po prav nizki ceni 2545 pri trdnici

M. Rosner & Co.

v Ljubljani.

Važno za vinske trgovce.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — lasulje, brade in druge potrebnosti za maskiranje vso po zmernih cenah priporočam

S. Strmoli,

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Brančo št. 1,

(zraven čevljaranskega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K.

Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1788

Varstvena znamka: Sidro. 3329

Siniment. Capsici comp.

Nadomestilo za

PAIN-EXPELLER s sidrom

priznana izborna, bolečine tolažijo in odvajajo mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 1-40 in 2— se dobiva v vseh ekarnah. Pri nakupu tega splošno riljubljenega domačnega zdravila naj se jem jejo le originalne steklenice v škatljah z našo varstveno znamko »sidrom«, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna

pri »Zlatem levu«

v Pragi, Eliškina č. 5. nova.

! O !

Milko Krapeš

urar in trgovec z zlatino in srebrnino

1954 zapriseženi cenilec

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Zahtevajte moj ravnotež izšli

najnovejši cenik.

Najboljši čisti nakupni vr. **Ceno posteljno perje!**

Kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha 6-10 K; kg. večinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, čnega 10 K; najfiniji prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko. 2682

Zgotovljene postelje is gostonitoga rdečega, modrega, belega ali rumenega, draga, belega ali rumenega, nankinga, perica 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, poljena s novim, sivim, puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar — Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, uško.**

Prvomestna inozemska zavarovalnica
(živiljsko in rentno zavarovanje) s sijajnimi premijskimi tarifami in zav. pogoji
tako v večjih provincajskih mestih Kranjske (ozir. Goriške, Gra-
dišanske in v Trstu z okolice)

zastopnike
s pravico inkasovanja

3696

proti primerni kavciji, kakor tudi lokalne zastopnike. Zgovorni gospodje z zastopniškimi zmoglostmi naj vpošljejo svoje detaljirane ponudbe z navedbo zahtev na anončno pisarno „Universal“, Ljubljana, pod šifro „javni zavod“.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivoga skubljenega perja K 2, boljšega K 2-40, polbelega prve vrste K 2-80, belega K 4, prve vrste puhaštega K 6, najboljše vrste K 7, 8 in 9-60, sivoga puha K 6, 7, belega prve vrste K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg dalje poštne prosto.

Dovršene postelje

bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-bla, 1 pernica velika 180x120 cm z 2 blazinama, velikost 80x60, napolnjena z novim, sivim, puhaštim in trpežnim perjem K 10, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 10, 12, 14, 16; vzglavnica K 3, 3-50, 4. Pernice 200x140 cm velike K 13, 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 cm K 4-50, 5, 5-50; spodnja pernica iz najboljšega gradla 180x116 cm K 13, 15, razpošilja proti povzetju ali če se naprej plača 2809

M. Berger v Dešenici št. 448 a, Sumava.
Ni nikakega rizika, ker je dovoljena zamenja ali pa se vrne denar. — Bogato ilustrirani cenik vseh posteljnih predmetov zastoji.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje začasno mesto asistenta
z letno plačo 1800 K in stanarino 500 K. Prosilci morajo dokazati, da so z dobrim uspehom dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko ali pa nižjo gimnazijo odnosno realko in trgovsko šolo.
Prošnje z dokazili o šolanju, dosedanjem službovanju, o starosti, domovinstvu, o zdravju in pravosti ter o znanju jezikov je pri podpisnem ravnateljstvu vlagati
najkasneje do 14. novembra 1911.
V Ljubljani, dne 30. oktobra 1911. 3713
Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

St. 36000 3723

Razpis ustanov za mestne reveže ljubljanske.
Mestni magistrat ljubljanski ima oddati
„Cesarja Franca Jožefa jubilejske ustanove“
in sicer dve po 50 K, deset pa po 40 K.
Do teh ustanov imajo pravico oni mestni reveži, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.
Prošnje za podelitev ene teh ustanov, katere se bodo izplačale dne 2. decembra, vložiti je pri vložnem zapisniku mestnega magistrata najkasneje
do vstetega 20. novembra t. l.
Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 1. novembra 1911.
Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

Samo 6 dni! z brzoparniki francoske družbe.
Najkrajša vožnja čez Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš odino pri 3439

ED. SMARDA
oblastveno p. trjena potovalna pisarna v
Ljubljani, Dunajska cesta 18
v hiši Kmetijske posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnica za prirejanje zabavnih in romarskih viakov. Vsa pojavnila istotam brezplačno.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Skofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET
zlatar v Ljubljani
nasproti glavni pošti
priprava svoje trgovine vzhajajoče

zlatnine
ter precizijskih žepnih ur.
Lasna delavnica.
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerne.
Solidna in rečna postrežba.

Ustanovljeno 1848.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola

Ljubljana,
Dunajska c. 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, solila, eva-
tja, korenine itd. tudi po Kneippu,
ustne vode in zobni prašek, ribje
olje, redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toaletne predmete, fotografirane
aparate in potrebščine kirurškega
obvezila vsake vrste, sredstva za
desinfekcijo, vosek in paste za lla
itd. — Velika zaloga najfinjšega
ruma in konjaka. — Zaloga svežih
mineralnih vod in soli za kopel.
Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grozka sol
dvojna sol, soliter, ocajan, holmoč,
krmilno spne itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razne rešice
(rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Wioner Stimmungs-Bericht
(izhaja tedensko).

Vsebine: Tržna tedenca. Financni tedenca pregled. Zunanje berze. Informacijska rubrika.

Posebnej omenjen: Alpinska montanska družba. Skodove tvornice. Ogrska splešna premogokopna družba. Plinarnice Manuscheck. Pivovarnica Poschach. Union, družba za stavbo blago. Buštthradaka železnica. Gösska pivovarnica. Anglo-Avstrijska banka. Orientske železnice. Agrarna in rentna banka. Avstrijski Lloyd. Dunajski Bankverein. Delnice drž. železnic. Zemljiško kreditni zavod. Ogrska hi-potečna banka. Nizjeavstrijska eskomptna družba. Mednarodna družba za zavarovanje proti neugodam. Tržaške plinove delnice. Podunavska paroplovna družba. Tvornica za železo in pločevino Union. Bakrene tvornice avstrijske. Unionska banka Leykam-Vevče. Länderbanka. Fonciere, peštanska delniška zavarovalna družba. Živnostenska banka. Južna železnica. Splošna prometna banka. Liesnška pivovarnica. Phönix, zavarovalna družba. Zahodnočeška rudniška družba. Nádražske delnice. Kreditni zavod. Gebr. Enderlin d. d. Dunajska stavbna družba. Brnska tvornica sveč. Praška železindustrijska družba. Wernldove delnice. Trbovljska premogokopna družba. Gelsenkirchenski rudnik. Rudnik Phönix. Deutsch-Luxen-burški rudnik. — **Kurza poročila in premijski postavljeni za vodilne speku-lacijske papirje dunajske, berlinske in londonske berze.**
Dobiva se gratis in franko pri bančni tvrdki 3465
Ervin & Co., Dunaj I., Tuchlauben št. 8.

St. 35900. 3722

Razpis ustanov.

Mestni magistrat ljubljanski ima za tekoče leto podeliti sledeče ustanove

1. Janeza Krstnika Bernardinija ustanova v znesku K 230.—
2. Janeza Jakoba Schillinga K 250.—
3. Jirija Tolmainerja K 250.—
4. Janeza Jošta Weberja K 230.—

Do teh ustanov imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile ter so uboge in poštenega slovesa.

5. Miklavža Janeza Kraschkoviza ustanova v znesku K 128.—
Do te ustanove imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so doma iz šentpeterske fare in so se letos omožile ter so ubožne. Če te ni, imajo do te ustanove po vrsti pravico kmečke, rokodel-ske ali dninarske hčere iz šentpeterske fare, ki so ubožne in so se letos omožile.

6. Antona Jakoba Fanzolja ustanova v znesku K 128.—
Do te ustanove imajo pravico poštena dekleta meščanskega (hčere ljubljanskih meščanov) ali pa tudi priprostejšega stanu, ki so ubožna in so se letos omožila.

7. Josipa Feliksa Sinna ustanova v znesku K 96.—
Do te ustanove imata pravico dva izmed najrevnejših ljub-ljanskih deklet.

8. Mihe Pakiča ustanova v znesku K 224.—
Do te ustanove imajo pravico ubožni ljubljanski meščani obrtniškega stanu ali njih vdove.

9. Janeza Kovazha ustanova v znesku K 302.—
Ta ustanova gre na 4 enake dele, do katerih imajo pravico 4 v Ljubljani v revščini živeči rodbinski očetje ali dovoljene rodbinske matere, ki so brez lastne krivde v revščini, so katoliške vere, neo-poreklega slovesa in imajo rediti nepreskrbljene otroke.

10. Marije Kosmatscheve ustanova v znesku K 204.—
Do te ustanove imajo pravico nepremožne uradniške sirote ženskega spola, ki so ljubljankinje ter poštenega vedenja.

11. Helene Valentinove ustanova v znesku K 168.—
To ustanovo ima mestni magistrat razdeliti med ubožne otroke iz tranciskanske fare, kateri nimajo več staršev, in ki niso še 15 let stari.

12. Ustanova neimenovanega dobrotnika za onemogle posle v znesku K 100.—
Do te ustanove imajo pravico 4 revni, delanežnožni posli, ki so zvesto služili in so neomadeževanega slovesa, vsak na 1/4 ustanove.
Koleka proste prošnje za te ustanove je **vlagati do vstetega 30. no-vembra t. l.** pri vložnem zapisniku mestnega magistrata.
V prošnji je navesti one okoliščine, ki dokazujejo prosilčevo (prosilnikino) ubožstvo.
Prošnjam za posamezne ustanove je na vsaki način priložiti, oziroma v njih dokazati sledeče:
Pri prošnjah za ustanove pod št. 1. do 6, rojstni in krstni list, poročni list ter po možnosti očetovo meščansko pismo; ali je pa vsej omeniti, kdaj da je oče postal meščan. Slednje odpade pri prosilkah, ki niso meščanske hčere, a prosijo za ustanovo št. 5. ali 6.
Za ustanovo št. 7. rojstni in krstni list ter potrdilo županijskega urada o samičnem stanu.
Za ustanovo št. 8. meščansko pismo ali navedbo, kdaj da je bilo me-ščanstvo podeljeno, vdove tudi svoj poročni in možev mrtvaški list. Tudi je omeniti, katerega obrta je prosilec ali je bil prosilkin mož.
Za ustanovo št. 9. poročni list, vdove tudi možev mrtvaški list in pa rojstne in krstne liste (izpiske) nepreskrbljenih otrok. Navesti je tudi vzrok revščine.
Za ustanovo št. 10. rojstni in krstni list ter očetov mrtvaški list.
Za ustanovo št. 11. prosilčev rojstni in krstni list ter mrtvaške liste staršev ali pa potrdilo varuške sodnje, da so starši zares umrli.
Za ustanovo št. 12. rojstni in krstni list in, če mogoče, poselsko knjižico.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 1. novembra 1911.
Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

Anton Šarc, Ljubljana

Izdolovanje perila, pralnica in svetilolikalnica
z električnim obratom priporoča zelo dobro in so-
:: lidno izdelano perilo po nizkih cenah. ::

Opreme za neveste.
Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezanine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, nogavice, maje.

Perilo „TETRA“
za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revma-tizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta
:: poskušnja vsakega zadovoljila. ::

VZORCI NA RAZPOLAGO.

Ilica 40 **G. Skrblić, Zagreb** Ilica 40

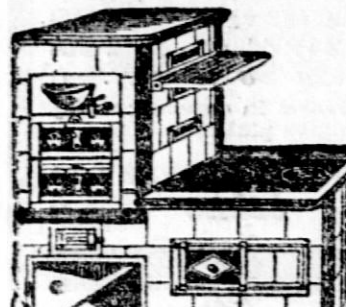
Z električnim pogonom urejena tvernica izluzij, železnih in lesenih rolet za okna in trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih tkanin rolet, iz platna, damasta, gradla, satina, ripsa itd.

— Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj. —

Telefon št. 492. 2426 Telefon št. 492.

Ustanovljeno 1882. **Rudolf Geburth** 3080

c. kr. dvorni strojnik
Dunaj VII., Kaiserstrasse št. 71, ogel Burggasse,
Zaloga štedilnih, kuhalnih in strojnih ognjišč za vsako porabo.
Vseh vrst gorilne in trajnogorilne peči

Železne peči s pečnicami za kurjenje dveh ali treh sob.

= Kopalne peči. =
Patentni vstavki za glinaste peči.
Sušilni aparati.
Pasta za snaženje peči „Helios“.

XXIX. kralj. ogrska
Državna dobrodelna loterija
za občekoristne in dobrodelne namene.
Ta denarna loterija obsega 14885 dobitkov v skupnem znesku 475.000 kron, ki se izplačajo v gotovini.

Glavni dobitek 200.000 K v gotovini.

Dalje:	10 dobitkov s po K 250 K	2.500
1 glavni dobitek s . . . K 30.000	20 » » » » » 200 »	4.000
1 » » » » » 20.000	40 » » » » » 150 »	6.000
1 » » » » » 10.000	100 » » » » » 100 »	10.000
1 » » » » » 5.000	200 » » » » » 50 »	10.000
5 dobitkov s K 1000 . . . K 5.000	2500 » » » » » 20 »	50.000
5 » » » » » 500 . . . K 2.500	12000 » » » » » 10 »	120.000
	14885 dobitkov skupaj . . . K 475.000	

Žrebanje bo nepreklicno 14. decembra 1911.

SREČKA STANE 4 KRONE

Srečke se dobivajo pri kralj. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Budapešti (glavni carinski urad) pri c. kralj. avstrijskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu na Dunaju, nadalje se pa srečke dobivajo tudi pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah in po skoro vseh trafikah in menjalnicah itd. tako na Ogrskem kakor tudi po avstr. kronovinah. Deželni načrti se na zahtevo pošljejo zastoj in poštne prosto. 3266

Kralj. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo.

Nič več izpadanja las! 68
Nič več prhljaja!
Lasje in brada zrastejo nanovo!

„Lasni Petrolin“ iz P. Schmidbauerjevih nast. kemičnega laboratorija Salzburg II. zanesljivo učinka proti izpadanju las in prhljaju. pospejuje novo rast las in brade in je uspešno za splošno negovanje las. „Petrolin“ je preizkusilo c. kr. zdravstveno oblast, zapisovali in priporočali so ga na mnogih zdravstvenih in tajkov. Med sredstvi proti izpadanju las, zlasti proti prhljaju, sem opazil „Lasni Petrolin“ za najprej izkušniji in so ga po mojem predpisu povsod rabili z dobrim uspehom.

„Lasni Petrolin“ steklenica 3 K in 1 K 1-30. Samo pristan, ako je v steklenici in ovojni kartoni vtišljena firma P. Schmidbauer Neff. Kemični laboratorij Salzburg — Bahnhof.

Dobiva se pristen:

Ljubljana: Jos. Mayr, lek., Ant. Kanc, drog., Gabriel Piccoli, lekarna, Sušnik, lekarna, B. Čvančara, drogerija.

Postojna: Baccarich, lekarna.

Trst: Fr. Meil, lg. Wohl, parfumerije, Ettore Zernitz, drogerija.

Gorica: Ant. Malnig, drogerija.

Pulj: G. Tominz, drogerija, Aug. Zuliani, drogerija.

Maribor: M. Wolfram, drogerija, K. Wolf, drogerija.

Celovec: Birnbacher, lekarna, Pavel Hauser, lek., Eger nast., lekarna »pri Angelus«, Ant. Kober, drog.

Beljak: Fr. Martinek, drogerija.

Zagreb: S. Mittelbach, lekarna, Dr. J. Poljšek, lekarna.

Trebinje: Z. Matzke.

Delnice: Fr. Tihova, brivec.

Koče: E. Kriegisch, brivec.

Gmünd: Frido Kordon, lekarna. 941

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami

s 40 % delavske sile pomembnim ravnotežjem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Bela, Hrastica, Zgoranja Šiška, Dravice, Spodnja Idrija, Predosje, Sora, Stob Trzin, Zabnica, Rovte, Volika Loka, Kamna gorica, Stofice, Valja vas, St. Peter na Dolenjskem.

R. A. SMEKAL
v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroke.
129 odlikovanj!

Anton Presker
krojač 40
Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svojo
veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremišljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna
Jak. Zalaznik
Stari trg št. 21.
Filiale:
Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

Največji izbor
Najnižje cene

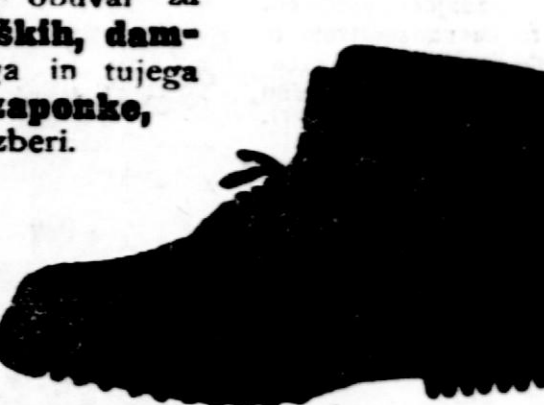
L. NIKOLČIČ
tovarna dožnikov
Ljubljana, Mestni trg

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža 154
Brata EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 243
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Pišite po vzorce.
Kopališče Podčetrty (Čezko) V. J. Havliček in brat Kopališče Podčetrty (Čezko)
Izvozna trgovina modnega in platnenega blaga 2423
priporoča v najboljših kvalitetah:
Modno blago — sukno.
Čefirje — Havličkove tkanine
barhente — flanele.
Jesen 1911.
Oprave za neveste.
Vzorci franco. Dobite na volične blago.
1 zavoj 40 m pralnih ostankov, okusno izbranih za 18 kron — franco po povzetju. Od teh se ne pošiljajo vzorci. Samo pri nas dobite prave.

Združeni čevljarji
V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.
Odklonjeni na mednarodni razstavi na Dunaju 1. 1900.
priporočajo svojo bogato zalogo obuvaj za poletno sezijo. Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujega izdelka Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri.
Specialisti za prave gorske in lovsko čevlje.
Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.
Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike. 231

40 klavirjev in harmonijev
dvornih trdk:
Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer, Stingl in Höngl
nudim slavemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih trdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18—) najboljši instrument.
Najcenejša izposojevalnica. Točna postrežba. — Violine od 5 K naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila vseh glasbil.
Alfonz Breznik c. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“
Ljubljana, Kongresni trg 15

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz 2911
Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM 4. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.
Natančen, zanesljiv ponk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnih dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35
nasproti občerni gostilni „pri Starem Tislerju“.

Pozor!!
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, ročna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi našo družstvo posebno ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.
n se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore na vse ostale dele sveta kakor: Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Modna in športna
= trgovina =

P. Magdič, Ljubljana

Nasproti glavne
= pošte =

Krasne bluze

iz svile, volne, batista in barhenta. Hišne halje, spodnja krila, predpasniki za dame in otroke. Modererji najmodernejši kroj v krasni izbiri. Modererki iz batista in šifona.

Damski klobuki

in čepice, otroški klobuki in čepice, pajčolani, igle za klobuke, pajčolani za neveste, mirtovi venci in šopki.

Pletene jope

v poljubni barvi, pletene športne jope, pletena spodnja krila, pletene boe in mufi, pletene čepice in klobuki, krasna izbira dežnikov in solnčnikov.

Špecialiteta šerp

za gledališče, svilnate in čipkaste šerpe, volnene rute (pleti). Svilnato blago gladko in v najmodernejših vzorcih, gladki in modni baržuni, pliši, tenčice.

Damsko perilo

ovratniki, manšete, srajce, spodnja krila, hlače, predpasniki, žepni robci, krasna izbira švicarske vezenine, kopalni plašči in obleke, frotirne brisalke in vse kopalne potrebščine.

Jesensko, zimsko

trikot perilo, srajce, spodnje hlače, reformske hlače iz klota in pletene, modne nogavice, pletene in suknene gamaše, nočni čevlji za dame in otroke.

Kožuhovina

boe, mufi, klobuki, čepice, rokavice iz sukanca, kože, pletene in čipkaste, krasne ročne torbice, denarnice in verižice, modne broške.

Narodne zastave

narodne torbice, blazine, preproge, tableti, zagrinjala, vezenine. Razni društveni znaki, potrebščine za telovadna društva in drugi šport.

Potrebščine za šivilje

čipke, čipkasto blago, čipkasti ovratniki, šerpe, vložki in motivi, pozamen-terija, vezenine, sukanec za šivanje, pletenje in vezenje, svilnati in barva-sti trakovi, podloga, gumbi, zlate in srebrne resice, čipke, žnore, porte in in trakovi.

Modno perilo

kakor srajce bele in barvaste, spalne srajce, spodnje hlače, žepni robci, ovratniki, manšete, naprsniki beli in barvasti.

Cilindri, klobuki

trdi in mehki vedno najnovejše oblike in barve. Zaloga svetovno-znanih Borsalino in Pichler klobukov. Čepice iz angleškega sukna, usnjate in kožuhovinate.

Trikot perilo

kakor srajce, maje, hlače, nogavice, potne jopice, dr. Jägrovo volнено zdravstveno perilo. Dr. Lahmannovo zdravstveno perilo iz bombaža.

Dežniki in palice

vsake izvršbe in cene, galoše, nočni čevlji najboljše kakovosti, usnjate, suknene gamaše, pletene patent gamaše, potovalni pleti in odeje, zračne blazine.

Kravate

pentlje, samoveznice, vedno najzadnje novosti, od priproste do najfinejše vrste. Ščitniki iz svile, volne in bombaža. Moderni svilnati robci za žep.

Špecialiteta gumb

za manšete, prsi in ovratnike, rokavice iz sukna, kože in iz volne pletene. Naramnice in podveze, vseh sistemov in cen.

Za lovce

pleteni telovniki, flanelaste srajce iz volne in polvolne, dokolenice, nogavice, rokavice, čepice, nahrbtniki. Nepremočljivi plašči iz oljnate tvarine.

Milo, dišave

ustna voda, voda za lase, kolinska voda, zobna krema, puder, ščetke za obleko, lase, zobe, nohte, brke in klobuke, glavniki, zrcala, obveze za brke, gumijaste gobe in vse druge toaletne potrebščine.

Za turiste

volnene srajce, sviterji, nogavice, dokolenice, nahrbtniki, specialiteta pletenih gamaš, dereze, krplje, cepini, vrvi, plezalke, ski, sanke, raznovrstne aluminijaste posode i. t. d.

Modna in športna
= trgovina =

P. Magdič, Ljubljana

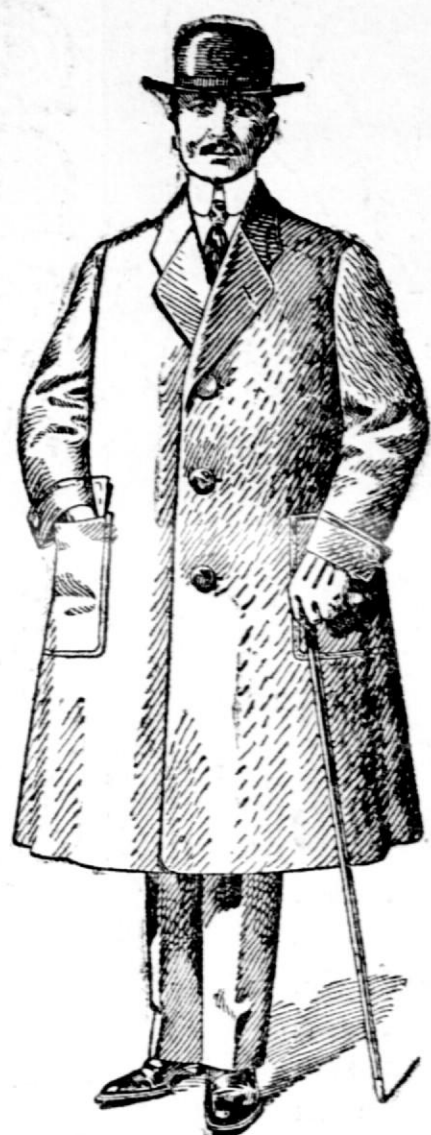
Nasproti glavne
= pošte =

Gozdni biser

brez alkohola, daje s ohlajeno sodavico ali mineralno vodo najkrajše očiščevalno pijačo.
MORIC LÖW, izdelovalnica gozdnega biseru Brno-Musovica.
1907

Krasne novosti za jesensko sezijo
in po že znane najnižjih cenah dobite
v modni trgovini Peter Sterk
Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd.

Gričar & Mejač
Ljubljana,
Prešernova ulica št. 9

:: priporočata ::
svojo velikansko zalogo
vrhnih sukenj za jesen in
zimo v poljubnem kroju po
najnižjih cenah. ::

Prijazno, majhno stanovanje

obstoječe iz sobe, kuhinje in drvarnice
se takej odda 3711
na Gruberjevi cesti št. 1.

Dolžnost

vsa tega zavezanca Slovenca in Slovenke je
da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čistilo
(krema)

za čevlje in usnje

katero je priznано najboljša.

Skafijica stane 24 vinarjev.

Zahtevaj naj se isto po vseh trgovinah ter
vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.

Edino le čistilo v tej
obliki in z zamko

4306

se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tovarnica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

C. IN KR. DVORNA
IN KOMORNA
DOBAVITELJA

KRALJ ANGL.
DVORNA
DOBAVITELJA

V EPERNAJU
USTANOVLJENE
1743

NAJFINEJŠI
ŠAMPANJEC
FRANCOSKI
IZDELEK

Generalni reprezentant: J. WEIDMAN DUNAJ-III.

Blagajne in pisarne

C. KR. PRIV. SPLOŠNE PROMETNE BANKE

podružnica v Ljubljani prej J. C. Mayer

se od 6. novembra 1911

ne nahajajo več v Stritarjevi ulici števil. 6,

temveč v novih prostorih

vogal Marijn trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Odstavljene kralla ljubezenske težave.

Zadnjič enkrat se je zgodilo v Parizu, da je začel policijski agent v civilu v tiho stransko ulico v bližini takozvanega Arc de Triomphe in je tamkaj na svoje veliko začudenje zagledal jako mladega golobradca, ki je s sumljivo nestrpnostjo hodil gor in dol. Ta mladi, jako elegantni gospodič je imel v gumbnici rozeto francoskega narodnega reda, reda častne legije. Policijski agent se je najprej prepiral, da ga oči niso varale, potem je prijel mladega gospoda za gumb njegovega površnika.

Sliši, mladi gospod, kaj je pa to? je vprašal policijski agent, kažoč s svojim debelim, močnim prijemom vajenim prstom na rozeto.

To je znak reda častne legije, je odgovoril mladi gospod.

Kaj ste vi mar oficir reda častne legije?

Malo več!
Kaj? Komander?
Se malo več!
Veliki oficir?
Se več!

Debeli prsti policijskega agenta so izpustili površnikov gumb in se oklenili roke mladega gospoda.

Se več? je vprašal policijski agent. Torej imate veliki križ častne legije. Moj dragi gospod — iz mene se vi ne boste norca delali. Legitimirate se!

Mladi gospod ni prišel v zadrego. Segel je v žep in dokazal policijskemu agentu, da je — bivši portugalski kralj Manuel.

Uboji policijski agent je naglo izpustil ekskraljevo roko in se začel tako priklanjati, da bi si bil skoro hrbtnico zlomil in z jecljajočim glasom je opravičeval svojo preveliko službeno gorečnost. Ekskralj mu ni samo velikodušno odpustil, nego mu je tudi daroval 100.000 rajsov, kar znese menda 2 K 50 vinarjev našega denarja.

Gunjeni policijski agent se je skril v bližnjo vežo. Kajti njegova policijska vest mu ni dala miru in hotel je dognati, kaj ekskralj Manuel v tej zapušeni ulici čaka.

Kmalu je prišla v ulico koketno oblečena sobarica in je ekskralju pokimala. Manuel ji je takoj sledil in je vstopil v hišo, kjer prebiva znana njegova ljubica Gaby Deslys.

Policijski agent je stmel in obšel ga je grozni sum, da mladi gospod sploh ni ekskralj Manuel, marveč kak pustolovec.

Informiral se je hitro pri branjeveh in služkinjah iz ulice in je izvedel res zanimive stvari. Izvedel je namreč, da ekskralj Manuel ni več edini ljubimec omenjene plesalke. Dokler je bil kralj in je imel dosti denarja, mu je bila Gaby Deslys zvesta, odkar pa mora nekoliko gledati na cekine, si je njegova ljubica izbrala jako starega bankirja, krivega nosu za prijatelja. Ekskralj se je moral s tem sprijazniti in sprijaznil se je, ker mu je njegova Gaby prisegla, da stari Hebrejec »ni čisto nič nevarne« in »absolutno nezmožen, omajati njegovo zvestobo« Manuelu.

Bivši kralj mora sedaj na ulici čakati, da gre stari bankir od njegove Gaby, pri kateri vsako popoldne pije čaj!

Zalostno se godi kraljem, kadar jim drobiža zmanjka, je modroval policijski agent in je spopolnjeval svoja poizvedovanja. Če je že dognal, da je mladi sumljivi gospod resnično ekskralj Manuel, je hotel vsaj čim več interesantnih detajlov sporočiti policijski oblasti.

Lotil se je tudi sobarice, ki je ekskralja poklical v hišo in ker ji je omehčal srce s tem, da ji je daroval od ekskralja prejetih 100.000 rajsov, kar je menda našega denarja 2 K 50 v, je izvedel več kakor je upal. Sobarica ima namreč navado, da prisluškuje na vratih in gleda skozi ključavnico.

Vrh vsega tega je policijski agent tudi izvedel, da je mati ekskraljeve ljubice staremu Judu veliko bolj naklonjena, kakor mlademu Manuelu.

Ne samo zaradi tega, ker je stari Jud radodaren kakor kak kralj, mladi kralj pa je postal štedljiv kakor kak stari Jud, ampak tudi zato, ker je stari bankir z madamo veliko bolj prijazen kakor mladi kralj. Manuel pravi vedno »ma bonne vieille« (moja dobra starka). Zaradi tega se madama vedno krega in vpije: »Ludovik XIV. bi me bil imenoval za grofinjo — ta kralj pa mi pravi »moja dobra starka«. Ludovik XV. bi me bil obsul z zakladi, ta kralj pa prinese za en frank bonbonov.« Madama se odločno zavzema za to, naj bi Gaby prekinila svoje razmerje z ekskraljem Manuelom, a Gaby tega neče storiti, nego pravi: Popolnoma nedolžnega so ga pripeljali k meni, jaz sem ga naučila ljubiti, in dokler me bo ljubil, ga ne pustim.

Policijski agent je hitel napraviti obširno poročilo o svojih poizved-

bah, a kako je ostrmel drugo jutro, ko je našel svoje poročilo dobesedno natisnjeno v nekem znanem, a ne ravno uglednem listu.

Kmetka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmetko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna ne poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko na: Kmetko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županištvom.

Kakor je dobro in zdravilno

navadno ribje olje samo na sebi, se vendar ne more utajiti, da ga večina ljudi, tako odrasli kakor otroci ne morejo zživeti očitno zaradi njegovega duha in okusa. Scottova emulzija ribjega olja, v kateri so lastnosti in vrednosti ribjega olja s pridatki še zboljšane, vživa nasprotno večina ljudi rada brez vseh pomislekov in jo pri se tako dolgem vporabljanju tudi lahko prenašajo.

Scottova emulzija,

izpremeni blede otroke in take, ki nimajo nič veselja za jesti, v čile in veselo otroke. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka »Scott« je, ki je vpeljana že des 45 let in jamči za dobro kakovost in učinkovitost. Cena izvirni steklenici 2 K 50. Dobi se v vsaki lekarni.

Berson
GUMI-PODPETNIKI

Močni salon
M. Sedej-Strnad
priporoča cenjenim čamam
klobuke te najfineše izvršbe.
Zatni klobuki vedno v zalogi.
Štefernova ulica. — šatača mešne hianitnice.

Naznanilo in priporočilo.
Vljudo na nanjam slavnemu občinstvu, da se je tvrdka
Heufel & Kovačič
tovarna peči na Viču
razdružila.
Odslej da je bom vodil to tovarno sam pod imenom
ANTON KOVAČIČ
»tovarna peči na Viču št. 14,«
kjer bodem izvrševal razne peči in štedilnike. Prevzamem tudi vsako vrstno popravila v tej stroki. — Naročila se sprejemajo tudi na av. Jakoba trgu št. 5. — Zahvalujem se za doseženo naklonjenost in se priporočam nadaljnjemu zaupanju. Z vsem spoštovanjem
ANTON KOVAČIČ.
3733

svetlobni aparat
R. 0710 zelo priročen
ki se rabi brez svetilnic, fine postojanje, z dvournimi žarnicami, jako priročen za nastanitev, ker je vsaka svetilnica ločena, hkrati ravno tako hitro kot svetilnica, ki jo želite izklopiti, kar je priročno za nastanitev, kar je priročno za nastanitev, kar je priročno za nastanitev.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredevalnica stanovanj in služeb
G. Flux
Poljanska cesta št. 6, pritličje
2 minuti od tržnega prostora
(preje Gosposka ulica št. 6),
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste

kakor
privatno trgovsko in gostilniško osobje
izbira različnih služeb, zlasti za ženske
Vestna in kolikor možno hitra postrožba
zagotovljena. 3730
Pri vnanjih vprašanjih se prosí za odgovor.

Samokresi
skrbno zastreljeni, z državnim kolekom o tem, najboljše kakovosti in najlepše izvršitve za jamstvom za brezhibno funkcioniranje dobavlja c. in kr. dvor. dobavitelj
Jan Konrad, Most 1162, Češko.
Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Zenitna ponudba!
Mlad, inteligenten, značajan in premožen gospod, čedne zunanosti, visoke postave posest. in trgov. v prijaznem kraju blizu mesta, mirne naravi ter dobrega sočutnega srca, želi se v svrhu zenitve seznaniti z 20-30 l. gospi, ki ima veselje do trgovine nedolžno dobro srce in okrog 50.000 K premoženja. Gospi, ki si želi srečno bodočnost oz. starši ki hočejo svojo hčerko res osrečiti naj pošljejo zapne in jasne ponudbe s sliko z naslovom »Medelna lega duša« na uprav. »Sl. Naroda« do 21 t. m. 3727

Mala trgovina
s mešanim blagom, dobro vpeljana, obstoječa že nad 10 let,
se da v najem.
Več se izve v upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 3728

Sodarski pomočnik
26 let star, neoženjen,
išče dela.
Ponudbe naj se pošiljajo do 10 novembra pod naslovom: »Priloga« pošto ležečo Hoteleščica pri Logatcu. 3743

Gospodična
najmanj 16 let stara, z dobro ljudsko-šolsko izobrazbo in knjigovodskim tečajem, zmožna popolnoma slov. in nemškega jezika sprejme se pri c. kr. poštnem in brzojavnem uradu na Štaferskem kot pomožna moč.
Ponudbe opremljene z prepisi šolskih even. tudi službenih spricheval nai se blagovolijo poslati pod »št. jersko« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 3745

Trgovci in trgovski pomočniki pozor!
V prijaznem in prometnem trgu na najlepšem prostoru v sredi trga se odda dobro idoča in
več let obstoječa

trgovina
z mešanim blagom v najem
: pod zelo ugodnimi pogoji.
Le resne dopise na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod šifro
»Krasni lokali«. 3742

Novosti
Pihalni
akordeon
Fluta
na katerem lahko vsak igra brez not, brez očitja in brez poduka naj-lapše pesmi, plesne in korčnice. Št. 35 10 izdalen iz lesa, prevlečen z usolnim papirjem z nabitostmi živim, nabitostmi usolnikom, 10 nabitostmi zamaški in nabitostmi klavirne, 20 cm dolg z navodilom 3 K, 3 komadi 8 K. Razpošlja po povretju c. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad, Most 1152, Češko.
Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

PATENTE
vseh dežela izposluje inženir 35
M. GELHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Primissima gumijevi podpetniki!
Jako zmožna firma na veliko 3754
išče proti visoki proviziji eventualno fiksni plači in proviziji pri čevljarjih prav dobro uvedene zastopnike.
Samo gospodje s prima referencami naj se ponudijo pod »Rubber Hela 21 — W. B. 7949« na naslov Rudolf Mosse, Dunaj I., Seilerstätte št. 2.

„The Gresham“
zavarovalna družba za življenje v Londonu.
pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade. Od c. kr. avstrijske vlade za vernost v Avstriji zavarovanih pripoznana vrednost
K 36.433,020-65
Izredno liberalni pogoji polic.
Pri kritnih policah nudi družba
tako po sklenitvi zavarovanja odškodnino za smrt po
samomoru ali dvoboju
Nove in hanevite tarife — Informacije in prospekti zastoj.
Podružnica za Avstrijo.
Gresham Life Assurance Society Limited Dunaj I., Gisela str. 1.
Generalna agentura v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2.
VIKTOR MORO.
V zavarovalništvu uvedene osebe, ki imajo v mestu in na deželi dobre zveze, se sprejme pod ugodnimi pogoji 3455

4000 2923
alik vrhovnatih porabnih in darilnih predmetov vsebuje moj najnovejši glavni katalog, ki ga pošljem na zahtevo vsakomur
gratis in franko
C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad, — Most št. 1171 Češko.

Citrarji.
Album, ki vsebuje 100 najlepših in najbolj priljubljenih pesmi za citre s tekstom, lahko in zelo efektno predelanih, obsegajoč 110 strani, za 4 K, posamezni zvezki franko, če se na prej pošlje 50 h v znakmah. Seznam zastoj.
Josip Sery, Dunaj XII/4., Kankakuzinostrasse 68. 3741

Šivilja na dom
izurjena v šivanju perila in otroške obleke se priporoča.
Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Prostori za gostilno
edino pri železniški postaji prometnega kraja,
se oddajo v najem takoj ali pozneje.
Dopisi pod »št. 100« na upravnistvo »Slov. Naroda«. 3749

Trgovski uradnik
z veliko prakso in najboljšimi izpričevali iz večletnih služb, želi premeniti mesto kot
knjigovodja, korespondent ali poslovodja. 3675

Stanovanje
iz dveh sob s pritlikinami
se takoj odda v sredini mesta
v drugem nadstropju (mesečno 30 K.)
Poizve se v **Sodnijski ulici št. 4. pri vinotoču Novakoviču** vsako dopoldne. 3737

Domača vina
v vsaki množini in vrsti 3708
prodaja za ceno 44 do 56 K hl.
Franjo Bedenko,
Zaprešič pošta Brdovec, Hrvatsko.
Vzorci na razpolago. 3708

Stanovanje

s 3 sobami, predsobo, sobo za služkinje ter pritlikinami
se takoj oziroma za februar 1912 odda na Poljanski cesti št. 71. Cena 600 kron letno. 3721

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo z eleg. omario in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev po cenah na debelo.
A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23. Ceniki gratis in franko. 3669

Zenitna ponudba!

3720

Državni uradnik srednje starosti in prijetne zunanosti z lepo prihodnostjo, se želi poročiti z izobraženo gospodnično iz boljše rodovine v starosti 24 do 30 let, ki ima nekaj premoženja.
Samo resne ponudbe, katerim naj se prida slika iz novejšega časa, ki se pa vrne, blagovolijo se doposlati do 15. novembra 1911 na upravnništvo »Slovenskega Naroda« pod »Zvestoba do groba«. Tajnost častna zadeva.

Ceno češko posteljno perje.

Kilo sivega puljenega K 2 — boljšega K 240, polbelega K 360, belega K 420, prima kakor puh mehkega K 6 —, veleprima K 720, najboljša vrsta K 840. Puh siv K 6 —, bel K 12 —, najfinjši prsi puh K 1440. Od 5 kg naprej franko. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180x116 cm a K 10 —, 12 —, 15 —, 18 —, 21 —, 200x140 cm a K 13 —, 15 —, 18 —, 21 —, zglavnica 80x58 cm a K 3 —, 350, 4 —, 90x70 cm a K 450, 550, 6 —. Razpošiljanje franko po povzetju od K 10 — naprej. Zamena dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Poizkušnje in cenovniki franko.
Artur Wollner, Lobes 35 pri Piznji (Češko.)

Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodanim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vrn.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Ordoba!!! Si še zdaj nisi zapomnil, da ne rabim drugega cigaretne papirja in stročnic kot samo

„Ottoman“?

Svoj izdelek ostro žgane strojne zidne in zarežane strešne

prve vrste **OPEKE** prve vrste

priporoča

442

J. KNEZ V LJUBLJANI.

Sprejme tudi zastopnike za razprodaje zarežanih strešnikov.

Najbolj varno naložen denar! Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad 565 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici šte. 3.

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po :

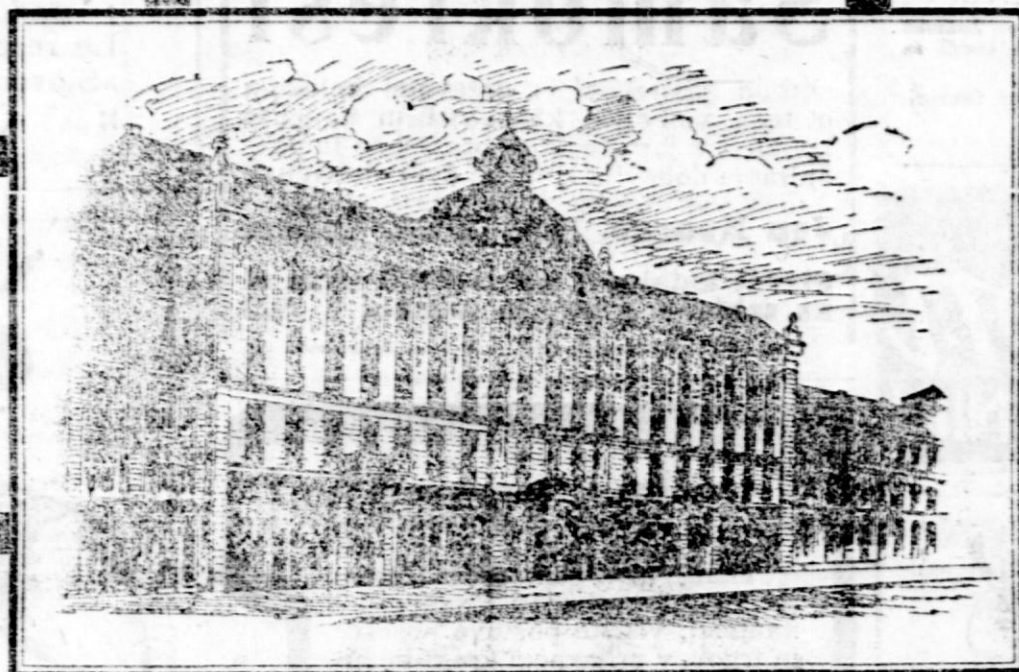
4 1/4 %

brez odbitka.

Ne v dignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Denar in knjižice se lahko pošlje po pošti.

Stanje hranilnih vlog nad 41 milijonov K.

Rezervni zaklad nad 1,200.000 kron.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezerv. zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba naloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice potrjenih po c. kr. dež. vladi, izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Posoja na zemljišča po 5% in proti plačevanju dolga po najmanj 1/2%. Dolжник pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa Kreditno društvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 8,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Dobre vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močne
in nekatere skoraj nove
od 56 — 100 litrov
200 — 400 „
600 — 1000 „
3177

proda po nizki ceni
Franc Cascio, vinski trgovec,
Singerjeva ulica šte. 1, za škofijo.

Dva skoraj nova (samo par mesecev rabljena)

pisalna stroja

3702

„Adler“

se po zelo nizki ceni prodasta.

Posljejo se na zahtevo vzorci pisave. Jamstvo za funkcijo. — Na ogled pri tvrdki The Rex Co., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

Za več tisoč kron je prodati prav lepega in zdravega

hrastja

v lepih gozdnih legah tik okrajne ceste Žuženberk od posestnikov na Dobravi pri Doberničah, osobito večja množina pri Antonu Vercetu, po zastopniku Fran Rajnerju, posestniku in gostilničarju na Dobravi pri Doberničah, Dolenjsko. 3716

Kazensko-pravdni red

z dne 23. maja 1873 št. 119 državnega zakonika z dodanim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadeva-jočimi.

Trdo vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Croatia, tvornica Portland cementa v Zagrebu

se priporoča ob najnižjih cenah za dobavo celih vagonov **prima Portland cementa** izvrstne, norme društva inženirjev in arhitektov daleč nadkriljujoče kakovosti Zaradi nedosegljive krepkosti zlasti prikladen za konstrukcije železobetona. Izreden za proizvodnjo cementnega blaga. Brez peg in stanovitne barve. Vprašanja na centralno poslovnico Naslov za brzojavke: Croatia cement, Zagreb. Zagreb, ulica baruna Jelačića br. 2. Telefon interurban 980

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufaktur-
nega blaga.

Manufakturna trgovina

na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci pošilane prste.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavesa, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Samo K 3-70

najnovije žepno vžigalo

v obliki kavalirske ure in moderna double zlasti dvojna veritica z obesimo in tokom. Elegantna posebno ploščata in precizna izvršitev, ratančno funkcionira, 3 leta jamstva. Vse skupaj samo K 3-70 po povzetju. Za neugajajoče denar nazaj.

Leop. Schaechter, Dunaj XVI/2., Lerchenfeldergürtel 5-49.

Iščem službo trafikantinja

ali kako drugo primerno mesto. Prijazne ponudbe pod "Trafika" na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilničarje pripravne priporoča

Ivo Bajželj Ljubljana

Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnatelj so dole najnovije slovenske plošče K 3-50. — 1000 igel K 2-—, 271

Otroško igranje

je opravljanje domačega perila, ako rabimo

Persil

samostojno pralno sredstvo

Zajamčeno neškodljiv! Hi klir

Po polurnem kuhanju.

bleščeče belo perilo!

"Persil" varuje tkanine in perilo se v kotlu obeli kakor od sonca na trati.

Tvornica:

BOGOMIL VOITH, Dunaj III/1.

Dobiva se povsod. 1622

Čudo narave!

Gomelj „IPE“ za rast las

že po kratki rabi napravi lase svetle kakor svila, dehteče in prekrasne obilnosti. Lasje ne hajo izpadati, luskine izginejo, nastane močna rast las. Vsak otrok si iz zavitka gomolja „Ipe“ napravi 2 litra vode za lase. Volkli zavitek K 4, pol zavitka K 2. — Že zgotovljena voda „Ipe“ za lase K 5 in K 3.

Prva ameriška parfumerijska palača „Oja“

Dunaj I., Petersplatz št. 11.

V Ljubljani:

B. Lvančara (dreg.) — Ant. Kane (dreg.) — Ant. Krisper, Pavel Magdli, Vaso Petričič.

Spretno

provizijske zastopnike

takoj sprejme po ugodnih pogojih prve vrste

tvornica margarina.

Ponudbe z navedbo referenc na šifro: „Margarine 240“ na anončno eksped. Henriks Schalek, Dunaj I., Wollzeile 11. 3732

Modna in konfekcijska trgovina

M. Hrištovič-Bučar

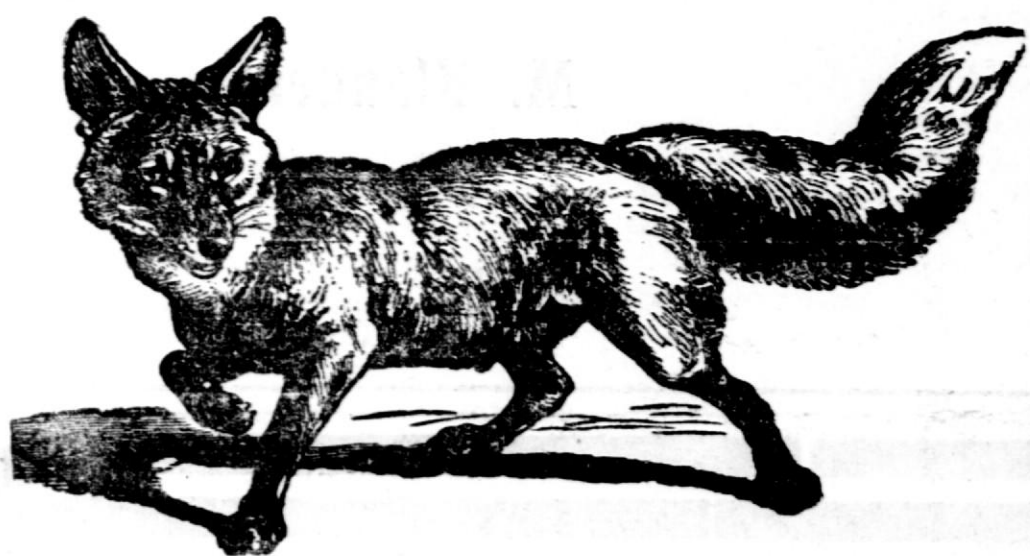
se je preselila v lastno hišo na Stari trg 9.

Priporoča zelo pomnoženo damsko in otroško zimsko konfekcijo po znano najnižji ceni, tudi po meri.

Posebno krasne kostume, plašče, pelerine, razne jopiče, krila, domače halje ter : bluze in otroške oblekice. :

Velika izbira perila in higijeničnih potrebščin za novorojenčke. — Usako modno blago. — Pošilja na izbiro tudi po pošti. . .

POZOR!

Vedno velika zaloga klobukov, kakor tudi čepic lastnega izdelka

Kupujem kožo vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah. . .

Priporočam se za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. — V zalogi imam vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemam popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. — Izdelujem vse po najnižjih cenah.

J. WANEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5

priporoča svojo ogromno zalogo oblek, ulstrov, raglanov, zimskih sukenj in kratkih sako (mikado) z razno kožno podlago za gospode. Velika izbira kostumov, dolgih double plaščev, kril, bluz in kožuhovinastih jopic ter paletotov. — Vse v najmo- dernejšem kroju in barvi. . .

Solidna postrežba:

Priznana nizke cene!

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

Nikelnasta moška ura z verizico od K 4-50 naprej
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44-— „
Nikelnasta damska „ z verizico „ „ 8-50 „
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20-— „
Uhani zlato na srebro 1-80 „
14 kar. zlati uhani 4-50 „

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Telefon št. 273.

Telefon št. 237.

Dinamo stroji in električni motorji. Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. Vse potrebe za instaliranje. Odlički iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kovna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Kranj, dne 15. oktobra 1911.

P. n.

Usojava si Vam tem potom naznaniti, da sva prevzela
Prvo gorenjsko izdelovalnico čokolade, kan-
ditov in slaščic v Kranju

M. Klander

ter bodeva odalej vodila to podjetje pod naslovom

Marenčič & Windischer.

Prizadevala si bodeva, da cenjene naročnike z rečno in so-
lidno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiva.

Gospod J. Kočmut, dosedanji upravitelj tvrdke M. Klander,
ostane ravnatelj najinega podjetja.

Prosiva Vas, da nama ohranite svojo naklonjenost in zaupanje
ter beleživa

velespoštovanjem

Marenčič & Windischer.

3748

Kranj 15. oktobra 1911.

P. n.

Dovoljujem si Vam naznaniti, da sem svoje podjetje
Prva gorenjska izdelovalnica čokolade, kan-
ditov in slaščic v Kranju

M. Klander

radi visoke starosti oddala gospodoma Marenčič & Windischer, ki
bodeta podjetje vodila pod naslovom

Marenčič & Windischer.

Vsem cenjenim svojim odjemalcem se pri tej priliki iskreno
zahvaljujem za izkazano mi zaupanje in naklonjenost ter prosim,
da je v polni meri ohranite tudi novima podjetnikoma.

Velespoštovanjem

M. Klander.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

zdržena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ..

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma;
barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

..... vseh sistemov
po tova nižjih cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznake, fakture,
trgovska pisma itd. itd.